

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

www.shutterstock.com · 25667818

ΜΑΝΟΥΣΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
ΜΟΥΤΣΙΝΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΜΑΚΡΥΓΕΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΠΑΤΡΑ 2012

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

www.shutterstock.com · 25667818

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	4
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	6
1.1. Γενικά	6
1.2. Νομική Προσωπικότητα των εταιρών	6
1.3. Διακρίσεις των Εμπορικών Εταιρειών	8
Οι εμπορικές εταιρείες διακρίνονται: σε α) Προσωπικές	8
1.4. Επιλογή του καταλλήλου εταιρικού τύπου	8
1.5. Ορισμός επιτηδευματία	11
1.6. Διάκριση επιτηδευματιών	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	14
ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΑΓΟΡΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	14
2.1 Εισαγωγή	14
2.2 Κριτήρια ένταξης στο βιβλίο αγορών	14
2.3 Χρόνος ενημέρωσης και εκτύπωσης του βιβλίου αγορών	14
2.4 Τρόπος ενημέρωσης και εκτύπωσης του βιβλίου αγορών	15
2.5 Σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία, συντελεστές καθαρών κερδών	15
2.6 Η λειτουργία του φόρου προστιθέμενης αξίας στο βιβλίο αγορών	16
2.7 Η έννοια του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων στο βιβλίο αγορών	16
2.8 Προσδιορισμός των ακαθαρίστων εσόδων	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	18
ΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ	18
3.1 Ένταξη Επιτηδευματιών στην Β΄ Κατηγορία του Κ.Β.Σ.	18
3.2 Στοιχεία Επιτηδευματία Β΄ Κατηγορίας	19
3.3 Περιεχόμενο του βιβλίου Εσόδων – Εξόδων	20
3.4 Ενημέρωση , θεώρηση και διαφύλαξη του Βιβλίου Εσόδων – Εξόδων και των στοιχείων	24
3.5 Μηχανογραφική τήρηση βιβλίου Εσόδων – Εξόδων και στοιχείων ..	32
3.6 Διαχειριστική περίοδος επιτηδευματιών Β΄ κατηγορίας	34

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	36
-------------------------	----

ΒΙΒΛΙΟ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΟΥ Φ.Π.Α.	36
4.1 Ανάλυση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)	36
4.2 Κανονικό καθεστώς Φ.Π.Α. Επιχειρήσεων	53
4.3 Δηλώσεις Φ.Π.Α.	57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	66
-------------------------	----

ΒΙΒΛΙΟ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	66
5.1 Η έννοια του εισοδήματος για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλίο Εσόδων- Εξόδων	66
5.2 Προσδιορισμός ακαθάριστων εσόδων από το βιβλίο Εσόδων – Εξόδων 67	
5.3 Προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος από το βιβλίο Εσόδων – Εξόδων Λογιστικός προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος	68
5.4 Εξωλογιστικός προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος	69
5.5 Περαιώση	70
5.6 Υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος από τους τηρούντες βιβλίο Εσόδων -Εξόδων	71
5.7 Παρακράτηση και απόδοση φόρων από επιτηδευματίες Β΄ κατηγορίας (Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων	73

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	78
---------------------------	----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η λογιστική αποτελεί σύστημα ανάλυσης και καταχώρησης των οικονομικών πράξεων και οικονομικών συναλλαγών με χρονολογική σειρά. Με στόχο να απεικονίζονται τα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης. Επιπλέον προσδιορίζονται τα αποτελέσματα της δράσης της επιχείρησης. Είτε το αποτέλεσμα αφορά την επιχείρηση στο σύνολό της, είτε τα αποτελέσματα αφορούν κάθε κλάδο κάθε εκμετάλλευση της επιχείρησης. Ο προσδιορισμός των αποτελεσμάτων γίνεται ανά χρονική περίοδο που στις περισσότερες περιπτώσεις είναι το έτος. Η λογιστική δίνει χρήσιμα πληροφοριακά στοιχεία στην διοίκηση της επιχείρησης, στους οικονομολόγους και στους επιχειρηματίες.

Αυτά τους βοηθούν να εξάγουν διάφορα συμπεράσματα που τους οδηγούν σε ορθολογικές διοικητικές αποφάσεις. Αποφάσεις που αφορούν την οικονομική δραστηριότητα παραγωγή, εμπορία, παροχή υπηρεσιών, την κοστολόγηση, την τιμολόγηση, την παραγωγικότητα, την αποδοτικότητα της επιχείρησης. Παρέχονται πληροφοριακά στοιχεία και σε τρίτους έξω από την επιχείρηση. Όταν αυτά που παρέχονται στο κράτος και αφορούν την άσκηση οικονομικής και φορολογικής πολιτικής. Καθώς και πληροφοριακά στοιχεία στην κεντρική ή εκδοτική τράπεζα που αφορούν την έκδοση των ποσοτήτων του χρήματος. Επίσης παρέχονται πληροφοριακά στοιχεία σε επενδυτές, δημόσιες υπηρεσίες, καταναλωτές, προμηθευτές, τράπεζες.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με την πτυχιακή μας εργασία θα προσπαθήσουμε να εξηγήσουμε τον λογιστικό χειρισμό των επιχειρήσεων που υπάγονται σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ. στα βιβλία Α και Β κατηγορίας και η ενημέρωση τους γίνεται είτε χειρόγραφα είτε μηχανογραφημένα.

Στο πρώτο κεφάλαιο θα αναφερθούμε στην έννοια των επιχειρήσεων τις διακρίσεις τους από νομικής μορφής κάνοντας μια συνοπτική αναφορά στα βασικά χαρακτηριστικά τους.

Στο δεύτερο κεφάλαιο θα αναφερθούμε στα βιβλία Α κατηγορίας τα οποία όμως με τον νομό ν.3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α΄)¹ τα βιβλία του Κ.Β.Σ της Α κατηγορίας καταργούνται και οι επιχειρήσεις που τηρούσαν βιβλίο αγорών από 01/01/2011 τηρούν βιβλίο Β κατηγορίας εσόδων – εξόδων.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρουμε τα βασικά χαρακτηριστικά που απαιτούνται στην τήρηση των βιβλίων Β κατηγορίας , τις προϋποθέσεις που απαιτούνται καθώς και γενικές οδηγίες για την σωστή ενημέρωση τους.

Στα δυο τελευταία κεφάλαια τέταρτο και πέμπτο αναφερόμαστε στον ΦΠΑ και τον τρόπο που πρέπει να υπολογίζεται σε όλες τις συναλλαγές και τέλος αναφέρουμε τον τρόπο φορολόγησης των επιχειρήσεων με βιβλία Β κατηγορίας.

¹ <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=143270>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

1.1. Γενικά

Εταιρεία, σύμφωνα με το άρθρο 741 Α.Κ.(Αστικός Κώδικας) , είναι σύμβαση στην οποία δύο ή και περισσότεροι «υποχρεώνονται» αμοιβαία στην επιδίωξη κοινού σκοπού, ιδίως οικονομικού, με κοινές εισφορές (Κεφάλαιο).

Κοινές εισφορές νοούνται αυτές που τίθενται στη διάθεση όλων των εταίρων και η αξιοποίησή τους γίνεται για λογαριασμό όλων .

Οι εισφορές συνίστανται σε χρήμα, εργασία ή άλλα αντικείμενα (εμπορεύματα κτίρια κ.λ.π.) ή κάποια άλλη παροχή. Ακόμη και η εμπορική πίστη κάποιου μπορεί να αποτελέσει εισφορά. Οι εισφορές, από λογιστική άποψη, ταξινομούνται σε 3 κατηγορίες: **α)** σε χρήμα **β)** σε είδος και **γ)** σε υπηρεσίες (προσωπική εργασία – τεχνικές γνώσεις). Οι τελευταίες δεν είναι δεκτικές απογραφής και δεν αποτελούν μέρος του κεφαλαίου της εταιρείας.

Οι εταιρείες ανάλογα με το αντικείμενο των εργασιών τους διακρίνονται σε αστικές και εμπορικές .*Αστικές* είναι οι εταιρίες που ασχολούνται με αστικές πράξεις όπως αγοραπωλησίες ακινήτων .*Εμπορικές* είναι οι εταιρίες που ασχολούνται με εμπορικές πράξεις όπως αγοραπωλησίες εμπορευμάτων .

1.2. Νομική Προσωπικότητα των εταίρων

Κατά τον αστικό κώδικα τα πρόσωπα διακρίνονται σε φυσικά και νομικά . Ο νομοθέτης δημιούργησε τα νομικά πρόσωπα γιατί τα φυσικά πρόσωπα όταν ενεργούν ατομικά δεν μπορούν να επιδιώξουν

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

συλλογικούς σκοπούς. Η εταιρία ως νομικό πρόσωπο αποτελεί ένα αυτοτελές πρόσωπο ανεξάρτητο από τους εταίρους που έχει δική του δικαιοπρακτική ικανότητα και ενεργεί με δικό του όνομα (επωνυμία)

Οι εμπορικές εταιρείες συνιστούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), δηλαδή οι Ανώνυμες Εταιρείες, οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης, οι Συνεταιρισμοί, η Ομόρρυθμος και η Ετερόρρυθμος Εταιρεία και αποκτούν την νομική προσωπικότητα από τη στιγμή της δημοσίευσης του καταστατικού τους . Μόνο η Αφανής εταιρεία και η Συμπλοιοκτησία δεν αποτελούν νομικά πρόσωπα.

Κάθε νομικό πρόσωπο έχει:

την εταιρική περιουσία που διακρίνεται από την προσωπική περιουσία των εταίρων .

την εθνικότητα (ημεδαπές αλλοδαπές) και

την κατοικία (έδρα) , που ορίζονται από το καταστατικό.

Η νομική προσωπικότητα που αρχίζει με τη δημοσίευση του καταστατικού της εταιρείας έχει και τις εξής συνέπειες:

Η εταιρεία εκπροσωπείται απ` τους Διαχειριστές στις εταιρείες Ε.Π.Ε., Ο.Ε, και Ε.Ε, τα μέλη του Δ.Σ. (Διοικητικού Συμβουλίου) στην περίπτωση της Α.Ε. , και τους Εκκαθαριστές όταν η εταιρεία βρίσκεται στο στάδιο της διάλυσης .

Η περιουσία της εταιρείας είναι υπέγγυος έναντι των δανειστών της εταιρείας και όχι των ατομικών δανειστών των εταίρων, το δε εταιρικό κεφάλαιο δεν μπορεί να μεταβληθεί χωρίς να τηρηθούν οι απαραίτητες διαδικασίες και νομικές διατυπώσεις δημοσιότητας .

Οι εταίροι δεν έχουν δικαίωμα στα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας αλλά έχουν απαίτηση κατά του νομικού προσώπου της .

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

Οι δανειστές των εταίρων δεν είναι δανειστές της εταιρείας .

Δεν χωρεί συμψηφισμός μεταξύ των απαιτήσεων της εταιρείας κατά τρίτων έναντι απαιτήσεων των τρίτων κατά της εταιρείας.

Η νομική προσωπικότητα παραμένει αναλλοίωτη όταν τροποποιηθεί το καταστατικό. (π.χ. περιπτώσεις αποχώρησης θανάτου ή πρόσληψης νέου εταίρου).

1.3. Διακρίσεις των Εμπορικών Εταιρειών

Οι εμπορικές εταιρείες διακρίνονται: σε α) Προσωπικές

β) Κεφαλαιουχικές

Προσωπικές εταιρείες είναι εκείνες, στις οποίες η επιδίωξη του εταιρικού σκοπού στηρίζεται βασικά στην προσωπική συμβολή των εταίρων. Σ' αυτή την κατηγορία υπάγονται **η Ομόρρυθμη (Ο.Ε.), η Ετερόρρυθμη (Ε.Ε.) και η Αφανής εταιρεία.**

Κεφαλαιουχικές εταιρείες είναι εκείνες, στις οποίες η επιδίωξη του εταιρικού σκοπού στηρίζεται όχι στην προσωπική συμβολή, αλλά βασικά στο Κεφάλαιο και στην περιουσία της εταιρείας. Σ' αυτές ανήκουν **η Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.), η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.), η Ετερόρρυθμη Εταιρεία με μετοχές, ο Συνεταιρισμός και η Συμπλοιοκτησία.**

1.4. Επιλογή του κατάλληλου εταιρικού τύπου

Η επιλογή του κατάλληλου εταιρικού τύπου είναι, ένα πολύ σοβαρό θέμα. Σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση επιλογής θα εξετασθούν οι επιδιωκόμενοι σκοποί, τα διατιθέμενα μέσα και οι υπάρχουσες σχέσεις που συνδέουν τα προς συνεταιρισμό φυσικά πρόσωπα. Από τα κριτήρια αυτά θα προκύψει η επιλογή του κατάλληλου τύπου εταιρείας.

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

α) Ομόρρυθμη εταιρεία θα συστήσουν δύο φυσικά πρόσωπα¹ που έχουν στενούς φιλικούς ή συγγενικούς δεσμούς και πλήρη εμπιστοσύνη μεταξύ τους. Δεν θα πρέπει να υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία του ενός για την ευθύτητα και την καλή πρόθεση και πίστη του άλλου. Αυτό επιβάλλει η ύπαρξη της αλληλέγγυας (και απεριόριστης) ευθύνης μεταξύ των εταίρων. Γιατί από τις ενέργειες ή τις παραλήψεις του ενός εταίρου μπορεί να προκύψουν σοβαρές συνέπειες για την περιουσία του άλλου. Τα παραπάνω ισχύουν και για τις περιπτώσεις που οι εταίροι είναι περισσότεροι των δύο. Εξάλλου, σε μία ομόρρυθμη εταιρεία μπορούν να μετέχουν όχι μόνο φυσικά αλλά και νομικά πρόσωπα (εταιρείες παντός τύπου). Και στην περίπτωση αυτή, όμως έχουν ισχύ τα παραπάνω, αφού και εδώ το προσωπικό στοιχείο θα κυριαρχεί.

β) Ετερόρρυθμη εταιρεία. Ο τύπος αυτός της προσωπικής εταιρείας προτιμάται, όταν μεταξύ των μελών της θα συμπεριληφθούν και πρόσωπα, τα οποία δεν επιθυμούν να ευθύνονται αλληλεγγύως και απεριόριστως, δηλαδή με ολόκληρη την προσωπική τους περιουσία. Τα πρόσωπα αυτά θα μετάσχουν στην εταιρεία ως ετερόρρυθμα μέλη και θα ευθύνονται για τα χρέη της εταιρείας μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους. Συνήθως, τα ετερόρρυθμα μέλη μιας ετερόρρυθμης εταιρείας δεν έχουν τη σπουδαιότητα των ομορρύθμων μελών ούτε από απόψεως γενικότερης συμβολής στην προσπάθεια της εταιρείας και πολλές φορές η μόνη συμβολή τους είναι αυτή για τη διάσπαση του εισοδήματος της εταιρείας.

γ) Ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρεία. Ο εταιρικός αυτός τύπος είναι σπανιότατος. Η περίπτωση του είναι μάλλον θεωρητική και αναπτύσσεται σε ιδιαίτερο κεφάλαιο των παρόντων σημειώσεων.

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

δ) Ε τ α ι ρ ε ί α π ε ρ ι ο ρ ι σ μ έ ν η ς ε υ θ ύ ν η ς (Ε.Π.Ε). Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης είναι κατά κάποιο τρόπο ένας ενδιάμεσος εταιρικός τύπος ανάμεσα στις προσωπικές εταιρείες και τις ανώνυμες. Στην Ε.Π.Ε δεν υπάρχουν εταίροι με απεριόριστη ευθύνη και αυτό είναι πολύ σοβαρό πλεονέκτημα για τα μέλη της εταιρείας. Το ίδιο πράγμα, όμως, μπορεί να δυσκολέψει την Ε.Π.Ε. στον τομέα της πιστοληπτικής ικανότητας. Αυτή η δυσκολία αντιμετωπίζεται, συνήθως, με την παροχή προσθέτων εγγυήσεων με περιουσιακά στοιχεία των βασικών εταίρων της Ε.Π.Ε. Π.χ. σε μία εταιρεία περιορισμένης ευθύνης το 70% των εταιρικών μεριδίων, δανείζεται από κάποια τράπεζα το ποσό των 200.000 €. Η τράπεζα απαιτεί για τη χορήγηση του δανείου πρόσθετη εγγύηση εγγραφής υποθήκης σε ακίνητο (προσωπικής περιουσίας) του κυρίου εταίρου. Με τον τρόπο αυτό η Τράπεζα εξασφαλίζεται πλήρως, αλλά και ο εταίρος περιορίζει την ευθύνη του στο ποσό της εισφοράς του στην Ε.Π.Ε και στη αξία του συγκεκριμένου ακινήτου του. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ο τύπος της Ε.Π.Ε. προτιμάται όταν οι εταίροι δεν θέλουν να διακινδυνεύσουν ολόκληρη την προσωπική τους περιουσία και συγχρόνως δεν είναι διατεθειμένοι να προχωρήσουν σε Ανώνυμη Εταιρεία.

ε) Α ν ώ ν υ μ η ε τ α ι ρ ε ί α (Α.Ε.) . Είναι ο τύπος της κατ' εξοχήν κεφαλαιουχικής εταιρείας και τα χαρακτηριστικά της αναπτύσσονται με λεπτομέρειες στο σχετικό κεφάλαιο. Εδώ να σημειωθεί μόνο ότι η ανώνυμη εταιρεία είναι ο μοναδικός εταιρικός τύπος που επιτρέπει συγκέντρωση μεγάλων κεφαλαίων από απεριόριστο αριθμό μετόχων και την εύκολη μεταβίβαση των μεριδίων αυτών (μετοχών). Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)

1.5. Ορισμός επιτηδευματία

Επιτηδευματίας θεωρείται κάθε φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο όπως μια εταιρία ή κοινωνία του αστικού κώδικα. Είτε ημεδαπό, είτε αλλοδαπό, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα στην Ελληνική επικράτεια. Και έχει ως σκοπό την απόκτηση εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα ή ελεύθερο επάγγελμα. Οι επιτηδευματίες ασχολούνται με την οικονομική δραστηριότητα της παραγωγής όπως γεωργικές ή εξορυκτικές επιχειρήσεις στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας, βιομηχανικές ή βιοτεχνικές επιχειρήσεις ή τεχνικές κατασκευαστικές επιχειρήσεις στον δευτερογενή τομέα της οικονομίας. Με την οικονομική δραστηριότητα της εμπορίας. Όπως επιχειρήσεις που κάνουν χονδρικό ή λιανικό εμπόριο. Ή που εξάγουν εμπορεύματα στο εξωτερικό. Με την οικονομική δραστηριότητα της παροχής υπηρεσιών. Όπως ναυτιλιακές, μεταφορικές, τραπεζικές, ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Επίσης επιτηδευματίας είναι όποιος ασχολείται με κάποιο ελεύθερο επάγγελμα. Όπως ένας πολιτικός μηχανικός, ένας χημικός μηχανικός, ένας δικηγόρος, ένας οδοντίατρος, ένας ηλεκτρονικός. Επιτηδευματίας είναι και οι αστικές εταιρίες είτε έχουν σαν σκοπό το κέρδος είτε όχι. Ο επιτηδευματίας τηρεί, εκδίδει, λαμβάνει, υποβάλλει, παρέχει, ζητά και διαφυλάττει βιβλία, παραστατικά στοιχεία, λογιστικούς πίνακες, λογιστικές καταστάσεις. Και γενικότερα ότι άλλο μέσο ορίζεται από τον κώδικα φορολογικών βιβλίων και στοιχείων.

1.6. Διάκριση επιτηδευματιών

Οι επιτηδευματίες διακρίνονται ανάλογα με την οικονομική δραστηριότητα που ασκούν, δηλαδή ανάλογα με το αντικείμενο των εργασιών τους, στις εξής περιπτώσεις:

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

1) Πρώτον σε εκείνους που πωλούν αγαθά. Εδώ υπάρχουν δύο υποπεριπτώσεις:

α) Οι βιομηχανικές ή βιοτεχνικές επιχειρήσεις. δηλαδή επιχειρήσεις που ασχολούνται με την μεταποίηση. Αυτές εφοδιάζονται με πρώτες και βοηθητικές ύλες. Τις επεξεργάζονται ή τις εξευγενίζουν με την χρησιμοποίηση αναλώσιμων υλικών. Και παράγουν υλικά αγαθά. δηλαδή προϊόντα, αφού προηγουμένως τα συναρμολογούν και τα συσκευάζουν. Μετέπειτα πωλούν αυτά τα προϊόντα είτε χονδρικός σε άλλες επιχειρήσεις ως παραγωγικά αγαθά, για να τα χρησιμοποιήσουν οι άλλες επιχειρήσεις στην παραγωγή των δικών τους τελικών προϊόντων. Όπως όταν μια επιχείρηση κατασκευάζει μηχανήματα για να τα πωλήσει σε άλλες επιχειρήσεις και αυτές να παράγουν με αυτά, τελικά προϊόντα για το καταναλωτικό κοινό. Ή πωλούν τα προϊόντα που παράγουν κατ' ευθείαν στους καταναλωτές.

β) Οι εμπορικές επιχειρήσεις που αγοράζουν υλικά αγαθά αυτούσια χωρίς να τα επεξεργαστούν, δηλαδή εμπορεύματα. Και τα πωλούν χονδρικός σε άλλες εμπορικές επιχειρήσεις. Με στόχο να φτάσουν τα εμπορεύματα περνώντας από τις διαμεσολαβητικές εμπορικές επιχειρήσεις, να πωληθούν λιανικός στους καταναλωτές. Ή πωλούν τα εμπορεύματα απ' ευθείας στους καταναλωτές.

2) δεύτερον σε εκείνους που παρέχουν υπηρεσίες. Όπως οι επιχειρήσεις που μετακινούν επιβάτες ή μεταφέρουν αγαθά, οι τραπεζικές, οι διαφημιστικές, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες όπως πολιτικοί μηχανικοί, δικηγόροι, οικονομολόγοι. Επίσης παροχή υπηρεσιών υπάρχει και όταν κάποιος στην εργασία του στην εξυπηρέτηση που παρέχει στο κοινό χρησιμοποιεί και υλικά. Το κόστος

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

των υλικών δεν πρέπει να υπερβαίνει το ένα τρίτο της συνολικής του αμοιβής.

Όπως ηλεκτρολόγοι, υδραυλικοί, επισκευαστές. Με την προϋπόθεση ότι από την χρησιμοποίηση των υλικών δεν παράγεται νέο αγαθό, νέο προϊόν. Παροχή υπηρεσίας θεωρείται και η παραγωγή αγαθών ή η συναρμολόγηση αγαθών, καθώς και η κατασκευή τεχνικών έργων, στην περίπτωση που τα υλικά τα διαθέτει ο κύριος των αγαθών σε αυτούς που θα παράγουν ή κατασκευάσουν το προϊόν ή θα το συναρμολογήσουν ή θα κατασκευάσουν το τεχνικό έργο. Όπως οι υπεργολάβοι οικοδομών χωρίς ίδια υλικά.

3) Τρίτον σε εκείνους που πωλούν υλικά αγαθά και παρέχουν υπηρεσίες, δηλαδή στην περίπτωση που κάποιοι ασκούν μικτή οικονομική δραστηριότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΑΓΟΡΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

2.1 Εισαγωγή

Με τον νομό ν.3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α')² τα βιβλία του Κ.Β.Σ της Α κατηγορίας καταργούνται και οι επιχειρήσεις που τηρούσαν βιβλίο αγορών από 01/01/2011 τηρούν βιβλίο Β κατηγορίας εσόδων – εξόδων. Παρόλα αυτά θα κάνουμε μια μικρή αναφορά για το βιβλίο αγορών και τον τρόπο που θα έπρεπε να χρησιμοποιείται από τους επιτηδευματίες

2.2 Κριτήρια ένταξης στο βιβλίο αγορών

Ο κώδικας φορολογικών βιβλίων και στοιχείων για την ένταξη των επιτηδευματιών είτε είναι φυσικά πρόσωπα είτε είναι νομικά πρόσωπα σε κατηγορίες τήρησης βιβλίων και έκδοσης στοιχείων έχει ορίσει τρία κριτήρια. Το πρώτο αφορά τα ακαθάριστα έσοδα της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου. Το δεύτερο κριτήριο είναι το αντικείμενο των εργασιών. Το τρίτο κριτήριο αφορά την νομική μορφή.

2.3 Χρόνος ενημέρωσης και εκτύπωσης του βιβλίου αγορών

Η προθεσμία ενημέρωσης του βιβλίου αγορών αρχίζει από την ημέρα έκδοσης του παραστατικού στοιχείου ή λήψης του παραστατικού στοιχείου. Η προθεσμία ενημέρωσης του βιβλίου αγορών λήγει με την συμπλήρωση της 15ης ημέρας του επόμενου μήνα από την έκδοση του παραστατικού στοιχείου ή λήψη του παραστατικού στοιχείου. Εκτός και εάν η 15η ημέρα είναι αργία οπότε η προθεσμία ενημέρωσης λήγει την αμέσως επόμενη ημέρα. Η ημερομηνία εγγραφής στο βιβλίο αγορών είναι η ημέρα έκδοσης του παραστατικού φορολογικού στοιχείου.

² <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=143270>

Υπάρχει όμως η περίπτωση να γίνει η εγγραφή στο βιβλίο αγορών την τελευταία ημέρα της προθεσμίας ενημέρωσης. Τότε γίνεται η εγγραφή στο βιβλίο με ημερομηνία εγγραφής την ημερομηνία λήψης του παραστατικού.

2.4 Τρόπος ενημέρωσης και εκτύπωσης του βιβλίου αγορών

Η μέθοδος της λογιστικής που εφαρμόζεται στο βιβλίο αγορών είναι η απλογραφική μέθοδος ή απλογραφία. Όταν αναφερόμαστε σε μέθοδο εννοούμε τον τρόπο και τους κανόνες τους οποίους πρέπει να στηρίζονται οι εγγραφές στα φορολογικά βιβλία.

Ο τρόπος ενημέρωσης όταν το βιβλίο αγορών τηρείται μηχανογραφικά με την χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή είναι ο εξής: Η ενημέρωση του βιβλίου γίνεται με πληκτρολόγηση δηλαδή εισαγωγή των δεδομένων στον ηλεκτρονικό υπολογιστή.

2.5 Σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία, συντελεστές καθαρών κερδών

Πριν γίνουν οι πρώτες εγγραφές για τα αγοραζόμενα αγαθά πρώτες ύλες βοηθητικές ύλες και εμπορεύματα πρέπει να εξακριβώνεται σε πόσους και ποιους συντελεστές καθαρών κερδών ανήκουν.

Οπότε για να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες της φορολογίας εισοδήματος πρέπει να κάνουμε τα παρακάτω. Εάν μια επιχείρηση ασκεί την οικονομική δραστηριότητα της παραγωγής ή την οικονομική δραστηριότητα της εμπορίας. Ή ασκεί και τις δύο δραστηριότητες παραγωγή και εμπορία. Και περιλαμβάνει πολλά αγοραζόμενα είδη που ανήκουν σε διαφορετικούς συντελεστές καθαρού κέρδους κάνουμε το εξής:

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

Ομαδοποιούμε τα είδη ανάλογα με τον συντελεστή καθαρού κέρδους στον οποίο υπάγονται. Και έτσι θα προκύψει ένας αριθμός στηλών συντελεστών καθαρών κερδών, με κάποια είδη ο καθένας. Εάν μια επιχείρηση περιλαμβάνει είδη που αφορούν ένα συντελεστή καθαρού κέρδους τότε προκύπτει μια στήλη συντελεστή καθαρού κέρδους.

2.6 Η λειτουργία του φόρου προστιθέμενης αξίας στο βιβλίο αγορών

Το ποσό του φόρου προστιθέμενης αξίας υπολογίζεται από την εφαρμογή των συντελεστών του Φ.Π.Α. Όπως αυτοί ισχύουν κάθε φορά που ο Φ.Π.Α. απαιτείται από το δημόσιο. Στο μεγαλύτερο μέρος της Ελληνικής επικράτειας ισχύουν οι εξής συντελεστές. Ο κανονικός συντελεστής 23%, ο μειωμένος συντελεστής 13% και ο χαμηλός συντελεστής 6,5%. Ενώ στα νησιά των νομών Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου, Λέσβου, Κυκλάδων και στα νησιά Βόρειες Σποράδες, Σκύρος, Σαμοθράκη, Θάσος, εφαρμόζονται οι συντελεστές του Φ.Π.Α. μειωμένοι κατά 30% σε σχέση με τους συντελεστές που ισχύουν στην υπόλοιπη Ελλάδα. Οπότε οι συντελεστές που προκύπτουν είναι 16%, 9% και 5%. Με την προϋπόθεση ότι οι επιχειρήσεις που πωλούν τα αγαθά είναι εγκατεστημένες στις προαναφερόμενες περιοχές. Επίσης οι πωλήσεις των αγαθών πρέπει να γίνονται στις προαναφερόμενες περιοχές.

2.7 Η έννοια του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων στο βιβλίο αγορών

Η φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων αφορά το εισόδημα το οποίο περιλαμβάνει το άθροισμα των προσόδων όλων των πηγών. Το εισόδημα ανάλογα με την πηγή από την οποία προέρχεται διακρίνεται σε εισόδημα από ακίνητα, από κινητές αξίες, από εμπορικές επιχειρήσεις, από γεωργικές επιχειρήσεις, από μισθωτές υπηρεσίες, από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών και κάθε άλλη πηγή. Το ακαθάριστο εισόδημα

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

είναι κάθε έσοδο που προέρχεται στον φορολογούμενο από τις πηγές του εισοδήματος. Εάν από το ακαθάριστο εισόδημα αφαιρέσουμε τις δαπάνες που συνέβαλαν στην δημιουργία του εισοδήματος έχουμε το καθαρό εισόδημα. Επιβάλλεται ενιαίος φόρος στο σύνολο του ετήσιου καθαρού εισοδήματος που αποκτήθηκε στην ελληνική επικράτεια από φυσικό πρόσωπο.

2.8 Προσδιορισμός των ακαθάριστων εσόδων

Τα ακαθάριστα έσοδα μιας επιχείρησης που τηρεί το βιβλίο αγορών προσδιορίζονται ως εξής: οι αγορές των υλικών αγαθών που προορίζονται για την άσκηση της οικονομικής δραστηριότητας εμπορίας ή παραγωγής το προσαυξάνουμε με τα ειδικά έξοδα αγορών. Αφαιρούμε από τις αγορές τις τυχόν επιστροφές και εκπτώσεις. Και προκύπτουν οι συνολικές αγορές των υλικών αγαθών. Αυτές τις πολλαπλασιάζουμε με το μικτό κέρδος και προκύπτουν τα ακαθάριστα έσοδα.

Αγορές X μικτό κέρδος = ακαθάριστα έσοδα.

Το μικτό κέρδος στο βιβλίο αγορών υπολογίζεται με δύο τρόπους. Ο ένας τρόπος υπολογισμού του μικτού κέρδους αφορά τον συντελεστή του μικτού κέρδους των ομοειδών επιχειρήσεων όπως αυτός προκύπτει από την εφαρμογή των Μ.Σ.Κ.Κ. επί αγορών και των Μ.Σ.Κ.Κ. επί πωλήσεων. Όπου Μ.Σ.Κ.Κ. επί αγορών οι μοναδικοί συντελεστές καθαρών κερδών επί αγορών και όπου Μ.Σ.Κ.Κ. επί πωλήσεων οι μοναδικοί συντελεστές καθαρών κερδών επί πωλήσεων. Και έτσι προκύπτει ο τύπος υπολογισμού.

Μ.Σ.Κ.Κ. επί αγορών = συντελεστής μικτού κέρδους των ομοειδών

Μ.Σ.Κ.Κ. επί πωλήσεων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ

3.1 Ένταξη Επιτηδευματιών στην Β΄ Κατηγορία του Κ.Β.Σ.

Τα όρια για την κατηγορία τήρησης βιβλίων, ορίζονται με βάση το ύψος των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου, ως ακολούθως:

Κατηγορίες βιβλίων	Όρια ακαθάριστων εσόδων
Δεύτερη	μέχρι και 1.500.000 ευρώ
Τρίτη	άνω των 1.500.000 ευρώ

Ειδικότερα ο Κ.Β.Σ. ορίζει ότι στην δεύτερη κατηγορία, ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου :

οι αλλοδαπές γενικά επιχειρήσεις που εγκαθίστανται στην Ελλάδα με βάση τις διατάξεις των α.ν. 89/1967 (ΦΕΚ Α' 132) και 378/1968 (ΦΕΚ Α' 82), καθώς και τα υποκαταστήματα των αλλοδαπών αεροπορικών επιχειρήσεων που λειτουργούν στην Ελλάδα και απαλλάσσονται από τη φορολογία εισοδήματος με τον όρο της αμοιβαιότητας.

Ο εκμεταλλευτής πλοίου δεύτερης κατηγορίας του άρθρου 3 του Ν. 27/1975, καθώς και ο επιτηδευματίας του οποίου τα καθαρά κέρδη προσδιορίζονται με ειδικό τρόπο σύμφωνα με τις διατάξεις περί

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

φορολογίας εισοδήματος, με εξαίρεση τον επιτηδευματία που ασχολείται με την κατασκευή δημόσιων ή ιδιωτικών τεχνικών έργων.

Ο πράκτορας εφημερίδων και περιοδικών, καθώς και ο πρατηριούχος χονδρικής πώλησης καπνοβιομηχανικών προϊόντων.

Ο πρατηριούχος υγρών καυσίμων για την εμπορία πετρελαίου και όχι μόνο.

Όποιος διατηρεί και κλάδο πώλησης άλλων αγαθών ή παροχής υπηρεσιών τηρεί για τον κλάδο αυτόν τα βιβλία της κατηγορίας που αντιστοιχεί στα ετήσια ακαθάριστα έσοδα του κλάδου αυτού όχι όμως κατηγορίας κατώτερης της δεύτερης εκτός και αν ο Κώδικας ορίζει συγκεκριμένη κατηγορία τήρηση βιβλίων για τον εν λόγω κλάδο πώλησης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών.³

3.2 Στοιχεία Επιτηδευματία Β΄ Κατηγορίας

Με βάση της διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και στοιχείων , κάθε επιτηδευματίας ανάλογα με τις συναλλαγές που πραγματοποιεί υποχρεούται να εκδίδει ορισμένα στοιχεία απαραίτητα για την τήρηση των βιβλίων του .

Ένας επιτηδευματίας που τηρεί βιβλίο Εσόδων – Εξόδων δύναται να εκδίδει κατά περίπτωση :

- ü Δελτία Αποστολής – Δελτία εσωτερικής διακίνησης
- ü Τιμολόγια – Εκκαθαρίσεις
- ü Αποδείξεις Λιανικής Πώλησης – Αποδείξεις Παροχής Υπηρεσιών
- ü Αποδείξεις Αυτοπαράδοσης
- ü Αποδείξεις Δαπανών

³ (βλ. άρθρο 4 Κ.Β.Σ.)

3.3 Περιεχόμενο του βιβλίου Εσόδων – Εξόδων

Ο επιτηδευματίας της δεύτερης κατηγορίας, για την άσκηση του επαγγέλματός του, τηρεί βιβλίο εσόδων - εξόδων, σε ξεχωριστές στήλες του οποίου καταχωρεί:

- α)** Το είδος του δικαιολογητικού, τον αύξοντα αριθμό και τη χρονολογία έκδοσης ή λήψης του, καθώς και το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία του εκδότη των στοιχείων αγορών και εξόδων,
- β)** Τα ακαθάριστα έσοδα από την πώληση εμπορευμάτων, προϊόντων, πρώτων υλών, από την παροχή υπηρεσιών και από λοιπές πράξεις,
- γ)** Τις δαπάνες για αγορά αγαθών, διακεκριμένα και ανάλογα με τον προορισμό τους για μεταπώληση ή παραγωγή προϊόντων, τις δαπάνες λήψης υπηρεσιών, τα γενικά έξοδα και λοιπές πράξεις,
- δ)** Τις επιστροφές και τις εκπτώσεις που γίνονται με ιδιαίτερο στοιχείο επί των πιο πάνω πράξεων, οι οποίες μπορεί να καταχωρούνται αφαιρετικά από τις αντίστοιχες στήλες,
- ε)** Το Φ.Π.Α που αντιστοιχεί στις πιο πάνω πράξεις.

Συμπερασματικά προκύπτει από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ότι το βιβλίο Εσόδων – Εξόδων πρέπει να ενημερώνεται με τον εξής τρόπο:

- Πρέπει να καταχωρούνται **σε χωριστές στήλες τα ακαθάριστα έσοδα** από πωλήσεις α) εμπορευμάτων, β) προϊόντων, γ) πρώτων υλών, δ) παροχή υπηρεσιών και ε) από λοιπές πράξεις (π.χ. οικονομικές ενισχύσεις, πώληση παγίων κλπ.).
- **Επίσης να καταχωρούνται σε χωριστές στήλες τα έσοδα από λιανικές και χονδρικές πωλήσεις.** Η καταχώρηση αυτή δεν

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

χρειάζεται, όταν γίνεται ανάλυση λιανικών - χονδρικών πωλήσεων στις τελευταίες σελίδες του βιβλίου και μέχρι 31 Ιανουαρίου του επόμενου χρόνου. Πρακτικά όμως αυτό που εξυπηρετεί είναι η άμεση διάκριση και καταχώρηση σε χωριστές στήλες των εσόδων αυτών.

- **Δεν υπάρχει υποχρέωση** να καταχωρούνται χωριστά οι πωλήσεις μετρητοίς και επί πιστώσει.
- **Τα ακαθάριστα έσοδα** και ο ΦΠΑ που αναλογεί μπορούν να καταχωρούνται ημερησίως **με μια συγκεντρωτική εγγραφή** με αναγραφή του πρώτου και τελευταίου αριθμού για κάθε ένα είδος και σειρά στοιχείου (§ 5) και δεν είναι απαραίτητο να καταχωρούνται ένα προς ένα τα εκδοθέντα φορολογικά στοιχεία. Π.χ. όταν για τις πωλήσεις μιας ημέρας εκδόθηκαν 10 τιμολόγια πώλησης από μια σειρά, 8 και 11 τιμολόγια πώλησης - δελτία αποστολής από δύο σειρές, 32 αποδείξεις λιανικής πώλησης από μια σειρά, τα έσοδα αυτά θα καταχωρηθούν τουλάχιστον με 4 συγκεντρωτικές εγγραφές, δηλαδή ανάλογες του είδους και των σειρών των φορολογικών στοιχείων που εκδόθηκαν (§ 3).
- Όταν οι **αποδείξεις λιανικής πώλησης εκδίδονται από φ.τ.μ.** αναγράφεται ο αριθμός του ημερήσιου δελτίου «Ζ».
- **Αντίθετα οι αγορές και γενικά τα έξοδα** πρέπει να καταχωρούνται αναλυτικά, δηλαδή μια εγγραφή για κάθε ένα φορολογικό στοιχείο.
- **Οι αγορές** πρέπει να καταχωρούνται σε ξεχωριστές στήλες ανάλογα με τον προορισμό τους, δηλαδή α) εμπορευμάτων, β) πρώτων και βοηθητικών υλών, γ) δαπάνες λήψης υπηρεσιών, δ) γενικά έξοδα, ε) λοιπές πράξεις.

§ Τα γενικά έξοδα πρέπει να αναλύονται στις τελευταίες σελίδες του βιβλίου και εντός μηνός από τη λήξη της

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

διαχειριστικής περιόδου (31/1) σε α) αμοιβές προσωπικού, β) αμοιβές τρίτων, γ) ενοίκια, δ) τόκους και ε) λοιπά γενικά έξοδα. Η ανάλυση αυτή δεν απαιτείται εάν καταχωρούνται κατ' ευθείαν στο βιβλίο σε ξεχωριστές στήλες .

- § **Οι επιστροφές και οι εκπτώσεις** όταν εκδίδεται πιστωτικό τιμολόγιο **μπορούν** να καταχωρούνται αφαιρετικά από τις αντίστοιχες στήλες (§ 1), αντίθετα από τις προΐσχύουσες διατάξεις (μέχρι 30/6/92) που απαιτούσαν υποχρεωτική καταχώρηση σε ιδιαίτερη στήλη.
- § **Ο Φ.Π.Α.** καταχωρείται, συνολικά λλ για κάθε εγγραφή χωρίς να εξετάζεται αν προέρχεται από πωλήσεις ή αγορές που ανήκουν σε διαφορετικούς συντελεστές, για τις μεν εκροές σε μια στήλη στη σελίδα των εσόδων, για τις δε εισροές σε μια άλλη στήλη στη σελίδα των εξόδων. Η διαφορά του αθροίσματος των δύο αυτών στηλών για κάθε ημερολογιακό δίμηνο, είναι το ποσό που πρέπει να αποδοθεί στο Δημόσιο ή αν προκύπτει πιστωτικό υπόλοιπο να μεταφερθεί στη δήλωση του επόμενου διμήνου.
- § **Οι πωλήσεις και οι αγορές**, πρέπει να αναλύονται για τις ανάγκες των φορολογιών (εισοδήματος, Φ.Π.Α. κλπ.) σε ξεχωριστές στήλες του τηρούμενου βιβλίου ή σε καταστάσεις, οι οποίες συντάσσονται το αργότερο μέχρι τη λήξη της προθεσμίας των κατά περίπτωση φορολογικών δηλώσεων, δηλαδή οι πωλήσεις και αγορές πρέπει να καταχωρούνται σε τόσες στήλες όσοι οι συντελεστές του Φ.Π.Α. στους οποίους ανήκουν και οι πωλήσεις σε χωριστές στήλες κατά μοναδικό συντελεστή καθαρού κέρδους. Βλέπε υπόδειγμα βιβλίου εσόδων - εξόδων.

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

- § Σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου καταχωρούνται , Οι αγορές των **παγίων στοιχείων**, ο Φ.Π.Α. που αναλογεί και οι αποσβέσεις τους όταν εξάγεται λογιστικό αποτέλεσμα, τα έσοδα και έξοδα για **λογαριασμό τρίτου**, οι **καταθέσεις** και οι **αναλήψεις** κεφαλαίων και τα χορηγούμενα και λαμβανόμενα **δάνεια**, καθώς και οι εισπράξεις και οι καταβολές που γίνονται για τη μερική ή ολική εξόφληση τους.
- § Στο βιβλίο αναγράφεται η **χρονολογία έκδοσης ή λήψης**, κατά περίπτωση, του καταχωρούμενου δικαιολογητικού, ο αύξων αριθμός και το είδος του, καθώς και το ονοματεπώνυμο του αντισυμβαλλόμενου στο σκέλος των εξόδων.
- § Η ενημέρωση του βιβλίου εσόδων - εξόδων γίνεται εντός δέκα πέντε (15) ημερών από την έκδοση ή λήψη του κατά περίπτωση δικαιολογητικού.
- § Θεσπίζεται ρητή υποχρέωση **ανάλυσης** των καταχωρουμένων ποσών ή στο βιβλίο ή σε καταστάσεις ανάλογα με τους **μοναδικούς συντελεστές της φορολογίας εισοδήματος**. Η υποχρέωση επίσης της καταχώρησης των πωλήσεων και αγορών κατά συντελεστή Φ.Π.Α. για πρώτη φορά (από 1/7/1992) αναφέρεται στις διατάξεις του κώδικα, πλην όμως αναφερόταν **ρητά** στο Ν. 1642/86 (Φ.Π.Α.), κάτι που δεν συνέβαινε αντίστοιχα στις διατάξεις του εισοδήματος για τους μοναδικούς συντελεστές.

Δεν απαιτείται πλέον (από 1/7/1992) κατά την ημερήσια συγκεντρωτική καταχώρηση των εσόδων η αναγραφή του συνολικού αριθμού των εκδοθέντων στοιχείων.⁴

3.4 Ενημέρωση , θεώρηση και διαφύλαξη του Βιβλίου Εσόδων – Εξόδων και των στοιχείων .

Κάθε επιτηδευματίας που τηρεί βιβλίο Εσόδων- Εξόδων με βάση τις διατάξεις του κώδικα βιβλίων και στοιχείων είναι υποχρεωμένος να ενημερώνει τα βιβλίο του σε συγκεκριμένο χρόνο , να είναι θεωρημένο από τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., πριν από την έναρξη της χρησιμοποίησής του και επίσης είναι υποχρεωμένος να διαφυλάσσει τόσο το βιβλίο όσο και τα στοιχεία του σε συγκεκριμένο το τόπο και για ορισμένο χρόνο .

3.4.1 Χρόνος ενημέρωσης

Η ενημέρωση του βιβλίου εσόδων – εξόδων γίνεται μέχρι τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα του επόμενου μήνα, από την έκδοση ή λήψη του κατά περίπτωση δικαιολογητικού. Στην περίπτωση που κατά τη διάρκεια της χρήσης λαμβάνονται στοιχεία αγοράς αγαθών πριν από την παραλαβή τους, η ενημέρωση των βιβλίου γίνεται κατά την παραλαβή των αγαθών. Εφόσον στο τέλος της χρήσης λαμβάνονται στοιχεία αγοράς αγαθών που δεν έχουν ακόμη παραληφθεί, καταχωρούνται σχετικές εγγραφές σε ιδιαίτερες στήλες του βιβλίου.

⁴ (βλ. Δημήτρης Παρ., Σταματόπουλος, Κώδικας Φορολογικών Βιβλίων και Στοιχείων , 1ος τόμος , 7η έκδοση , εκδόσεις Σακκούλα)

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

Με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 17 του Κ.Β.Σ. (π.δ.186/1992) ορίζεται ότι τα δεδομένα των βιβλίων του υποκαταστήματος μεταφέρονται στα βιβλία της έδρας το αργότερο μέχρι τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα του μήνα υποβολής των κατά περίπτωση φορολογικών δηλώσεων, όταν σ' αυτό τηρούνται βιβλία πρώτης και δεύτερης κατηγορίας.

Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει ότι τα δεδομένα των βιβλίων του υποκαταστήματος πρέπει να μεταφέρονται εντός των προθεσμιών που προαναφέρονται στα βιβλία της έδρας, ανεξάρτητα αν σε αυτές τις επαγγελματικές εγκαταστάσεις (υποκατάστημα και έδρα) τηρούνται βιβλία διαφορετικής κατηγορίας (Β' και Α' κατηγορίας αντίστοιχα).

3.4.2 Τρόπος ενημέρωσης

Η καταχώρηση στο βιβλίο Εσόδων - Εξόδων και στα στοιχεία γίνεται χειρόγραφος με μελάνη ή με χρήση Η/Υ ή με άλλη μηχανή, χωρίς κενά διαστήματα επέγραφες, παραπομπές στο περιθώριο ή ξέσματα. Σε περίπτωση διόρθωσης ή διαγραφής το ποσό και το κείμενο που διορθώνεται ή διαγράφεται πρέπει να διαβάζεται με ευχέρεια. Κάθε εγγραφή στο βιβλίο, που αφορά συναλλαγή ή άλλη πράξη του υπόχρεου, πρέπει να στηρίζεται σε στοιχεία που προβλέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα αυτού ή σε δημόσια έγγραφα ή σε άλλα πρόσφορα αποδεικτικά στοιχεία. Ειδικά για την απόδειξη της συναλλαγής από το λήπτη φορολογικού στοιχείου που αφορά αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας 1.500 ευρώ και άνω απαιτείται η τμηματική ή ολική εξόφληση να γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με δίγραμμη επιταγή.

Όταν το βιβλίο τηρείται σε κινητά φύλλα θα πρέπει να υπάρχει ενιαία αρίθμηση, τουλάχιστον κατά διαχειριστική περίοδο, η οποία μπορεί να επαναληφθεί μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο με γνωστοποίηση του

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ Όσον αφορά τα στοιχεία η καταχώρησης τους γίνεται χειρόγραφα με μελάνη ή με Η/Υ ή με άλλη μηχανή, χωρίς κενά διαστήματα, επέγραφες, παραπομπές στο περιθώριο ή ξέσματα. Σε περίπτωση διόρθωσης ή διαγραφής το ποσό ή το κείμενο που διαγράφεται ή διορθώνεται πρέπει να διαβάζεται με ευχέρεια.

Τα στοιχεία εκδίδονται τουλάχιστον διπλότυπα ή σε όσα αντίτυπα ορίζονται από τον Κ.Β.Σ., με τη χρήση χημικού χαρτιού (καρμπόν). Το ένα αντίτυπο παραδίδεται ή αποστέλλεται σ' εκείνον που αφορά, ο οποίος έχει υποχρέωση να το ζητά και να το λαμβάνει, το δε άλλο αντίτυπο παραμένει στο στέλεχος. Το ποιο αντίτυπο παραδίδεται στον πελάτη και το πιο παραμένει στο στέλεχος δεν καθορίζεται, με εξαίρεση το δελτίο αποστολής που ορίζεται ότι το πρωτότυπο συνοδεύει τα αγαθά και τη φορτωτική που είναι τετραπλότυπη και καθορίζεται ο συγκεκριμένος προορισμός εκάστου αντιτύπου.

Ο επιτηδευματίας μπορεί να εκδώσει όλα τα φορολογικά στοιχεία σε περισσότερα αντίτυπα των προβλεπομένων. Στην περίπτωση όμως αυτή κάθε επιπλέον αντίτυπο, εντύπως ή με σφραγίδα, θα αναγράφει τον προορισμό του (π.χ. **ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ, ΑΠΟΘΗΚΗ** κ.λ.π.). Αν πρόκειται για δελτίο αποστολής επιπλέον πρέπει να αναγράφεται και η ένδειξη "δεν αποτελεί συνοδευτικό μεταφοράς". Στο περιεχόμενο των στοιχείων μπορεί να προστεθεί οτιδήποτε κρίνεται αναγκαίο από τον εκδότη.

Όλα τα στοιχεία φέρουν εντύπως ή με σφραγίδα τα ατομικά στοιχεία του εκδότη και την αρμοδία Δ.Ο.Υ. της έδρας. Στα στοιχεία υποκαταστήματος αναγράφεται και η διεύθυνση της έδρας με εξαίρεση τις αποδείξεις που εκδίδονται από φορολογική ταμειακή μηχανή (φ.τ.μ.). Τα στοιχεία πρέπει να φέρουν ενιαία αρίθμηση, τουλάχιστον κατά διαχειριστική περίοδο. Η αφετηρία της αρίθμησης δεν είναι αναγκαίο να

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

αρχίζει από τον αριθμό (1). αλλά μπορεί να αρχίζει από οποιονδήποτε αριθμό. Τα στοιχεία, μετά από γνωστοποίηση στη ΔΟΥ, μπορεί να εκδίδονται σε περισσότερες σειρές για κάθε είδος στοιχείου, εφόσον φέρουν διακριτικό της σειράς και έχουν ιδιαίτερη αρίθμηση.

Η διάκριση των σειρών μπορεί να γίνεται με γράμματα (Α - Β - Γ κ.ο.κ.) ή με οποιαδήποτε άλλη ένδειξη. Σε όλα τα στοιχεία αναγράφεται ο τόπος και η ημερομηνία έκδοσης τους. Επίσης φέρουν χειρόγραφο ή μηχανογραφική υπογραφή του εκδότη ή άλλου προσώπου που ορίστηκε απ' αυτόν, με εξαίρεση τις αποδείξεις λιανικής πώλησης.⁵

3.4.3 Θεώρηση

Ο επιτηδευματίας έχει υποχρέωση να θεωρεί στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., πριν από κάθε χρησιμοποίησή τους το βιβλίο εσόδων – εξόδων, επί χειρόγραφης τήρησης, και τη μηνιαία κατάσταση του βιβλίου εσόδων – εξόδων, επί μηχανογραφικής τήρησης. Όταν το βιβλίο δεν θεωρηθεί πριν από την έναρξη χρησιμοποίησής του είναι ως να μην τηρήθηκε για το μέχρι τη θεώρησή του χρονικό διάστημα. Από τα στοιχεία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων θεωρημένα πρέπει να είναι :

- ü το δελτίο αποστολής και το συγκεντρωτικό δελτίο επιστροφής
- ü το συνενωμένο δελτίο αποστολής με οποιοδήποτε στοιχείο αξίας,
- ü Το τιμολόγιο που εκδίδεται για αγορά αγαθών, όταν δεν έχει προηγηθεί η έκδοση άλλου θεωρημένου στοιχείου για την ίδια συναλλαγή, καθώς και το τιμολόγιο για την παροχή υπηρεσιών
- ü Την απόδειξη παροχής υπηρεσιών και την απόδειξη λιανικής πώλησης όταν δεν εκδίδεται με τη χρήση φορολογικής ταμειακής

⁵ (βλ. άρθρο 18 Κ.Β.Σ.)

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

μηχανής. Επιτρέπεται η θεώρηση στοιχείων για τα οποία δεν υπάρχει τέτοια υποχρέωση, όταν τα στοιχεία αυτά εκδίδονται με τη χρήση Η/Υ από ενιαίο μηχανογραφικό έντυπο με στοιχεία για τα οποία ορίζεται θεώρησή τους.

Αρμόδιος για τη θεώρηση των βιβλίων και των στοιχείων του επιτηδευματία είναι ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. της έδρας και προκειμένου για τα βιβλία και τα στοιχεία του υποκαταστήματος, ο προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. της έδρας ή του υποκαταστήματος. Ο επιτηδευματίας μπορεί να συγχωνεύει ή συνενώνει οποιοδήποτε βιβλίο ή βιβλία, στοιχείο ή στοιχεία, βιβλίο και στοιχείο ή βιβλία και στοιχεία σε άλλο, με την προϋπόθεση ότι από το βιβλίο ή το στοιχείο που προκύπτει από τη συγχώνευση ή τη συνένωση παρέχονται τουλάχιστον τα δεδομένα των συγχωνευομένων ή συνενωμένων βιβλίων ή στοιχείων.

Ο επιτηδευματίας που θεωρεί το βιβλίο Εσόδων-Εξόδων για πρώτη φορά πρέπει να προσκομίσει τα εξής δικαιολογητικά :

- Ταυτότητα του επιτηδευματία ή του νόμιμου εκπροσώπου, για εξακρίβωση στοιχείων.
- Βεβαίωση εγγραφής σε ασφαλιστικό Ταμείο (ΤΕΒΕ,ΤΑΕ κλπ)
- Βεβαίωση εγγραφής σε επιμελητήριο
- Βεβαίωση του αρμόδιου φορέα ασφάλισης προσωπικού (Ι.Κ.Α. κ.λ.π.) όπου απαιτείται η Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/86 (όπου δεν απαιτείται η προσκόμιση βεβαίωσης ΙΚΑ).Οι ανωτέρω βεβαιώσεις έχουν ισχύ δωδεκάμηνο διάστημα.
- Βεβαίωση του άρθρου 41 παρ.12 β' ν.2496/97 σχετικά με καταχώριση στο μητρώο Υπ. Εμπορίου όταν συνάπτουν συμβάσεις από απόσταση (υποβάλλεται μια φορά με την έναρξη της δραστηριότητας αυτής).

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

- Επιπλέον για τη θεώρηση στοιχείων ερευνάται από τη Δ.Ο.Υ. ότι δεν οφείλονται χρέη απαιτητά και ληξιπρόθεσμα άνω των 6.000 € από φόρους (από την επαγγελματική του δραστηριότητα), τέλη, εισφορές, δάνεια με την εγγύηση του Δημοσίου και Πρόστιμα Κ.Β.Σ., εφόσον ασκείται προηγούμενα ατομικά κάποιο επιτήδευμα, καθώς και βεβαίωση ότι έχουν υποβληθεί δηλώσεις Φ.Π.Α., Φ.Μ.Υ, κλπ. για τις δραστηριότητες αυτές.

Τα φορολογικά στοιχεία επί ατομικών και προσωπικών επιχειρήσεων, ΕΠΕ ή Κοινοπραξιών προσκομίζονται και παραλαμβάνονται από τον ίδιο τον επιτηδευματία ή από τον διαχειριστή νομικού προσώπου ή τέλος από τον πληρεξούσιο, βάσει σχετικού συμβολαιογραφικού εγγράφου.

Για τις επόμενες θεωρήσεις χρειάζονται τα εξής :

- Βεβαίωση περί μη οφειλής στα ασφαλιστικά ταμεία (ΤΕΒΕ, ΙΚΑ κ.λπ), ποσού άνω των 6.000 €
- Βεβαίωση περί μη οφειλής στο οικείο επιμελητήριο. (βλ. άρθρο 19 Κ.Β.Σ.)

3.4.4 Υποβολή φορολογικών στοιχείων για διασταύρωση

Μέχρι την τριακοστή Σεπτεμβρίου κάθε χρόνο υποβάλλονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. τριπλότυπες καταστάσεις για μηχανογραφική επεξεργασία και διασταύρωση πληροφοριών με συναλλαγές και δεδομένα του προηγούμενου ημερολογιακού έτους. Δηλαδή για τις συναλλαγές που πραγματοποίησαν για την επαγγελματική τους εξυπηρέτηση ή την εκπλήρωση του σκοπού τους, από αγορές αγαθών και λήψη υπηρεσιών, από χονδρικές πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών και από καταβολή ή είσπραξη αμοιβών, αποζημιώσεων, οικονομικών ενισχύσεων και άλλων δικαιωμάτων. Στις καταστάσεις

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

καταχωρούνται το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, το επάγγελμα, η διεύθυνση και ο Α.Φ.Μ. των συναλλασσομένων με τον υπόχρεο (προμηθευτών, πελατών κ.λ.π.), κατά αλφαβητική σειρά επωνύμου ή επωνυμίας, ο συνολικός αριθμός των τιμολογίων ή άλλων φορολογικών στοιχείων και η καθαρή αξία του εσόδου ή της δαπάνης.

Αντί καταστάσεων, οι υπόχρεοι που τηρούν τα βιβλία τους μηχανογραφικά, ανεξάρτητα από τον τρόπο έκδοσης των στοιχείων και τήρησης των λοιπών βιβλίων, υποβάλλουν τα δεδομένα που απαιτούνται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις με ηλεκτρομαγνητικά μέσα αποθήκευσης ή ηλεκτρονικό τρόπο επικοινωνίας.⁶

3.4.5 Τόπος τήρησης – χρόνος διαφύλαξης

Το βιβλίο Εσόδων – Εξόδων , τα στοιχεία και τα λοιπά δικαιολογητικά των εγγραφών **τηρούνται στην έδρα** του επιτηδευματία, με εξαίρεση τα βιβλία και στοιχεία του υποκαταστήματος που τηρούνται σ' αυτό.

Επιτρέπεται η τήρηση του Βιβλίου και των στοιχείων σε διαφορετικό τόπο ως εξής:

- Με απλή γνωστοποίηση στον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. Όταν ο τόπος τήρησης Βρίσκεται μέσα στην χωρική αρμοδιότητα της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. (αυτό δεν ισχύει για τις Α.Ε. των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης).
- Με έγκριση από τον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. Όταν ο τόπος τήρησης βρίσκεται εκτός χωρικής αρμοδιότητας της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. ή όταν πρόκειται για Ανώνυμη Εταιρία των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης.

⁶ (βλ. άρθρο 20 Κ.Β.Σ.)

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

Επιτρέπεται η ενημέρωση των μηχανογραφικών βιβλίων σε άλλο τόπο με τις εξής προϋποθέσεις:

- Να υποβάλλεται γνωστοποίηση στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ.
- Να μην απομακρύνονται τα πρωτογενή φορολογικά στοιχεία και δικαιολογητικά των εγγραφών.
- Τα εκτυπωμένα βιβλία να επιστρέφονται αμέσως μετά την εκτύπωση τους στην επαγγελματική εγκατάσταση που αφορούν.
- Τα πρόσθετα βιβλία τηρούνται μόνο στην επαγγελματική εγκατάσταση που ασκείται η σχετική δραστηριότητα.

Μετά το τέλος της διαχειριστικής περιόδου τα βιβλία και τα στοιχεία της χρήσης που έληξε μπορεί να φυλάσσονται σε τόπο διάφορο της έδρας ή του υποκαταστήματος του επιτηδευματία (χωρίς γνωστοποίηση ή χωρίς έγκριση του προϊσταμένου Δ.Ο.Υ.).

Τα βιβλία, οι οπτικοί δίσκοι και γενικά όλα τα ηλεκτρομαγνητικά μέσα στα οποία αποθηκεύονται δεδομένα βιβλίων, για τα οποία δεν υπάρχει υποχρέωση εκτύπωσής τους, τα στοιχεία που ορίζονται από τον Κώδικα αυτό, καθώς και τα λοιπά δικαιολογητικά των εγγραφών στα βιβλία διατηρούνται στον εκάστοτε οριζόμενο από τις σχετικές φορολογικές διατάξεις χρόνο παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για επιβολή φόρου. Τα βιβλία και τα στοιχεία αυτά διατηρούνται οπωσδήποτε όσο χρόνο εκκρεμεί σχετική υπόθεση ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας.⁷

⁷ (βλ. Άρθρο 21 Κ.Β.Σ.)

3.5 Μηχανογραφική τήρηση βιβλίου Εσόδων – Εξόδων και στοιχείων

Όσοι από τους επιτηδευματίες της Β΄ κατηγορίας τηρούν το βιβλίο και εκδίδουν τα στοιχεία τους μηχανογραφικά, είτε πλήρως είτε μερικώς (μικτό σύστημα), υποχρεούνται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα να τηρούν εγχειρίδιου οδηγιών χρήσης λογισμικού στην ελληνική γλώσσα. Να διαθέτουν προσωπικού (κατάλληλου) κατά τη διάρκεια του ελέγχου, και να επιτρέπει σε συνεργείο ελέγχου που συμμετέχει και υπάλληλος με ειδικότητα πληροφορικής **την απευθείας λήψη** οποιουδήποτε στοιχείου ή πληροφορίας από το αρχείο του Η/Υ. Τέλος πρέπει να διαφυλάσσουν το εγχειρίδιο οδηγιών χρήσης λογισμικού.

Το λογισμικό θα πρέπει να έχει συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές οι οποίες είναι:

- Ανάπτυξη πληροφοριακών στοιχείων για τα βιβλία Β' κατηγορίας.
- Προσδιορισμού των χρησιμοποιούμενων μεταβλητών φορολογικών συντελεστών, εισφορών, τελών από το χρήστη.
- Αυτόματη ετήσια προοδευτική αρίθμηση, κάθε ημερολογιακής εγγραφής, ξεχωριστά για κάθε ημερολόγιο, η οποία δεν επιτρέπεται να μεταβάλλεται.
- Διασφάλιση ενημέρωσης του βιβλίου Εσόδων – Εξόδων με το περιεχόμενο των στοιχείων που εκδίδονται μηχανογραφικά.
- Ακύρωση εγγραφής με έκδοση ειδικού ακυρωτικού στοιχείου σε περίπτωση λανθασμένης έκδοσης φορολογικών στοιχείων, εφόσον δεν έγινε χρήση αυτών.
- Διαχωρισμός των πράξεων της νέας χρήσης από τις πράξεις κλεισίματος της προηγούμενης χρήσης.

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

- Διαχωρισμός και χωριστή εκτύπωση των πράξεων του τελευταίου μήνα της χρήσης και των εγγραφών κλεισίματος.
- Αποκλεισμός δυνατότητας αναδρομικής τροποποίησης ή παρεμβολής εγγραφής, μετά την προθεσμία ενημέρωσης.
- Μεταγενέστερη αναπαραγωγή των εγγραφών σε περίπτωση τροποποίησης του λογισμικού.
- Αυτόματη ενέργεια αθροίσεων των ποσών (ημερολογίων, λογαριασμών, ισοζυγίων, καταστάσεων και στηλών των βιβλίων πρώτης και δεύτερης κατηγορίας) και μεταφοράς τους από σελίδα σε σελίδα.

Σε περίπτωση βλάβης Η/Υ, η προθεσμία ενημέρωση των βιβλίων παρατείνεται για 10 ημέρες, ύστερα από γνωστοποίηση στον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. Εάν η βλάβη συνεχιστεί πέρα των 10 ημερών τότε οι πρωτογενείς εγγραφές γίνονται χειρόγραφα οι αντίστοιχα βιβλία, τα στοιχεία μπορεί να εκδίδονται και από ιδιαίτερη σειρά εντύπων. Τα στοιχεία, στην περίπτωση βλάβης, μπορεί να εκδίδονται από ιδιαίτερη σειρά εντύπων.

Η εκτύπωση των θεωρημένων βιβλίων και καταστάσεων μπορεί να γίνεται σε ενιαίο **μηχανογραφικό έντυπο γενικής αρίθμησης**, με την προϋπόθεση ότι θα δίδεται μηχανογραφικά και ενιαία εσωτερική αρίθμηση για κάθε είδος βιβλίου ή κατάσταση. Μπορεί, με γνωστοποίηση στον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., να εκτυπώνεται, από το θεωρημένο ενιαίο μηχανογραφικό έντυπο και άλλο βιβλίο ή κατάσταση πριν από την εκτύπωση.

Επίσης και τα **στοιχεία μπορεί να εκδίδονται από ενιαίο μηχανογραφικό έντυπο πολλαπλής χρήσης** με γενική αρίθμηση και κατά το χρόνο της έκδοσης αποτυπώνεται ο τίτλος και η σειρά κάθε

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

στοιχείου με ενιαία εσωτερική αρίθμηση και κάθε είδος και σειρά στοιχείου. Προϋπόθεση, για την έκδοση εντύπων πολλαπλής χρήσης, αποτελεί η γνωστοποίηση στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. , με το σημείωμα θεώρησης, το είδος και τις σειρές των στοιχείων που εκδίδονται απ' αυτό το έντυπο. Ακόμη γνωστοποίηση απαιτείται και στην περίπτωση που μετά την θεώρηση του, το ενιαίο έντυπο χρησιμοποιηθεί και για έκδοση άλλου (νέου) στοιχείου.

Ο επιτηδευματίας της δεύτερης κατηγορίας στο τέλος του επόμενου μήνα εκείνου που αφορούν οι οικονομικές πράξεις, εκτυπώνει:

- το βιβλίο εσόδων - εξόδων με δυνατότητα αποθήκευσης αυτού σε ηλεκτρομαγνητικά μέσα
- μηνιαία κατάσταση στην οποία εμφανίζονται μόνο τα μηνιαία αθροίσματα των αντίστοιχων στηλών του τηρούμενου βιβλίου Εσόδων – Εξόδων.⁸

3.6 Διαχειριστική περίοδος επιτηδευματιών Β΄ κατηγορίας

Η διαχειριστική περίοδος διαρκεί δώδεκα μήνες για τον επιτηδευματία με βιβλία Β΄ κατηγορίας (Εσόδων – Εξόδων) . Όμως κατά την έναρξη , τη λήξη ή τη διακοπή των εργασιών της επιχείρησης η διαχειριστική περίοδος μπορεί να είναι μικρότερη του δωδεκαμήνου. Ημερομηνία έναρξης της διαχειριστικής περιόδου ορίζεται ως η 01/01 κάθε έτους και ημερομηνία λήξης η 31/12 κάθε έτους .

Κατά την λήξη της διαχειριστικής περιόδου οι επιτηδευματίες που τηρούν βιβλίο εσόδων - εξόδων υποχρεούνται να κάνουν απογραφή μόνο των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων . Η καταχώρηση της απογραφής στο βιβλίο απογραφών ποσοτικά και κατά οξιά γίνεται μέχρι

⁸ (βλ. άρθρα 22-25 Κ.Β.Σ.)

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

τις 20 Φεβρουαρίου κάθε έτους και όχι αργότερα από την ημερομηνία υποβολής της εκκαθαριστικής δήλωσης Φ.Π.Α. ή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος .

Αν και γίνεται απογραφή και αποτίμηση των εμπορεύσιμων αγαθών το φορολογικό αποτέλεσμα υπολογίζεται με την χρήση συντελεστών καθαρού κέρδους .⁹

⁹ (βλ. άρθρα 26-28 Κ.Β.Σ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΒΙΒΛΙΟ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΟΥ Φ.Π.Α.

4.1 Ανάλυση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)

Σύμφωνα με την υπάρχουσα νομοθεσία ,το κράτος παρεμβαίνει στην τιμή πώλησης των αγαθών , που πουλάει η επιχείρηση και προσθέτει έναν συντελεστή % στα αγαθά, μια δεύτερη επί πλέον αξία , προσθέτει τον Φ.Π.Α. Η επιχείρηση στο επίπεδο της φορολογίας αυτής παίζει τον ρόλο του φοροεισπράκτορα .Σε καμία περίπτωση ο Φ.Π.Α. δεν μπορεί να θεωρηθεί έσοδο της επιχείρησης . Είναι εισπραξη για λογαριασμό του δημόσιου . Με βάση τα παραπάνω ο Φ.Π.Α. θεωρείται Έμμεσος Φόρος για την επιχείρηση .

4.1.1 Η λειτουργία του Φ.Π.Α.

Η επιχείρηση παίρνει τα τιμολόγια από τους προμηθευτές της οι οποίοι τη χρεώνουν με την αξία των αγορών της και με ένα ποσό Φ.Π.Α., το οποίο γράφεται χωριστά από την αξία. Επίσης πιστώνει τους πελάτες της με την αξία των αγαθών που πουλάει και με το ποσό του Φ.Π.Α. που αναλογεί. Έτσι η επιχείρηση έχει εισπράξει ένα ποσό Φ.Π.Α. από τους πελάτες της και έχει πληρώσει ένα ποσό Φ.Π.Α. στους προμηθευτές της. Αφαιρεί το Φ.Π.Α. που πλήρωσε στους προμηθευτές της από το Φ.Π.Α. που εισέπραξε από τους πελάτες της και αποδίδει στο δημόσιο τη διαφορά¹⁰

¹⁰ (βλ. Δημήτριος Ι. Καραγιάννης ,Φ.Π.Α. Δηλώσεις ,12η έκδοση , Θεσ/νικη 2008)

4.1.2 Αντικείμενο του Φ.Π.Α.

Στο φόρο υπόκεινται οι εξής φορολογητέες πράξεις:

- Û Η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών, εφόσον πραγματοποιούνται από επαχθή αιτία στο εσωτερικό της χώρας, από υποκείμενο στο φόρο που ενεργεί με αυτή την ιδιότητα.
- Û Η εισαγωγή αγαθών στο εσωτερικό της χώρας.
- Û Η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών, στα οποία περιλαμβάνονται και τα καινούργια μεταφορικά μέσα.
- Û Η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών που υπάγονται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης.
- Û Η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών υπάγονται στο φόρο εφόσον πραγματοποιούνται από υποκείμενο στο φόρο στα πλαίσια της οικονομικής του δραστηριότητας, ή πραγματοποιούνται κατ' αρχήν από επαχθή αιτία (αντάλλαγμα). Εξαίρεση αποτελούν οι αυτοπαραδόσεις αγαθών και οι ιδιοχρησιμοποιήσεις υπηρεσιών, ή ακόμα πραγματοποιούνται στο εσωτερικό της χώρας. Ως εσωτερικό της χώρας θεωρείται η ελληνική επικράτεια εκτός της περιοχής του Αγίου Όρους. Η περιοχή του Αγίου Όρους για την εφαρμογή του Φ.Π.Α. θεωρείται «τρίτο έδαφος» προς την Κοινότητα.
- Û Η εισαγωγή αγαθών από τρίτες χώρες φορολογείται αντικειμενικά ανεξάρτητα από την ιδιότητα του εισαγωγέα (ιδιώτης, υποκείμενος, δημόσιο κ.λ.π.).
- Û Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών είναι οι αποστολές αγαθών από άλλο κράτος μέλος στο εσωτερικό της χώρας και φορολογείται στην Ελλάδα, εφόσον πωλητής είναι πρόσωπο υποκείμενο στο φόρο εγκαταστημένο σε άλλο Κ-Μ και δεν απαλλάσσεται λόγω μικρού κύκλου εργασιών ούτε φορολογείται

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

στην Ελλάδα για της παραδόσεις αυτές (συναρμολόγηση-εγκατάσταση, πώληση από απόσταση).Ο αποκτών είναι υποκείμενος στο φόρο ο οποίος ενεργεί πράξεις με δικαίωμα έκπτωσης του φόρου ή υποκείμενος στο φόρο που ενεργεί αποκλειστικά πράξεις απαλλασσόμενες χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών, ή αγρότης του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 33, ή νομικό πρόσωπο μη υπαγόμενο στο φόρο, εφόσον οι συνολικές αγορές των προσώπων αυτών από άλλα κράτη μέλη υπερβαίνουν κατά την τρέχουσα διαχειριστική περίοδο το ποσό των 10.000 € Ή υπερέβησαν κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο το όριο αυτό.

Ü Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις καινούργιων μεταφορικών μέσων φορολογούνται πάντοτε στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από την ιδιότητα του πωλητή ή του αποκτώντος.¹¹

4.1.3 Υποκείμενοι στο Φ.Π.Α.

Στο φόρο υπόκεινται:

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ημεδαπό ή αλλοδαπό (π.χ. Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ο.Ε., Ε.Ε. Ι.Μ.Ε., Ν.Ε., ΣΥΝ/ΣΜΟΣ, κ.τ.λ.), η ένωση προσώπων (κοινοπραξίες παρ. 2 αρθρ. 2 Κ.Β.Σ., κοινωνίες κ.τ.λ.), εφόσον ασκεί οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα και κατά την άσκηση της δραστηριότητας ενεργεί ανεξάρτητα. Κάθε πρόσωπο το οποίο πραγματοποιεί περιστασιακά πώληση καινούργιου μεταφορικού μέσου προς άλλο κράτος μέλος.

¹¹ (βλ. Δημήτριος Ι. Καραγιάννης ,Φ.Π.Α. Δηλώσεις ,12η έκδοση , Θεσ/νικη 2008)

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

Η παροχή εξαρτημένης εργασίας δεν εμπίπτει στις διατάξεις του νόμου, για το λόγο αυτό διατηρείται και το χαρτόσημο επί των αριθμών αυτών (π.χ. υπάλληλοι γενικά, τα μέλη Διοικητικών Συμβουλίων Α.Ε., κ.τ.λ.). Το Ελληνικό Δημόσιο, οι Δήμοι, οι Κοινότητες και τα άλλα Ν.Π.Δ.Δ. δε θεωρούνται υποκείμενοι στο φόρο για τις πράξεις παράδοσης αγαθών και παροχής υπηρεσιών που ενεργούν στα πλαίσια άσκησης της δημόσιας εξουσίας τους. Τα πρόσωπα αυτά θεωρούνται υποκείμενα στο φόρο σε κάθε περίπτωση που η μη υπαγωγή των πράξεων τους στο φόρο θα οδηγούσε σε στρέβλωση των όρων του ανταγωνισμού και οπωσδήποτε εφόσον ασκούν τις εξής δραστηριότητες 1) Τηλεπικοινωνίες, 2) Διανομή αερίου, ηλεκτρισμού και θερμικής ενέργειας, 3) Μεταφορά αγαθών, 4) Παροχή λιμενικών και αερολιμενικών υπηρεσιών . 5) Μεταφορά προσώπων. 6) Παράδοση νέων αγαθών. 7) Εργασίες γεωργικών μεσολαβητικών οργανισμών για αγροτικά προϊόντα. 8) Εκμετάλλευση πανηγυριών και εκθέσεων. 9) Εναποθήκευση. 10) Δραστηριότητες εμπορικών διαφημιστικών γραφείων και πρακτορείων ταξιδιών. 11) Εργασίες λεσχών και κυλικείων επιχειρήσεων, πρατηρίων και παρομοίων καταστημάτων. 12) Δραστηριότητες οργανισμών ραδιοφώνου και τηλεόρασης εμπορικού χαρακτήρα.¹²

4.1.4 Απαλλαγές , Εκπτώσεις και Επιστροφές του Φ.Π.Α.

Απαλλασσόμενες συναλλαγές είναι οι πωλήσεις ή οι παροχές υπηρεσιών που όταν πραγματοποιούνται , πάνω στην αξία τους δεν προστίθενται Φ.Π.Α. Οι απαλλασσόμενες πράξεις αναφέρονται αναλυτικά στα άρθρα 22-29 του Ν.2859/00.

¹² (βλ. Δημήτριος Ι. Καραγιάννης ,Φ.Π.Α. Δηλώσεις ,12η έκδοση , Θεσ/νικη 2008)

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

Βέβαια πολλές φορές παρέχεται στον υποκείμενο στο Φ.Π.Α. το δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. αγορών και δαπανών και για το μέρος εκείνο που τα αγαθά ή οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση ορισμένων απαλλασσόμενων από το Φ.Π.Α. πράξεων.

Για μια επιχείρηση που τηρεί βιβλία Β' κατηγορίας (Εσόδων – Εξόδων) οι πιο συνήθεις απαλλασσόμενες πράξεις είναι :

- ü Οι ενδοκοινοτικές παραδόσεις αγαθών από την Ελλάδα σε άλλο κράτος μέλος , δικαίωμα όμως έκπτωσης του αντιστοίχου Φ.Π.Α. εισροών .
- ü Η μετακίνηση αγαθών από την Ελλάδα προς άλλο κράτος - μέλος για τους σκοπούς της ίδιας της επιχείρησης (θεωρείται ενδοκοινοτική παράδοση αγαθών)
- ü Η αποστολή σε άλλο κράτος μέλος για αποθήκευση και μεταγενέστερη πώληση (θεωρείται ενδοκοινοτική παράδοση) στην περίπτωση αυτή οι εξαγωγικές επιχειρήσεις εκδίδουν δελτίο αποστολής , στο οποίο αναγράφουν ως αξία την μέση τιμή χονδρικής πώλησης χωρίς Φ.Π.Α. , αντί τιμολογίου πώλησης .
- ü Οι μισθώσεις ακινήτων
- ü Οι καταθέσεις , οι τρεχούμενοι λογαριασμοί και οι πληρωμές εργασιών καθώς και για ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εργασίες παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. εισροών παρόλα που οι εργασίες αυτές είναι απαλλασσόμενες, εφόσον ο λήπτης είναι εγκαταστημένος εκτός της Κοινότητας ή οι εργασίες αυτές συνδέονται άμεσα με αγαθά που εξάγονται σε χώρα εκτός της Κοινότητας
- ü Οι παραδόσεις αγαθών που υπάγονται στον ειδικό φόρο κατανάλωσης.

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

Ü Η διάθεση δώρων μέχρι ποσού 10 ευρώ και δειγμάτων. Δηλαδή για τα δώρα μέχρι 10 ευρώ αξίας και για τα δείγματα και παρόλο που η διάθεση τους απαλλάσσεται από το Φ.Π.Α., παρέχεται το δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. με το οποίο επιβαρύνθηκαν οι εισροές τους.

Μια επιχείρηση που επιθυμεί να τύχει απαλλαγής για την αγορά ή την εισαγωγή αγαθών που αποτελούν αντικείμενο εξαγωγής ή ενδοκοινοτικής παράδοσης, καθώς και της λήψης υπηρεσιών που είναι άμεσα συνδεδεμένες με την πραγματοποίηση των εξαγωγών και των ενδοκοινοτικών παραδόσεων, υποχρεούται:

Να υποβάλλει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. έντυπη αίτηση (που δίνεται δωρεάν από τη Δ.Ο.Υ.) για τη θεώρηση "Ειδικού Διπλότυπου Δελτίου απαλλαγής από το Φ.Π.Α.". Μπορούν να θεωρούνται και δύο σειρές από το Ε.Δ.Δ. απαλλαγής από το Φ.Π.Α.

Μαζί με την αίτηση συνυποβάλλεται για θεώρηση και ένα μπλοκ με τίτλο "Ειδικό Διπλότυπο Δελτίο απαλλαγής από το Φ.Π.Α." χρώματος πορτοκαλί (κυκλοφορούν τέτοια έντυπα στα βιβλιοπωλεία). Το Ειδικό Διπλότυπο Δελτίο Απαλλαγής από το Φ.Π.Α. φέρει ενιαία αρίθμηση για ολόκληρη τη δωδεκάμηνη χρονική περίοδο. Τυχόν δελτία που δεν χρησιμοποιήθηκαν κατά την περίοδο αυτή δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε επόμενη περίοδο και προσκομίζονται για ακύρωση κατά τη θεώρηση νέων διπλοτύπων. Η χρησιμοποίηση όμως από παραδρομή των ειδικών δελτίων απαλλαγής από το Φ.Π.Α. και πέραν της δωδεκάμηνης διαχειριστικής περιόδου για την οποία θεωρήθηκαν, έχει σαν συνέπεια την ανάλογη μείωση του ορίου απαλλαγής, που δικαιούται ο φορολογούμενος, για την επόμενη διαχειριστική περίοδο χωρίς κυρώσεις.

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

Η επιχείρηση δικαιούται ν' αφαιρέσει από το Φ.Π.Α. που εισέπραξε από τις υποκείμενες στο Φ.Π.Α. πωλήσεις της ή από τις παροχές υπηρεσιών της, ή από ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών και λήψεις υπηρεσιών, το Φ.Π.Α. που πλήρωσε κατά την αγορά ή κατά την εισαγωγή των αγαθών της και παγίων της, καθώς επίσης και το Φ.Π.Α. των δαπανών της. Αν η επιχείρηση υποβάλει δήλωση έναρξης δραστηριότητας και κατέχει τα νόμιμα φορολογικά στοιχεία (τιμολόγια κλπ.) που έχουν εκδοθεί μετά την υποβολή της δήλωσης έναρξης, δεν χάνει το δικαίωμα έκπτωσης και επιστροφής του Φ.Π.Α., αν τυχόν δεν τα έχει καταχωρήσει εμπρόθεσμα στα τηρούμενα βιβλία ή αν υποβάλει εκπρόθεσμα τις δηλώσεις του Φ.Π.Α..

Αν η επιχείρηση ενεργεί υποκείμενες και μη υποκείμενες στο Φ.Π.Α. πράξεις, το δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. περιορίζεται κατ' αναλογία των εσόδων που αντιστοιχούν μόνο στις υπαγόμενες στο Φ.Π.Α. πράξεις της. Πράξεις υπαγόμενες στο Φ.Π.Α. είναι π.χ. οι πωλήσεις προϊόντων και εμπορευμάτων που γίνονται στο εσωτερικό της χώρας, ενώ πράξεις μη υποκείμενες στο Φ.Π.Α. είναι π.χ. τα έσοδα από εκμετάλλευση ιαματικών πηγών, οι αμοιβές από ασφαλιστικές εργασίες που πραγματοποιούνται στο εσωτερικό της χώρας κλπ.

Το **δικαίωμα έκπτωσης** του Φ.Π.Α. εισροών γεννάται και κατά συνέπεια ο υποκείμενος έχει δικαίωμα να εκπέσει το Φ.Π.Α., τη στιγμή που πραγματοποιείται η φορολογητέα πράξη της παράδοσης αγαθών, παροχής υπηρεσιών και της ενδοκοινοτικής απόκτησης των αγαθών. Για τα εισαγόμενα αγαθά, το δικαίωμα έκπτωσης γεννάται κατά το χρόνο που γίνεται αποδεκτό το παραστατικό της εισαγωγής, σύμφωνα με τις τελωνειακές διατάξεις.

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

Ο Φ.Π.Α. της ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών εκπίπτει όταν παρέχεται από το νόμο ολικό δικαίωμα έκπτωσης. Σε αντίθετη περίπτωση γίνεται αποκλεισμός του δικαιώματος έκπτωσης ή γίνεται επιμερισμός του Φ.Π.Α. που εκπίπτει σε περίπτωση επιμερισμού Φ.Π.Α. κοινών εισροών. Δηλαδή δεν χρεώνεται ο λογαριασμός Φ.Π.Α. με το Φ.Π.Α. για το οποίο δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. ή κατά το μέρος που δεν παρέχεται τέτοιο δικαίωμα. Στις περιπτώσεις αυτές ο Φ.Π.Α. καταβάλλεται με την υποβολή της σχετικής δήλωσης.

Ειδικά, για τις ευκαιριακές παραδόσεις καινούργιων μεταφορικών μέσων, οι οποίες απαλλάσσονται από το Φ.Π.Α. σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 του Ν. 2859/00, που μεταφέρονται ή αποστέλλονται προς άλλο κράτος - μέλος, το δικαίωμα έκπτωσης γεννάται κατά το χρόνο της παράδοσης του μεταφορικού μέσου, κατά τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 2859/00.

Το δικαίωμα έκπτωσης του υποκειμένου στο Φ.Π.Α. για αγαθά επένδυσης κρίνεται οριστικά κατά το χρόνο έναρξης χρησιμοποίησης των αγαθών αυτών. Επομένως, αν ο υποκείμενος στο Φ.Π.Α. επιβαρύνθηκε με Φ.Π.Α. εισροών για επενδυτικά αγαθά, το δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. εισροών, που επιβάρυνε τα επενδυτικά αυτά αγαθά και το οποίο ήδη ασκήθηκε σε προηγούμενες φορολογικές περιόδους, δηλαδή αν το δικαίωμα αυτό ασκήθηκε νόμιμα ή όχι, θα κριθεί οριστικά κατά το χρόνο έναρξης χρησιμοποίησης των επενδυτικών αυτών αγαθών, καθώς και της εν συνεχεία χρήσης αυτών τουλάχιστον για μια πενταετία . Συνεπώς, αν τα επενδυτικά αγαθά κατά την έναρξη χρησιμοποίησης, χρησιμοποιούνται σε φορολογητέες δραστηριότητες, ο Φ.Π.Α. καλώς εκπέστηκε ή επιστράφηκε, αν όμως χρησιμοποιούνται σε αφορολόγητες δραστηριότητες ή απαλλασσόμενες χωρίς δικαίωμα έκπτωσης, θα πρέπει να αποδοθεί εφάπαξ στο Δημόσιο ο Φ.Π.Α. που επιβάρυνε την απόκτηση

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

τους και ο οποίος επιστράφηκε στον υποκείμενο ή εκπέστηκε από αυτόν προηγούμενα. Στις περιπτώσεις αυτές το δικαίωμα του δημοσίου γεννάται κατά το χρόνο επιστροφής ή έκπτωσης του Φ.Π.Α. αυτού, οπότε θα προκύψουν και διάφοροι πρόσθετοι φόροι των άρθρων 1 και 4 του Ν. 2523/97.

Ο υποκείμενος στο Φ.Π.Α. δεν δικαιούται να εκπέσει το Φ.Π.Α. με τον οποίο έχουν επιβαρυνθεί οι παρακάτω δαπάνες - αγορές.

- ü Η αγορά, η εισαγωγή ή η ενδοκοινοτική απόκτηση καπνοβιομηχανιών προϊόντων που αναφέρονται στο ειδικό καθεστώς .
- ü Η αγορά, η εισαγωγή ή η ενδοκοινοτική απόκτηση οينوπνευματωδών ή αλκοολούχων ποτών, εφόσον αυτά διατέθηκαν για την πραγματοποίηση μη φορολογητέων πράξεων.
- ü Οι δαπάνες για δεξιώσεις, ψυχαγωγία και φιλοξενία γενικά. Ο Φ.Π.Α. που αναλογεί στις δαπάνες αυτές δεν εκπίπτει αλλά προστίθεται στο κόστος αγοράς τους.
- ü Οι δαπάνες στέγασης, τροφής, ποτών, μετακίνησης και ψυχαγωγίας για το προσωπικό ή τους εκπροσώπους της επιχείρησης. Και ο Φ.Π.Α. που αναλογεί στις δαπάνες αυτές δεν αναγνωρίζεται για έκπτωση, αλλά προστίθεται και αυξάνει το κόστος των αντίστοιχων δαπανών. Εξαιρούνται οι δαπάνες που γίνονται σε εκτέλεση αναγκαστικής υποχρέωσης της επιχείρησης π.χ. η χορήγηση ειδικού κράνους στους τεχνίτες της ΔΕΗ ή η χορήγηση γάλατος στους εργαζόμενους σε τυπογραφεία κλπ. καθώς και οι δαπάνες μεταφοράς του προσωπικού των επιχειρήσεων με Ι.Χ. αυτοκίνητα άνω των 9 θέσεων από την κατοικία στον τόπο της δουλειάς και την επιστροφή του. Σ' αυτές τις περιπτώσεις δηλαδή, η επιχείρηση εκπίπτει το Φ.Π.Α. των

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

δαπανών αγοράς ή μεταφοράς. Επίσης η επιχείρηση εκπίπτει το Φ.Π.Α. και όταν η μεταφορά του προσωπικού γίνεται με μισθωμένα Δημόσιας χρήσης αυτοκίνητα ΠΟΥΛΜΑΝ .

- Ü Οι δαπάνες αγοράς, εισαγωγής ή ενδοκοινοτικής απόκτησης επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης (Ι.Χ.) μέχρι 9 θέσεων (μαζί με του οδηγού), μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων, σκαφών και αεροσκαφών ιδιωτικής χρήσης, που προορίζονται για αναψυχή ή αθλητισμό, καθώς επίσης και οι δαπάνες για καύσιμα, επισκευή, συντήρηση, μίσθωση και κυκλοφορία των μέσων αυτών. Το ίδιο ισχύει και για τα αυτοκίνητα μικτής χρήσης. Δηλαδή, και στα αυτοκίνητα που στην άδεια τους χαρακτηρίζονται ως "αυτοκίνητα μικτής χρήσης" δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. που βαρύνει την αγορά τους, τη μίσθωση ή την επισκευή και συντήρηση τους κλπ. Έτσι, δεν αναγνωρίζεται προς έκπτωση ο Φ.Π.Α. που έχει καταβληθεί κατά την εισαγωγή, την ενδοκοινοτική απόκτηση ή την αγορά καθώς και για δαπάνες λειτουργίας (καύσιμα, συντήρηση, επισκευή κλπ.) όλων των παραπάνω μεταφορικών μέσων, αλλά προστίθεται και προσ αυξάνει το αντίστοιχο κόστος αγοράς ή δαπάνης (άρθρο 30, παραγρ. 4 περ. ε' Ν. 2859/00). Οι σχολές οδηγών και οι επιχειρήσεις που αγοράζουν επιβατικά αυτοκίνητα μέχρι 9 θέσεων για μίσθωση ή μεταφορά προσωπικού, έχουν δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. με το οποίο επιβαρύνθηκε η αγορά τους και του Φ.Π.Α. με το οποίο επιβαρύνθηκαν οι δαπάνες καυσίμων, επισκευής και συντήρησης αυτών (Ε.6028/88 και Ε. 10115/88).
- Ü Στο τέλος του έτους γίνεται διακανονισμός των εκπτώσεων του Φ. Π. Α. που έγιναν με τις περιοδικές δηλώσεις, οι οποίες υποβλήθηκαν από τον υποκείμενο στο Φ.Π.Α., καθ' όλη τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου.

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

Û Με το διακανονισμό αυτό επιδιώκεται η αποκατάσταση στο ακριβές ποσό των εκπτώσεων εκείνων, για τις οποίες το ύψος του ποσού που αφαιρέθηκε μεταβλήθηκε για οποιαδήποτε αιτία μέσα στο έτος, αλλά μετά όμως από το χρόνο υποβολής των περιοδικών δηλώσεων. Ο διακανονισμός αυτός ενεργείται όταν υποβάλλεται η εκκαθαριστική ετήσια δήλωση και προβλέπεται σε περίπτωση που η έκπτωση του Φ.Π.Α. που ενεργήθηκε κατά την υποβολή των περιοδικών δηλώσεων είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη από αυτήν που είχε δικαίωμα να ενεργήσει η επιχείρηση ή όταν μετά την υποβολή των περιοδικών δηλώσεων έγιναν μεταβολές .

Ο Φ.Π.Α. επιστρέφεται σε μια επιχείρηση μόνο στις παρακάτω περιπτώσεις:

- Û Αν καταβλήθηκε στο Δημόσιο χωρίς να οφείλεται.
- Û Αν ο **Φ.Π.Α. της έκπτωσης είναι μεγαλύτερος από τον οφειλόμενο Φ.Π.Α.** στην ίδια φορολογική περίοδο και η **διαφορά δεν είναι δυνατόν να συμψηφισθεί μέσα στην επόμενη διαχειριστική περίοδο** και εφόσον φυσικά το σχετικό δικαίωμα επιστροφής δεν έχει παραγραφεί. Π.χ. όταν η επιχείρηση διακόπτει οριστικά τις εργασίες της, οπότε γίνεται και σχετικός έλεγχος για την τύχη των τυχόν αποθεμάτων, παγίων και λοιπών εργασιών, ή όταν η επιχείρηση είναι κατά κύριο λόγο εξαγωγική και δεν μπορεί να καλυφθεί ο Φ.Π.Α. των αγορών που βαρύνουν τα εξαγόμενα προϊόντα από τις πωλήσεις στο εσωτερικό της χώρας, ή όταν οι εκροές υπάγονται π.χ. σε συντελεστή 9%, ενώ οι εισροές σε συντελεστή 19% ή λόγω ζημιάς που έχει υποστεί η επιχείρηση από αποδεδειγμένη καταστροφή, απώλεια ή κλοπή. Ο υποκείμενος στο Φ.Π.Α. δικαιούται επιστροφής του πιστωτικού υπολοίπου μέχρι τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, η οποία προηγείται

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

του έτους της παραγραφής. Ως έναρξη της τριετούς παραγραφής, στην περίπτωση που υποβάλλεται εμπρόθεσμα η εκκαθαριστική δήλωση με πιστωτικό υπόλοιπο Φ.Π.Α., παίρνεται η ημερομηνία κατά την οποία υποβάλλεται η εκκαθαριστική δήλωση στη Δ.Ο.Υ.

Ü Αν η διαφορά Φ.Π.Α. προέρχεται από εξαγωγές αγαθών εκτός της Κοινότητας ,από πράξεις εξομοιούμενες με εξαγωγές που θα παρείχαν δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. αν είχαν πραγματοποιηθεί στο εσωτερικό της χώρας, από πράξεις απαλλασσόμενες που αφορούν αγαθά τα οποία τίθενται στα ειδικά ανασταλτικά καθεστώτα , και για πράξεις, που αφορούν πωλήσεις σε πλοία και αεροσκάφη οι οποίες απαλλάσσονται από το Φ.Π.Α. ή σε πρεσβείες, κλπ., επίσης για παραδόσεις αγαθών σε υποκείμενους στο Φ. Π. Α. προς άλλο κράτος - μέλος, οι οποίες απαλλάσσονται από το Φ.Π.Α. και τέλος για απαλλασσόμενες εργασίες που ο λήπτης είναι εγκαταστημένος εκτός της Ε.Ε και για εργασίες που συνδέονται άμεσα με αγαθά τα οποία εξάγονται σε χώρες εκτός της Ε. Ε. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις προβλέπεται επιστροφή του πιστωτικού υπολοίπου Φ.Π.Α. στην επιχείρηση.

Ü Αν ο Φ.Π.Α. αφορά τ' αγαθά επένδυσης . Πιο συγκεκριμένα τα ενσώματα αγαθά που ανήκουν κατά κυριότητα στην επιχείρηση και τίθενται από αυτή σε διαρκή εκμετάλλευση. Για τα κινητά αγαθά (αυτοκίνητα, μηχανήματα κλπ.), θα πρέπει η επιχείρηση που ζητά την επιστροφή Φ.Π.Α. να έχει τη χρήση και την κυριότητα αυτών, ενώ για τα ακίνητα κυριότητας τρίτων θα πρέπει να έχει τουλάχιστον τη χρήση για χρονικό διάστημα εννέα χρόνων και πάνω . Στην αξία τους περιλαμβάνονται και οι επεκτάσεις και βελτιώσεις αυτών, ενώ δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες επισκευής και συντήρησης και επίσης τα δικαιώματα χρησιμοποίησης

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σχεδίου, υποδείγματος, εμπορικού ή βιομηχανικού σήματος και άλλων παρόμοιων, εφόσον εξυπηρετούν περισσότερες από μια χρήσεις.

Ü Επίσης, **επιστρέφεται στον υποκείμενο στο Φ.Π.Α.**, ο οποίος είναι εγκαταστημένος σε άλλη χώρα της Κοινότητας, ο Φ.Π.Α. που επιβάρυνε τα κινητά αγαθά και τις υπηρεσίες που του προσφέρθηκαν από άλλους υποκείμενους στο Φ.Π.Α. ή την εισαγωγή αγαθών στο εσωτερικό της χώρας, κατά το μέρος που τα αγαθά αυτά και οι υπηρεσίες χρησιμοποιήθηκαν Για φορολογητέες πράξεις, ο τόπος φορολογίας των οποίων βρίσκεται στο εξωτερικό και για τις οποίες θα είχε δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. αν αυτές ενεργούνταν στο εσωτερικό της χώρας. και για τις παρακάτω **απαλλασσόμενες του Φ.Π.Α. υπηρεσίες μεταφοράς** και τις στενά συνδεδεμένες μ' αυτές **βοηθητικές εργασίες** που ενεργούν στην Ελλάδα (διεθνείς αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές προσώπων, μεταφορές αγαθών προοριζόμενων για εξαγωγή, μεταφορές αγαθών που θέτονται σε ειδικά καθεστώτα προσωρινής απαλλαγής, μεταφορές εισαγόμενων αγαθών, μέχρι του πρώτου τόπου προορισμού στο εσωτερικό της χώρας), εφόσον η αξία των υπηρεσιών αυτών συμπεριλαμβάνεται στη φορολογητέα βάση κατά την εισαγωγή.

Το πιστωτικό υπόλοιπο του Φ.Π.Α. που προκύπτει μετά την έκπτωση του Φ.Π.Α. εισροών από το Φ.Π.Α. εκροών επιστρέφεται, εφόσον πρόκειται για εξαγωγές, διεθνή διακίνηση αγαθών, φορολογικές αποθήκες, εφοδιασμός σε πλοία, ενδοκοινοτικές παραδόσεις αγαθών, ή πράξεις για τις οποίες αποφασίζει το υπουργείο οικονομικών αναστολή καταβολής του Φ.Π.Α. , ή για επενδυτικά αγαθά είτε πρόκειται για εισαγωγές, είτε για ενδοκοινοτικές αποκτήσεις, είτε για κατασκευές (π.χ. κτίσματα σε

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

ακίνητα τρίτων κλπ.) και τέλος εκροές υπαγόμενες σε χαμηλότερο συντελεστή Φ.Π.Α. από εκείνον των εισροών τους.

Το ποσό του επιστρεφόμενου Φ.Π.Α. δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό του Φ.Π.Α. που θα αναλογούσε, αν υπόκεινται σε Φ.Π.Α. οι απαλλασσόμενες πράξεις και οι πράξεις για τις οποίες αποφασίζει το υπουργείο οικονομικών αναστολή καταβολής του Φ.Π.Α., στις οποίες διατέθηκαν οι υποκείμενες σε Φ.Π.Α. εισροές.

Το πιστωτικό υπόλοιπο του Φ.Π.Α. επιστρέφεται

Χωρίς έλεγχο κατά 90% του αιτούμενου πιστωτικού υπολοίπου, με βάση την υποβαλλόμενη κατάσταση, καθώς και τα προβλεπόμενα, κατά περίπτωση, δικαιολογητικά.

Με προσωρινό έλεγχο:

Το υπόλοιπο 10% του πιστωτικού υπολοίπου, καθώς και το εναπομένον όριο, εφόσον το σύνολο του Φ. Π. Α. που έχει ζητηθεί από το φορολογούμενο μέσα σε όλες τις φορολογικές περιόδους ή τη διαχειριστική περίοδο **υπερβαίνει τα 6.000 ευρώ**, τότε αυτό επιστρέφεται στην επιχείρηση μετά από προσωρινό έλεγχο.

Επίσης, επιστρέφεται στην επιχείρηση και το ποσό του Φ.Π.Α. που είναι **μέχρι 6.000 ευρώ**, χωρίς όμως ν' απαιτείται προσωρινός έλεγχος.

Το **πιστωτικό υπόλοιπο του Φ.Π.Α.** που ζητείται κατά την **πρώτη επιστροφή**, ανεξάρτητα από το ποσό, προκειμένου ο υποκείμενος στο Φ.Π.Α. να καταστεί δικαιούχος επιστροφής και να εγγραφεί έτσι στο μητρώο των δικαιούχων, επιστρέφεται μόνο μετά από **προσωρινό έλεγχο**. Ο έλεγχος αυτός θα πρέπει να διενεργείται στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης, προκειμένου να διαπιστωθεί, εκτός των άλλων και η

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

δυνατότητα της επιχείρησης να πραγματοποιήσει τις πράξεις, για τις οποίες υποβλήθηκε το αίτημα επιστροφής του Φ.Π.Α.

Το **πιστωτικό υπόλοιπο του Φ.Π.Α.**, στην περίπτωση που δεν υποβλήθηκαν ή που υποβλήθηκαν ελλιπή τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που, επιστρέφεται μόνο μετά από **προσωρινό έλεγχο**.

Στις παραπάνω περιπτώσεις, αν διενεργείται και προσωρινός έλεγχος, τότε επιστρέφεται **απευθείας το 100%** του αιτούμενου ποσού.

Με τακτικό έλεγχο, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. έχει διαπιστώσει από στοιχεία ή βάσιμες κατά την κρίση του πληροφορίες (π.χ. δελτία πληροφοριών, εκθέσεις έλεγχου κλπ.) που περιέρχονται σε γνώση του, ότι ο υποκείμενος στο Φ.Π.Α. ενήργησε ως λήπτης εικονικού φορολογικού στοιχείου (για ανύπαρκτη συναλλαγή) ή στοιχείου, το οποίο νόθευσε αυτός ή άλλοι για λογαριασμό του ή ως εκδότης πλαστών ή εικονικών ή νοθευμένων φορολογικών στοιχείων ή υπέπεσε σε κάθε άλλη παράβαση, η οποία συνιστά ανακρίβεια των τηρουμένων βιβλίων και στοιχείων του δικαιούχου κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 30 του Π.Δ. 186/92 "Κ.Β.Σ." σε οποιαδήποτε από τις ανέλεγκτες χρήσεις. Στην περίπτωση αυτή αναστέλλεται η επιστροφή και ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. υποχρεούται αμέσως μόλις υποβληθεί το αίτημα επιστροφής Φ.Π.Α. να διενεργήσει **τακτικό έλεγχο** ή σε περίπτωση έλλειψης αρμοδιότητας από αυτόν για τη διενέργεια του έλεγχου ,να διαβιβάσει όλον τον ανέλεγκτο φάκελο στην αρμόδια ελεγκτική αρχή με ειδική μνεία για τον άμεσο έλεγχο. Και ειδικά, όταν η παράβαση αφορά την **τρέχουσα κάθε φορά διαχειριστική περίοδο**, η έναρξη του ελέγχου και η διαβίβαση του φακέλου στα ελεγκτικά κέντρα, όπου αυτό απαιτείται, θα γίνεται αμέσως μόλις ολοκληρωθεί η

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

διαχειριστική περίοδος και υποβληθούν οι δηλώσεις όλων των φορολογικών αντικειμένων.

Ο έλεγχος πρέπει να ολοκληρώνεται υποχρεωτικά μέσα σε 6 μήνες και μόνο σε περίπτωση ειδικών δυσχερειών, που θα προκύπτουν από έγγραφη αιτιολογημένη γνώμη του προϊσταμένου της ελέγχουσας υπηρεσίας μπορεί να παρατείνεται, κατ' ανώτατο όριο, για άλλους 6 μήνες.¹³

4.1.5 Συντελεστές Φ.Π.Α.

Για τον υπολογισμό του Φ.Π.Α. εφαρμόζονται οι συντελεστές υπολογισμού του Φ.Π.Α. που ισχύουν κατά τον χρόνο που ο Φ.Π.Α. γίνεται απαιτητός από το δημόσιο.

Οι συντελεστές που εφαρμόζονται σήμερα είναι 6.5% ,13% και 23%. Ένας γενικός κανόνας διάκρισης των αγαθών με βάση του συντελεστή που υπάγονται είναι ότι τα αγαθά που καλύπτουν πρώτες ανάγκες των ανθρώπων και των ζώων (τροφή , νερό κ.τ.λ.) υπάγονται στον συντελεστή 13%. Ότι αφορά την μόρφωση των ανθρώπων (βιβλία , περιοδικά , εφημερίδες κ.τ.λ.) υπάγονται στον συντελεστή 6.5% . Και όσα αγαθά απομένουν υπάγονται στον συντελεστή 23%. Στον παραπάνω γενικό κανόνα υπάρχουν και εξαιρέσεις όπως για παράδειγμα η ΔΕΗ που υπάγεται στο 13%.

Στην περιοχή των νησιών των νομών Δωδεκανήσου, Σάμου, Χίου, Λέσβου, Κυκλάδων, καθώς και στα νησιά Βόρειες Σποράδες, Σκύρο, Σαμοθράκη και Θάσο, εφαρμόζονται οι συντελεστές του Φ.Π.Α.

¹³ (βλ. Δημήτριος Ι. Καραγιάννης ,Φ.Π.Α. Δηλώσεις ,12η έκδοση , Θεσ/νικη 2008)

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

μειωμένοι κατά 30% έναντι των συντελεστών που ισχύουν στη λοιπή Ελλάδα.

Οι συντελεστές που προκύπτουν από τη μείωση αυτή στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη ακέραια μονάδα. Κατά συνέπεια, οι μειωμένοι συντελεστές εφαρμόζονται:

- ü Στις παραδόσεις (πωλήσεις) αγαθών που πραγματοποιούνται στα νησιά αυτά, εφόσον κατά το χρόνο που ο Φ.Π.Α. γίνεται απαιτητός τα αγαθά βρίσκονται στα νησιά αυτά και παραδίδονται (πωλούνται) από υποκείμενο εγκαταστημένο στα νησιά αυτά.
- ü Στις πωλήσεις αγαθών που πραγματοποιούνται από τη λοιπή Ελλάδα προς τα νησιά αυτά, εφόσον ο αγοραστής είναι υποκείμενος στο Φ.Π.Α. ή μη υποκείμενο στο Φ.Π.Α. Νομικό Πρόσωπο, ο αγοραστής είναι εγκαταστημένος στα νησιά αυτά και τα αγαθά έχουν προορισμό στα νησιά αυτά και μεταφέρονται σ' αυτά.
- ü Στις παραγγελιοδοχικές εργασίες αγοράς και πώλησης αγαθών.
- ü Στις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, δηλαδή στις αποστολές αγαθών από άλλο κράτος - μέλος, για τα οποία ο τόπος άφιξης των αγαθών είναι τα νησιά αυτά και ο αποκτών είναι υποκείμενος στο Φ.Π.Α. ή μη υποκείμενο στο Φ.Π.Α. Νομικό Πρόσωπο, που ενεργεί όμως με την ιδιότητα του υποκειμένου στο Φ.Π.Α. εγκαταστημένο στα νησιά αυτά.

Στις εισαγωγές αγαθών που πραγματοποιούνται στα νησιά αυτά οι μειωμένοι συντελεστές εφαρμόζονται, εφόσον η εισαγωγή και ο τελωνισμός των εισαγομένων αγαθών γίνεται στα νησιά αυτά, χωρίς να εξετάζεται αν η εισαγωγή πραγματοποιείται από υποκείμενο στο Φ.Π.Α. (επιτηδευματία) ή οποιοδήποτε μη υποκείμενο στο Φ.Π.Α. Νομικό ή

Φυσικό Πρόσωπο (ιδιώτη κλπ.), που όμως πρέπει να είναι εγκαταστημένα ή να έχουν τη συνήθη κατοικία ή διαμονή τους στα νησιά αυτά.¹⁴

4.2 Κανονικό καθεστώς Φ.Π.Α. Επιχειρήσεων

Μια επιχείρηση που τηρεί βιβλίο Εσόδων – Εξόδων εντάσσεται με βάση το νομικό πλαίσιο του Φ.Π.Α. (Ν. 2859/00 άρθρο 35) στο κανονικό καθεστώς Φ.Π.Α. επιχειρήσεων .

Ο κάθε υποκείμενος στο Φ.Π.Α. που ανήκει στο κανονικό καθεστώς έχει υποχρέωση να υποβάλλει τις παρακάτω έντυπες δηλώσεις που δίνονται δωρεάν από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. (άρθρο 36 παρ. 1 Ν. 2859/00)

Δήλωση έναρξης των εργασιών του, η οποία υποβάλλεται πριν από την έναρξη των εργασιών αυτών.

Ως έναρξη εργασιών θεωρείται ο χρόνος πραγματοποίησης της πρώτης συναλλαγής στα πλαίσια της επιχείρησης. Προκειμένου για Νομικά Πρόσωπα, ως χρόνος έναρξης θεωρείται ο χρόνος της νόμιμης σύστασης αυτών. Στην περίπτωση Νομικών Προσώπων, η καθυστέρηση υποβολής της δήλωσης έναρξης μέχρι 30 μέρες δεν συνεπάγεται την επιβολή των κυρώσεων του Ν. 2859/00 για την καθυστέρηση αυτή, εφόσον δεν έχουν πραγματοποιήσει καμία συναλλαγή. Δήλωση έναρξης ή μεταβολής εργασιών υποβάλλεται από απαλλασσόμενη του Φ.Π.Α. επιχείρηση χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. και όταν αρχίζει η διαμόρφωση ή η ανέγερση κτίσματος ή άλλου είδους κατασκευών (ως αγαθών επένδυσης) στο οποίο προτίθεται να ασκήσει διαφορετική δραστηριότητα από αυτή της έδρας, δηλαδή προτίθεται ν' ασκήσει υποκείμενη στο

¹⁴ (βλ. Δημήτριος Ι. Καραγιάννης, Φ.Π.Α. Δηλώσεις, 12η έκδοση, Θεσ/νικη 2008)

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

Φ.Π.Α. δραστηριότητα με δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. Με την έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης στο κτίριο αυτό, θα υποβληθεί δήλωση μεταβολής εργασιών, προκειμένου να δηλωθεί αυτό ως έδρα ή ως εγκατάσταση (υποκατάστημα, αποθήκη κλπ.) καθώς και η δραστηριότητα που θα ασκηθεί σ' αυτό.

Δήλωση μεταβολών - μετάταξης. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται στις περιπτώσεις: αλλαγής επωνυμίας, αλλαγής του τόπου επαγγελματικής εγκατάστασης (κεντρικού ή έδρας), του αντικειμένου εργασιών, της ίδρυσης ή κατάργησης υποκαταστημάτων, της αλλαγής των τηρουμένων βιβλίων Κ.Β.Σ. και του καθεστώτος Φ.Π.Α. (περίπτωση μετάταξης) που ανήκει κλπ. (όχι όμως από καθεστώς αγροτών στο κανονικό καθεστώς, διότι τότε υποβάλλεται δήλωση έναρξης εργασιών, έναρξης ή παύσης πραγματοποίησης ενδοκοινοτικών συναλλαγών.

Σε περίπτωση μεταφοράς της έδρας ή του κεντρικού, αρμόδια Δ.Ο.Υ. για την παραλαβή της δήλωσης μεταβολών είναι η αρχική Δ.Ο.Υ. (Π. 1972/87). Η δήλωση μεταβολών - μετάταξης υποβάλλεται μέσα σε 30 μέρες από την πραγματοποίηση των αλλαγών. Σε περίπτωση που ο υποκείμενος έχει δικαίωμα μετάταξης, από ανώτερο καθεστώς Φ.Π.Α. σε κατώτερο και αντίστροφα (π.χ. από το ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων στο κανονικό) πρέπει να υποβάλλει τη δήλωση μέχρι την 30η μέρα του πρώτου μήνα της διαχειριστικής περιόδου, διαφορετικά χάνει το δικαίωμα πραγματοποίησης της αλλαγής αυτής.

Δήλωση οριστικής παύσης εργασιών. Η δήλωση οριστικής παύσης εργασιών για τα φυσικά πρόσωπα υποβάλλεται μέσα σε 10 μέρες από το χρόνο οριστικής παύσης των εργασιών, ενώ για τα νομικά πρόσωπα και τις ενώσεις προσώπων μέσα σε 30 μέρες από τη λύση τους. Η δήλωση που υποβάλλεται μετά την προθεσμία αυτή θεωρείται εκπρόθεσμη και

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

επιβάλλεται το πρόστιμο και ο πρόσθετος φόρος των άρθρων 1 και 4 του Ν. 2523/97. εργασιών (άρθρο 36 παρ. 3 Ν. 2859/00).

Σε περίπτωση διακοπής ατομικής επιχείρησης κληρονομούμενου, η δήλωση παύσης εργασιών υποβάλλεται από τους κληρονόμους μέσα σε 10 μέρες από την ενεργό ανάμιξη τους στην κληρονομούμενη επιχείρηση και όχι πάνω από 10 μέρες από τη λήξη της προθεσμίας αποποίησης του άρθρου 1847 του Αστ. Κωδ. (άρθρο 36 παρ. 1γ' Ν. 2859/00) .

4.2.1 Υποχρεώσεις υποκείμενου στο Φ.Π.Α. που τηρεί βιβλία Β' κατηγορίας

Ο κάθε υποκείμενος στο Φ.Π.Α. που τηρεί βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. θα πρέπει:

Να τηρεί βιβλία και να εκδίδει στοιχεία του Κ.Β.Σ. (εκτός αν είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε. και δεν διαθέτει εγκατάσταση στην Ελλάδα, άρθρο 36 παρ. 4α Ν. 2859/00). Στα βιβλία ή σε καταστάσεις θα πρέπει να αναγράφονται οι αγορές και τα έσοδα χωριστά κατά συντελεστή Φ.Π.Α. ή απαλλαγή και χωριστά ο Φ.Π.Α. κατά τρόπο που να διευκολύνει την ορθή συμπλήρωση των εντύπων του Φ.Π.Α. (περιοδικής δήλωσης, εκκαθαριστικής δήλωσης, VIES κλπ.) και απόδοσης του Φ.Π.Α.

Να επιδίδει στη Δ.Ο.Υ. τις προβλεπόμενες από το άρθρο 38 του Ν. 2859/00 δηλώσεις του Φ.Π.Α. (περιοδική δήλωση, και εκκαθαριστική δήλωση του Φ.Π.Α.).

Να υποβάλλει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.: ειδική δήλωση Φ.Π.Α., όταν μεταβιβάζονται ακίνητα, πριν από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου, δηλαδή πριν από το χρόνο γένεσης της φορολογικής

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

υποχρέωσης. Με την υποβολή της δήλωσης αυτής, καταβάλλεται εφάπαξ ο Φ.Π.Α. που αναλογεί στην παράδοση (πώληση) του ακινήτου, αφού πρώτα συμψηφιστεί ο Φ.Π.Α. εισροών κατά το ποσοστό που βαρύνει τη μεταβιβαζόμενη ιδιοκτησία, όπως έχει διαμορφωθεί μέχρι τη χρονική στιγμή γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, **Ειδικά έντυπα**, στα οποία να απεικονίζεται το συνολικό κόστος της οικοδομής και η κατανομή αυτού στις επιμέρους ιδιοκτησίες, προϋπολογιστικά και απολογιστικά, Υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. **γνωστοποίηση** μαζί με την οικεία περιοδική δήλωση του Φ.Π.Α., όταν ένα ακίνητο που κατασκευάστηκε ως εμπορεύσιμο αγαθό, χρησιμοποιείται στο εξής από την επιχείρηση ως πάγιο στοιχείο σε φορολογική δραστηριότητα .

Να ορίζει φορολογικό αντιπρόσωπο του, πριν από την ενέργεια οποιασδήποτε φορολογητέας πράξης στην Ελλάδα, εφόσον πρόκειται για υποκείμενο στο Φ.Π.Α. που δεν είναι μόνιμα εγκατεστημένος στο εσωτερικό της χώρας.

Όσοι υποκείμενοι στο Φ.Π.Α. πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές συναλλαγές, δηλαδή όταν πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών), ή ενδοκοινοτικές παραδόσεις αγαθών προς άλλο κράτος - μέλος , έχουν τις παρακάτω ειδικές υποχρεώσεις:

Να υποβάλλουν ανακεφαλαιωτικό πίνακα (Listing), για τις ενδοκοινοτικές παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιούν. Ο πίνακας αυτός υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. μέχρι την 20η μέρα του μήνα που ακολουθεί το κάθε ημερολογιακό τρίμηνο, Επίσης, να υποβάλλουν **ανακεφαλαιωτικό πίνακα (Listing), για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών που πραγματοποιούν .**

Να υποβάλλουν δήλωση (Intrastat) για τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές (αποκτήσεις και παραδόσεις) που πραγματοποιούν κάθε μήνα. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ταυτόχρονα με την περιοδική δήλωση Φ.Π.Α. Υποχρέωση υποβολής της δήλωσης αυτής έχουν μόνο οι υπόχρεοι εκείνοι που πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές συναλλαγές μεγαλύτερες από κάποιο όριο που καθορίζεται σε ετήσια βάση με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και καλείται "κατώφλι εξομοίωσης".¹⁵

4.3 Δηλώσεις Φ.Π.Α.

Το νομικό πλαίσιο του Φ.Π.Α. ορίζει ακριβώς ποιες δηλώσεις θα υποβάλλονται από τους υποκείμενους στο κανονικό καθεστώς Φ.Π.Α. , το χρονικό περιθώριο που θα πρέπει να υποβάλλονται ώστε να θεωρούνται εμπρόθεσμες , ποια είναι η αρμόδια Δ.Ο.Υ. καθώς και άλλες επιμέρους λεπτομέρειες .

4.3.1 Περιοδική δήλωση Φ.Π.Α.

Η αρχική εμπρόθεσμη περιοδική δήλωση του Φ.Π.Α. υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. υποχρεωτικά μόνο μέσω www.taxisnet.gr ή www.gsis.gov.gr .

Το έντυπο της περιοδικής δήλωσης (όταν υποβάλλεται χειρόγραφα) συμπληρώνεται από τον υποκείμενο στο Φ.Π.Α., και υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. σε 2 αντίτυπα. Οι πιστωτικές ή οι μηδενικές περιοδικές δηλώσεις υποβάλλονται και αυτές υποχρεωτικά. Δηλαδή, αν δεν υποβληθούν ή υποβληθούν εκπρόθεσμα οι περιοδικές δηλώσεις του Φ.Π.Α. που είναι πιστωτικές ή μηδενικές, τότε επιβάλλεται πρόστιμο εκπρόθεσμης υποβολής τους. Το ένα αντίτυπο από την περιοδική δήλωση

¹⁵ (βλ. Δημήτριος Ι. Καραγιάννης ,Φ.Π.Α. Δηλώσεις ,12η έκδοση , Θεσ/νικη 2008)

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

υπογεγραμμένο από τον υπάλληλο της Δ.Ο.Υ. επιστρέφει στην επιχείρηση και εφόσον υπάρχει ποσό για καταβολή εκδίδεται από τη Δ.Ο.Υ. ηλεκτρονικά διπλότυπο είσπραξης. Αν δεν εκδοθεί διπλότυπο είσπραξης, τότε η ίδια η περιοδική δήλωση αποτελεί αποδεικτικό είσπραξης.

Όταν το χρεωστικό υπόλοιπο του Φ.Π.Α. είναι μέχρι 3 ευρώ, τότε δεν καταβάλλεται με την περιοδική δήλωση, οπότε μεταφέρεται το ποσό αυτό για να συμψηφιστεί με το Φ.Π.Α. της επόμενης φορολογικής περιόδου. Όταν ο υποκείμενος στο Φ.Π.Α. τηρεί β' κατηγορίας βιβλία του Κ.Β.Σ., συμπληρώνει και υποβάλλει το έντυπο της περιοδικής δήλωσης μέχρι και την 20^η ημέρα του μήνα, ο οποίος ακολουθεί το προηγούμενο τρίμηνο, μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκαν οι πράξεις, ανεξάρτητα αν υπάρχουν και ενδοκοινοτικές συναλλαγές, Π.χ. η περιοδική δήλωση των μηνών Ιανουαρίου - Μαρτίου 2011,

υποβάλλεται μέσα στο χρονικό διάστημα από 1.4 - 20.4.11 το αργότερο και αν η 20^η ημέρα είναι Σάββατο ή Κυριακή, τότε θεωρείται ως τελευταία μέρα η ερχόμενη Δευτέρα. Εκτός από την παράταση αυτή δίνεται και μία άλλη παράταση με βάση το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ. . Σε περίπτωση όμως που η δήλωση αποστέλλεται μέσω τις υπηρεσίας TAXISNET τότε υποβάλλεται έως την 26η ημέρα του επόμενου μήνα από το τρίμηνο που αφορά η δήλωση .

Η περιοδική δήλωση του Φ.Π.Α. υποβάλλεται σε 2 αντίτυπα μόνο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. της έδρας ή του κεντρικού καταστήματος (και από τον μη υποκείμενο η έκτακτη στη Δ.Ο.Υ. που ανήκει). Σε περίπτωση μεταγραφής της επιχείρησης σε άλλη Δ.Ο.Υ., η περιοδική δήλωση του Φ.Π.Α. υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. που η επιχείρηση βρισκόταν την τελευταία ημέρα του μήνα που αφορά την περιοδική δήλωση .

Έκτακτη περιοδική δήλωση υποβάλλεται στις εξής περιπτώσεις :

- ü Όταν λήξει η προθεσμία εξαγωγής ή ενδοκοινοτικής παράδοσης αγαθών που αγοράστηκαν χωρίς Φ.Π.Α. και δεν πραγματοποιήθηκε η εξαγωγή ή η ενδοκοινοτική παράδοση. Η έκτακτη περιοδική δήλωση υποβάλλεται μέχρι τη λήξη της προθεσμίας εξαγωγής ή ενδοκοινοτικής παράδοσης των αγαθών, δηλαδή μέσα σε 6 μήνες από την αγορά ή εισαγωγή ή μέσα σε 8 μήνες με απόφαση του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ή μέσα σε 16 μήνες με κοινή απόφαση του Επιθεωρητή και προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. και του επόπτη ελέγχου .
- ü Όταν παραδίνονται υλικά στο NATO με απαλλαγή από το Φ.Π.Α. και ορισμένα υλικά δεν διατέθηκαν. Η έκτακτη περιοδική δήλωση του Φ.Π.Α. υποβάλλεται μέσα σε 20 μέρες από τη γνωστοποίηση ότι δεν χρησιμοποιήθηκαν τα αγαθά από την αρχή του NATO που εποπτεύει το.
- ü Όταν παραδίνονται υλικά με απαλλαγή από το Φ.Π.Α. για την κατασκευή σκαφών και με την οριστικοποίηση ορισμένα υλικά δεν χρησιμοποιήθηκαν . Η έκτακτη περιοδική δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. μέσα σ' ένα μήνα από την επίδοση της έκθεσης - επιμέτρησης για τα αγαθά που δεν χρησιμοποιήθηκαν από τη ναυπηγική.
- ü Όταν μεταβιβάζονται αγαθά κατά τη διαδικασία του πλειστηριασμού . Η έκτακτη περιοδική δήλωση του Φ.Π.Α. υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. από το συμβολαιογράφο μέχρι την παράδοση των εκπλειστηριασθέντων στον υπερθεματιστή και πριν από την έκδοση της περίληψης της κατακυρωτικής έκθεσης. Αν

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

εκδοθεί τιμολόγιο από τον υποκείμενο, τότε δεν υποβάλλεται έκτακτη περιοδική δήλωση.

- ü Όταν εξέρχονται αγαθά από φορολογική αποθήκη για εγχώρια κατανάλωση. Κατά την έξοδο των αγαθών υποβάλλεται και η έκτακτη περιοδική δήλωση του Φ.Π.Α.
- ü Όταν μεταβιβάζονται αυτοκίνητα που χρησιμοποιούνταν ως πάγια στοιχεία της επιχείρησης και μέχρι να γίνει η μεταβίβαση δεν εκδόθηκε τιμολόγιο ή απόδειξη λιανικής πώλησης και εφόσον φυσικά η μεταβίβαση υπόκειται σε Φ.Π.Α.. Η έκτακτη περιοδική δήλωση του Φ.Π.Α. υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. πριν από τη μεταβίβαση του αυτοκινήτου (ή της μοτοσικλέτας κλπ.) και εφόσον φυσικά η μεταβίβαση αυτή δεν είναι απαλλασσόμενη .
- ü Όταν πραγματοποιούνται ενδοκοινοτικές συναλλαγές από ορισμένα πρόσωπα αγρότες κλπ. Η έκτακτη περιοδική δήλωση του Φ.Π.Α. υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. μέχρι τις 15 του επόμενου μήνα από εκείνον που πραγματοποιήθηκαν οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές (ανεξάρτητα από το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ.).

Δεν υποβάλλουν εκκαθαριστική δήλωση του Φ.Π.Α. :

- ü Όταν πρόκειται για λύση συμβατικής εμπορικής μίσθωσης π.χ. βιομηχανοστασίου κλπ.
- ü Όταν πωλείται πάγιο από επιχείρηση που βρίσκεται σε αδράνεια και έχει ακυρώσει τα φορολογικά της στοιχεία, για την απόδοση του Φ.Π.Α. που αναλογεί στη συναλλαγή αυτή υποβάλλεται έκτακτη περιοδική δήλωση μέχρι τις 15 του επόμενου μήνα.
- ü Όταν πωλείται περιστασιακά καινούργιο μεταφορικό μέσο σε άλλο κράτος - μέλος (δηλαδή όταν καθίσταται υποκείμενος στο Φ.Π.Α. λόγω περιστασιακής παράδοσης) . Η έκτακτη περιοδική δήλωση του Φ.Π.Α. υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. μέχρι την ημερομηνία

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

αποστολής ή μεταφοράς του καινούργιου μεταφορικού μέσου. Με τη δήλωση αυτή εκπίπτει και ο Φ.Π.Α. των εισροών τους, που δεν μπορεί να υπερβεί το Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί στην αξία παράδοσης.

- ὺ Όταν τυχαία αναγράφτηκε Φ.Π.Α. στο τιμολόγιο, τότε η έκτακτη περιοδική δήλωση υποβάλλεται μέσα σε 15 μέρες από την έκδοση του τιμολογίου (ή άλλου στοιχείου). Το ίδιο ισχύει και για οποιαδήποτε άλλη περίπτωση που δεν αναφέρεται πιο πάνω.
- ὺ Το Δημόσιο, οι Δήμοι και οι Κοινότητες, τα Ανώτατα ή Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και λοιπά Ν.Π.Δ.Δ., όταν εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους μετά από έγκριση των σχετικών ενταλμάτων από τον αρμόδιο Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τότε καταβάλλουν τον οφειλόμενο Φ.Π.Α. στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. με έκτακτη περιοδική δήλωση, είτε κατά την απόδοση του σχετικού εντάλματος πληρωμής, είτε κατά ημερολογιακό τρίμηνο και μέσα στο πρώτο 15νθήμερο του τέταρτου μήνα για όλα τα ποσά που έχουν εγκριθεί και έχουν εμβαστεί κατά το προηγούμενο τρίμηνο.
- ὺ Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση που δημιουργείται υποχρέωση ν' αποδοθεί Φ.Π.Α. με έκτακτη περιοδική δήλωση και δεν ορίζεται άλλος χρόνος υποβολής της, τότε η έκτακτη αυτή δήλωση υποβάλλεται μέχρι τις 15 του επόμενου μήνα .

Τροποποιητική – Συμπληρωματική περιοδική δήλωση του Φ.Π.Α. υποβάλλεται στις περιπτώσεις που υποβάλλονται στη Δ.Ο.Υ. λανθασμένες περιοδικές δηλώσεις Φ.Π.Α. (είτε καταβλήθηκε περισσότερος είτε λιγότερος Φ.Π.Α.), τότε για τους μήνες αυτούς συμπληρώνονται και υποβάλλονται έκτων υστέρων νέες περιοδικές δηλώσεις Φ.Π.Α. Στις νέες αυτές περιοδικές δηλώσεις, περιλαμβάνονται τα σωστά ποσά, άσχετα αν ορισμένα από τα ποσά αυτά είχαν γραφεί και

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

στα αρχικά έντυπα (δηλαδή συμπληρώνονται από την αρχή όλες οι ενδείξεις και οι κωδικοί). Το χρεωστικό υπόλοιπο που τυχόν είχε προκύψει από την αρχική δήλωση γράφεται στον κωδ. 403.

Οι υπόχρεοι που υποβάλλουν εκπρόθεσμη περιοδική δήλωση υπόκεινται, για κάθε μήνα εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης, σε πρόσθετο Φ.Π.Α. που ορίζεται σε ποσοστό 1,5% του οφειλόμενου με τη δήλωση Φ.Π.Α. για κάθε μήνα καθυστέρησης, και με ανώτατο όριο πρόσθετων φόρων σε εκπρόθεσμη δήλωση το 100%. Για την ανακριβή δήλωση (που η ανακρίβεια διαπιστώνεται π.χ. από έλεγχο, από συμβιβασμό ή δικαστική απόφαση κλπ.) το ποσοστό του πρόσθετου φόρου είναι 3% και όταν δεν υποβάλλεται δήλωση του Φ.Π.Α. το ποσοστό του πρόσθετου φόρου είναι 3,5% για κάθε μήνα καθυστέρησης από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής και με ανώτατο όριο το 200.

Τα παραπάνω εφαρμόζονται ανάλογα και για τη διαφορά Φ.Π.Α. που οφείλεται με την εκκαθαριστική δήλωση. Δεν υπολογίζεται πρόσθετος φόρος για τα ποσά που προκύπτουν από διακανονισμούς πάγιων στοιχείων, εφόσον φυσικά η εκκαθαριστική δήλωση υποβάλλεται εμπρόθεσμα..¹⁶

4.3.2 Εκκαθαριστική Δήλωση Φ.Π.Α.

Υποχρέωση να υποβάλλουν εκκαθαριστική δήλωση έχουν οι υποκείμενοι στο Φ.Π.Α. που ενεργούν φορολογητέες πράξεις ή και απαλλασσόμενες με δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. Η υποχρέωση αυτή υπάρχει και στην περίπτωση που δεν πραγματοποιήθηκε οικονομική δραστηριότητα, όπως και στην περίπτωση που η επιχείρηση δήλωσε ότι βρίσκεται σε αδράνεια.

¹⁶ (βλ. Δημήτριος Ι. Καραγιάννης ,Φ.Π.Α. Δηλώσεις ,12η έκδοση , Θεσ/νικη 2008)

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

Επίσης, υποχρέωση να υποβάλλει εκκαθαριστική δήλωση έχει και ο ιδρυτής νομικού προσώπου ή ατομικής επιχείρησης, μέσα στη νόμιμη προθεσμία μετά την υποβολή της δήλωσης οριστικής παύσης εργασιών που θα υποβάλλει ο ιδρυτής, όταν το νομικό πρόσωπο συσταθεί ή η ατομική επιχείρηση λειτουργήσει και υποβάλλουν την σχετική δήλωση έναρξης εργασιών.

Η εκκαθαριστική δήλωση υποβάλλεται από τον ίδιο τον υποκείμενο ή και από οποιονδήποτε τρίτο για λογαριασμό του. Όταν η δήλωση υποβάλλεται από τρίτο, αυτός υποχρεούται να επιδεικνύει την ταυτότητα του και να αναγράφει τα στοιχεία του στις οικείες ενδείξεις κάτω από τον πίνακα Γ της πρώτης σελίδας του έντυπου. Το έντυπο της εκκαθαριστικής δήλωσης Φ.Π.Α., υποβάλλεται αυτοπροσώπως ή από εκπρόσωπο (και όχι ταχυδρομικώς) σε (3) τρία αντίτυπα στη Δ.Ο.Υ. της έδρας ή του κεντρικού που είχε ο υποκείμενος στο Φ.Π.Α. κατά το τέλος της χρήσης. Τα δύο αντίτυπα παραμένουν στη Δ.Ο.Υ., ενώ το τρίτο υπογεγραμμένο από υπάλληλο της Δ.Ο.Υ. επιστρέφει στην επιχείρηση και αποτελεί έτσι αποδεικτικό στοιχείο υποβολής της εκκαθαριστικής δήλωσης ή και εξόφλησης όταν υπάρχει ποσό για καταβολή.

Η εκκαθαριστική δήλωση υποβάλλεται μηχανογραφικά μέσω TAXIS την περίπτωση αυτή θα πρέπει απαραίτητα, πριν από την υποβολή της εκκαθαριστικής δήλωσης, να υποβληθούν αρχικές ή τροποποιητικές περιοδικές δηλώσεις, με τις οποίες να καταβληθούν πρώτα οι οφειλόμενες διαφορές Φ.Π.Α. και οι προσαυξήσεις και μετά να υποβληθεί η εκκαθαριστική δήλωση, έτσι ώστε να μην προκύπτουν στην εκκαθαριστική δήλωση διαφορές που οφείλονται σε φορολογικές περιόδους. Αντίθετα, δεν υποβάλλονται, πριν από την εκκαθαριστική δήλωση, αρχικές ή τροποποιητικές πιστωτικές ή μηδενικές περιοδικές δηλώσεις, εκτός μόνο αν υπήρχαν ενδοκοινοτικές συναλλαγές ή αίτημα

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

επιστροφής, οπότε υποβάλλονται. Πάντως, η εκκαθαριστική δήλωση δεν πρέπει να συνοδεύεται με φωτοαντίγραφα από περιοδικές δηλώσεις. Όταν η επιχείρηση εδρεύει σε νησί, που δεν εδρεύει Δ.Ο.Υ., ή είναι εποχιακή, τότε επιτρέπεται, η αποστολή της εκκαθαριστικής δήλωσης στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. να γίνεται με συστημένη επιστολή, βάζοντας μέσα και την επιταγή σε διαταγή της Δ.Ο.Υ. αν υπάρχει ποσό για καταβολή.

Στην εκκαθαριστική δήλωση, πρέπει να εμφανίζονται αθροιστικά τα οικονομικά δεδομένα του έτους 2011 του κεντρικού (ή έδρας) και των υποκαταστημάτων. Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο έχει υποβληθεί η περιοδική δήλωση χειρόγραφα (και όχι μέσω TAXIS) και εφόσον υπήρχε υποχρέωση να υποβληθεί η δήλωση αυτή, τότε και μόνο τότε προσκομίζεται φωτοαντίγραφο από την περιοδική αυτή δήλωση μαζί με την εκκαθαριστική δήλωση του Φ. Π. Α. και αν έχει χαθεί το αντίγραφο από την περιοδική αυτή δήλωση, τότε υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση σε απλό χαρτί.

Επίσης, σε περίπτωση υπερδωδεκάμηνης χρήσης, υποβάλλεται μία εκκαθαριστική δήλωση για ολόκληρη τη διαχειριστική περίοδο .

Η εκκαθαριστική δήλωση υποβάλλεται από τους υποκείμενους που τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., μέχρι και την 25η ημέρα του δεύτερου μήνα (δηλαδή μέσα σε 55 μέρες) από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου. Αν η 55η ημέρα είναι αργία για το Δημόσιο, τότε ως τελευταία ημέρα θεωρείται η 56η κλπ. Η υποβολή όμως της εκκαθαριστικής δήλωσης πραγματοποιείται μέσα σε 11 εργάσιμες ημέρες με βάση το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ., με αρχή το ψηφίο 1.

Εκκαθαριστική δήλωση μ' επιφύλαξη: Για την πρόληψη των συνεπειών ανακρίβειας ή παράλειψης υποβολής δήλωσης, ο υποκείμενος

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

έχει το δικαίωμα να υποβάλλει δήλωση μ' επιφύλαξη, που ν' αφορά, είτε συγκεκριμένη φορολογητέα αξία, είτε εφαρμογή διαφορετικού συντελεστή κλπ. Η επιφύλαξη πρέπει να είναι ειδική και αιτιολογημένη, να συμπληρώνεται σε χωριστό χαρτί και να υποβάλλεται μαζί με τη δήλωση. Η επιφύλαξη αυτή δεν αναστέλλει την είσπραξη του Φ.Π.Α.

Ανακλητική δήλωση Φ.Π.Α.: Η δήλωση του φορολογουμένου αποτελεί γι' αυτόν δεσμευτικό τίτλο και κατά κανόνα δεν ανακαλείται. Μπορεί προς να ανακληθεί μόνο για λόγους συγγνωστής πλάνης ως προς τα πραγματικά περιστατικά ή ως προς την έννοια των διατάξεων του νόμου, σύμφωνα με τη γενική αρχή του δικαίου .

Τροποποιητική – Συμπληρωματική δήλωση Φ.Π.Α.: Ο υποκείμενος στο Φ.Π.Α. μπορεί να τροποποιήσει ή να συμπληρώσει την αρχική του δήλωση όταν αυτή είναι ελλιπής ή λανθασμένη. Οι τροποποιητικές ή συμπληρωματικές δηλώσεις συμπληρώνονται, όπως και οι αρχικές, με τη σωστή συμπλήρωση όλων των ενδείξεων.¹⁷

¹⁷ (βλ. Δημήτριος Ι. Καραγιάννης ,Φ.Π.Α. Δηλώσεις ,12η έκδοση , Θεσ/νικη 2008)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΒΙΒΛΙΟ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.

5.1 Η έννοια του εισοδήματος για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλίο Εσόδων- Εξόδων.

Για μια επιχείρηση που τηρεί βιβλίο Εσόδων – Εξόδων εισόδημα θεωρείται :

- Û Τα κέρδη από παρεπόμενες εργασίες που ενεργούνται από την επιχείρηση παράλληλα με τον κύριο σκοπό της (π.χ. κέρδη από την πώληση παλιών μηχανημάτων).
- Û Το κέρδος από την άσκηση επιχείρησης αγοροπωλησίας ακινήτων γενικά , εκτός από τις τεχνικές επιχειρήσεις των οποίων το κέρδος βρίσκεται με ειδικό τρόπο.
- Û Ο μισθός ή οποιαδήποτε άλλη φύσης απολαβής του εταίρου από την εταιρεία περιορισμένης ευθύνης στην οποία συμμετέχει.
- Û Η ωφέλεια που προέρχεται από οργανωμένη επιχείρηση πώλησης οικοπέδων ή αγροτεμαχίων τα οποία προέρχονται από εδαφικές εκτάσεις της επιχείρησης οι οποίες είναι εντός ή εκτός σχεδίου πόλεως , δήμου ή κοινότητας και οι οποίες έχουν καταταμηθεί ρυμοτομηθεί .
- Û Επίσης ο νόμος θεωρεί σαν εισόδημα για τις επιχειρήσεις και κάθε κέρδος ή ωφέλεια η οποία προέρχεται από την εκχώρηση κάθε δικαιώματος που έχει σχέση με την άσκηση της επιχείρησης ή του

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

επαγγέλματος όπως είναι π. χ. το δικαίωμα μισθώσεως προνομίου, διπλώματος ευρεσιτεχνίας κ.λ.π. το εισόδημα αυτό φορολογείται ξεχωριστά με συντελεστή τριάντα τοις εκατό (30%), ή από την εκχώρηση ολόκληρης της επιχείρησης ή άυλων περιουσιακών στοιχείων λόγω καλής πορείας της επιχείρησης π.χ. αέρας, εμπορικό σήμα κ.λ.π.

Το κέρδος θεωρείται ότι αποκτήθηκε σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης από το πρόσωπο που την ασκεί για το σύνολο των κερδών της επιχείρησης .Ενώ όταν πρόκειται για Ομόρρυθμη εταιρεία , Ετερόρρυθμη εταιρεία ή για εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης από κάθε εταίρο για το κέρδος που του αναλογεί από τη συμμετοχή του στην εταιρεία. Το ίδιο ισχύει και για τα κέρδη των κοινοπραξιών .¹⁸

5.2 Προσδιορισμός ακαθάριστων εσόδων από το βιβλίο Εσόδων – Εξόδων

Ακαθάριστο εισόδημα για μια επιχείρηση που τηρεί βιβλίο Εσόδων - Εξόδων είναι το σύνολο των ακαθάριστων εσόδων από τις κάθε είδους εμπορικές συναλλαγές της .

Ο προσδιορισμός των ακαθάριστων εσόδων των επιχειρήσεων Β΄ κατηγορίας ενεργείται είτε με βάση τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων (λογιστικά) για επιχειρήσεις που τηρούν επαρκές και ακριβές το βιβλίο Εσόδων - Εξόδων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων , είτε σε αντίθετη περίπτωση που το βιβλίο Εσόδων – Εξόδων δεν τηρείται ή κρίνεται ανεπαρκές ή ανακριβές , τότε τα ακαθάριστα έσοδα

¹⁸ (βλ . Καβαλάκης Γεώργιος , Κωδικοποίηση Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων, Εκδόσεις Δεδεμάδη)

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

προσδιορίζονται (εξωλογιστικά) με βάση τα στοιχεία και τις πληροφορίες που διαθέτει ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για την έκταση της συναλλακτικής δράσης και τις συνθήκες λειτουργίας της επιχείρησης. Στην περίπτωση αυτή λαμβάνονται υπόψη οι αγορές, οι πωλήσεις και το μικτό κέρδος που εμφανίζει η επιχείρηση, το μικτό κέρδος που πραγματοποιείται από ομοειδείς επιχειρήσεις που λειτουργούν με παρόμοιες συνθήκες, το απασχολούμενο προσωπικό, το ύψος των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί, καθώς και των ίδιων κεφαλαίων κίνησης, το ποσό των δανείων και των πιστώσεων, το ποσό των εξόδων παραγωγής και διάθεσης των εμπορευμάτων, των εξόδων διαχείρισης και γενικά κάθε επαγγελματική δαπάνη.¹⁹

5.3 Προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος από το βιβλίο Εσόδων – Εξόδων Λογιστικός προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος

Το καθαρό εισόδημα εφόσον το βιβλίο Εσόδων - Εξόδων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων είναι επαρκές και ακριβές, προκύπτει εάν από τα ακαθάριστα έσοδα αφαιρεθούν οι παρακάτω δαπάνες:

Ὑ δαπάνες για την επισκευή και τη συντήρηση των αυτοκινήτων, των μηχανημάτων και των επαγγελματικών εγκαταστάσεων της επιχείρησης ειδικά για αυτοκίνητα μέχρι δύο χιλιάδες (2.000) κυβικά εκατοστά εκπίπτει μέχρι το ογδόντα τοις εκατό (80%) των δαπανών ενώ για αυτοκίνητα μεγαλύτερου κυβισμού εκπίπτει ποσοστό μέχρι είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των δαπανών.

¹⁹ (βλ . Καβαλάκης Γεώργιος , Κωδικοποίηση Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων, Εκδόσεις Δεδεμάδη)

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

- ü Το κόστος των πρώτων και βοηθητικών υλών που χρησιμοποιήθηκαν καθώς και το κόστος των άλλων εμπορεύσιμων αγαθών, στο κόστος αυτό περιλαμβάνονται και οι ειδικές δαπάνες, αποθήκευσης, , μεταφοράς κ.λ.π.
- ü Οι Φόροι οποιασδήποτε μορφής που βαρύνουν την επιχείρηση ,με εξαίρεση τους φόρους που βαρύνουν τρίτους και τους καταβάλλει η επιχείρηση και το φόρο εισοδήματος της επιχείρησης.
- ü Τα γενικά έξοδα διαχείρισης στα οποία περιλαμβάνονται τα ενοίκια, τα τηλεφωνικά, οι αμοιβές προσωπικού εφόσον έχουν καταβληθεί στο ΙΚΑ ή σε άλλο ασφαλιστικό οργανισμό οι ασφαλιστικές εισφορές που αναλογούν σε αυτές, η αξία των ακινήτων που μεταβιβάζονται στο δημόσιο κ.λ.π.
- ü Οι αποσβέσεις των παγίων περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεις (μηχανήματα , ακίνητα)
- ü Οι δαπάνες συντήρησης και επισκευής σε μισούμενα ακίνητα , κατά τον χρόνο πραγματοποίησής τους . Οι δαπάνες αυτές εκπίπτουν ισόποσα από τα ακαθάριστα έσοδα των χρήσεων που διαρκεί η μίσθωση , όχι πέρα των πέντε ετών .
- ü Η ζημιά από φθορά , απώλεια , υποτίμηση κεφαλαίου .

5.4 Εξωλογιστικός προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος

Το καθαρό εισόδημα εφόσον το βιβλίο Εσόδων - Εξόδων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων κρίνεται ανεπαρκές ή ανακριβές προσδιορίζεται εξωλογιστικά πολλαπλασιάζοντας τα ακαθάριστα έσοδα με συντελεστές καθαρού κέρδους οι οποίοι βρίσκονται από τους ειδικούς πίνακες του υπουργείου οικονομίας και ενδέχεται ο νόμος να προβλέπει προσαυξήσεις τους συντελεστές αυτούς με βάση την σοβαρότητα της παράληψης που υπάρχει στο βιβλίο Εσόδων - Εξόδων . Για κάθε κατηγορία επιχειρήσεων προβλέπεται ένας μοναδικός συντελεστής

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

καθαρού κέρδους που εφαρμόζεται στα ακαθάριστα έσοδα . Στην περίπτωση όμως που μια επιχείρηση τηρεί βιβλίο Εσόδων – Εξόδων και παρέχει αποκλείστηκα υπηρεσίες και δεν διαθέτει αξιόλογα αποθέματα κατά την λήξη της χρήσης τότε συντελεστής καθαρού κέρδους θεωρείται αυτός που προκύπτει από τον λογιστικό προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος , εφόσον είναι μεγαλύτερος από τον συντελεστή του πίνακα .

5.5 Περαιώση

Σε ορισμένες επιχειρήσεις δύνεται η δυνατότητα να υπαχθούν **προαιρετικά** στη διαδικασία του αυτοελέγχου για να αποφύγουν τον φορολογικό έλεγχο, άλλοτε πληρώνοντας κάποιο επιπλέον φόρο και άλλοτε όχι .

Μια επιχείρηση υπάγεται στην διαδικασία του αυτοελέγχου εφόσον έχει ετήσιο τζίρο 300.000 ευρώ από πώληση εμπορευμάτων ή 150.000 ευρώ από παροχή υπηρεσιών ενώ για τις μικτές επιχειρήσεις ο τζίρος πρέπει να ανέρχεται στα 300.000 ευρώ από τα οποία τα 150.000 ευρώ αφορούν παροχή υπηρεσιών .

Αν μια επιχείρηση επιλέξει την διαδικασία του αυτοελέγχου θα γίνει διπλός προσδιορισμός των καθαρών κερδών :

Û Λογιστικός προσδιορισμός αποτελέσματος με βάση το κόστος πωληθέντων τις δαπάνες και τα έσοδα που προκύπτουν από το βιβλίο Εσόδων – Εξόδων

Û Εξωλογιστικός προσδιορισμός αποτελέσματος με βάση το συντελεστή καθαρού κέρδους και τα ακαθάριστα έσοδα Σε περίπτωση που η επιχείρηση διενεργήσει περαιώση θα πρέπει να

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

συμπληρωθεί ο πίνακας Ι του έντυπου Ε3 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος .

5.6 Υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος από τους τηρούντες βιβλίο Εσόδων -Εξόδων

Εφόσον τηρείται βιβλίο Εσόδων – Εξόδων σε μια επιχείρηση ο επιτηδευματίας υποχρεούται σε συμπλήρωση και υποβολή των έντυπων Ε3, Ε5, Ε1 κατά περίπτωση:

- ü αν η επιχείρηση είναι εμπορική και τηρεί βιβλίο Εσόδων – Εξόδων του Κ.Β.Σ. θα υποβάλει τα έντυπα Ε3 και Ε5 για τον προσδιορισμό του φόρου εισοδήματος
- ü αν η επιχείρηση είναι ατομική και τηρεί βιβλίο Εσόδων – Εξόδων του Κ.Β.Σ. θα υποβάλει τα έντυπα Ε3 και Ε1 για τον προσδιορισμό του φόρου εισοδήματος.

Τα παραπάνω έντυπα υποβάλλονται σε δυο αντίτυπα στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. από τον ίδιο τον υπόχρεο ή από τον νόμιμο εκπρόσωπο του . Η ημερομηνία υποβολής των εν λόγω έντυπων ορίζεται η 25η Μαρτίου του έτους μετά την λήξη της διαχειριστικής περιόδου για ατομικές επιχειρήσεις .

Παράδειγμα προσδιορισμού αποτελέσματος για Εργοληπτική επιχείρηση με τα εξής δεδομένα για την χρήση 2010.

Ακαθάριστα έσοδα 220.000,00 ευρώ από έργα των οποίων η σύμβαση υπογράφηκε μετά τις 31/12/2009.

Αγορές α υλών 120.000,00 ευρώ.

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

Δαπάνες μισθοδοσίας 30.000,00 ευρώ , από τις οποίες 20.000,00 για την κατασκευή έργων .

Αμοιβές τρίτων 10.000,00 , από τις οποίες 8.000,00 αφορούν υπεργολαβία.

Παροχές τρίτων 5.000,00

Φόροι - τέλη 5.000,00

Διάφορα έξοδα 15.000, ευρώ.

Αποσβέσεις παγίων 10.000,00 ευρώ , από τις οποίες 8.000,00 ευρώ αφορούν μηχανήματα έργων.

Το έργο αναλήφθηκαν , εκτελέστηκαν και πιστοποιήθηκαν μέσα στην χρήση 2010 , και εκδόθηκαν κανονικά τα τιμολόγια , εκτός από το τμήμα ενός έργου , το οποίο εκτελέστηκε και δεν πιστοποιήθηκε αξίας 35.000,00 ευρώ.

Η επιχείρηση έχει υποχρέωση σύνταξης απογράφης , η αξία της οποίας θα είναι 35.000,00 ευρώ.

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΙΜΕΣ	ΜΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΙΜΕΣ
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	30.000,00	20.000,00	10.000,00
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	10.000,00	8.000,00	2.000,00
Παροχές τρίτων	5.000,00		5.000,00
Φόροι - Τέλη	5.000,00		5.000,00
Διάφορα έξοδα	15.000,00		15.000,00
Τόκοι και συναφή έξοδα			
Αποσβέσεις παγίων στοιχείων	10.000,00	8.000,00	2.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	75.000,00	36.000,00	39.000,00

	Αποθέματα έναρξης	0,00
Πλέον	Αγορές χρήσης	120.000,00
Μείον	Αποθέματα λήξης	35.000,00
Πλέον	Κοστολογήσιμες δαπάνες	36.000,00
	Κόστος πωληθέντων	121.000,00
	Πωλήσεις	220.000,00
Μείον	Κόστος πωληθέντων	121.000,00
	Μικτό κέρδος χρήσης	99.000,00
	Μικτά κέρδη	99.000,00
Μείον	Δαπάνες	39.000,00
	Καθαρό εισόδημα (κέρδος) χρήσης	60.000,00

5.7 Παρακράτηση και απόδοση φόρων από επιτηδευματίες Β΄ κατηγορίας (Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων

Μια επιχείρηση που τηρεί βιβλίο εσόδων – εξόδων είναι πιθανόν στην διάρκεια της χρήσης και στα πλαίσια της λειτουργίας της να διατελέσει

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

παρακράτηση φόρου και απόδοσης αυτού στο Δημόσιο μέσα στις προβλεπόμενες από την νομοθεσία προθεσμίες . Αυτό μπορεί να προκύψει από διάφορες αιτίες όπως το να έχει κάποιον μισθωτό στην επιχείρηση του για τον οποίο με βάση την κλίμακα φορολογίας εισοδήματος η επιχείρηση να προβαίνει σε παρακράτηση φόρου μισθωτών υπηρεσιών (Φ.Μ.Υ.) . Παρακράτηση φόρου μπορεί να προκύψει και από την παροχή υπηρεσίας από κάποιον ελεύθερο επαγγελματία στην επιχείρηση , σε αυτή την περίπτωση η παρακράτηση φόρου είναι 20% επί της αμοιβής του . Τέλος σε περίπτωση που η επιχείρηση εμφανίσει αμοιβή εργολάβου στο βιβλίο της για την κατασκευή κάποιου τεχνικού έργου τότε πρέπει να παρακρατηθεί 3% επί της αμοιβής του εργολάβου.

Η απόδοση των παραπάνω παρακρατούμενων φόρων γίνεται με την συμπλήρωση συγκεκριμένων έντυπων και την υποβολή αυτών στις προβλεπόμενες από την νομοθεσία ημερομηνίες .

Πιο αναλυτικά στις περιπτώσεις μισθοδοσίας και φορών μισθωτών υπηρεσιών η επιχείρηση πρέπει να αποδίδει με εφάπαξ καταβολή στη Δ.Ο.Υ. μέχρι την 20ή ημέρα των μηνών Μαρτίου, Μαΐου, Ιουλίου, Σεπτεμβρίου, Νοεμβρίου και Ιανουαρίου κάθε έτους, την **προσωρινή δήλωση Φ.Μ.Υ.** η οποία περιλαμβάνει τα ακαθάριστα ποσά που έχουν καταβληθεί στο προηγούμενο ημερολογιακό δίμηνο και το φόρο που παρακρατήθηκε.

Στην δήλωση αυτή αναγράφονται επίσης και οι ακαθάριστες αποδοχές των ελευθέρων επαγγελματιών και των εργολάβων καθώς και ο παρακρατούμενος φόρος .

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

Υποβάλλεται σε δυο αντίτυπα αν παραλαμβάνεται μηχανογραφικά ή σε τρία αντίτυπα αν παραλαμβάνεται χειρόγραφα . Στα πλαίσια της φορολογίας εισοδήματος και για κάθε είδους αποδοχές (μισθούς, ημερομίσθια, επιχορηγήσεις, επιδόματα), συντάξεις ή οποιαδήποτε περιοδική παροχή για παρούσα ή προηγούμενη υπηρεσία ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία σε μισθωτούς ή συνταξιούχους και ανεξάρτητα αν τα ποσά αυτά φορολογούνται ή απαλλάσσονται από το φόρο ή θεωρούνται εισόδημα ή φορολογούνται αυτοτελώς (με ειδικό τρόπο) θα πρέπει ο επιτηδευματίας να υποβάλει την **Βεβαίωση αποδοχών ή συντάξεων** .

Διευκρινίζεται ότι για όλα αυτά τα εισοδήματα (μισθοί, ημερομίσθια, συντάξεις, υπερωρίες, επιδόματα από συμμετοχή σε συμβούλια κτλ.) ο κάθε φορέας, πρέπει να δώσει μια και μοναδική βεβαίωση αποδοχών. Αντίτυπο της βεβαίωσης αυτής ή μαγνητικά μέσα κατά περίπτωση θα υποβάλλονται στην αρμόδια Δημόσια Οικονομικοί Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) ή στο Κ.Ε.Π.Υ.Ο. . Η βεβαίωση αυτή πρέπει να εκδίδεται και να χορηγείται στους δικαιούχους το αργότερο μέχρι 15 Φεβρουαρίου του οικείου οικονομικού έτους.

Τέλος υποβάλλεται από όσους έχουν υποχρέωση να παρακρατούν φόρο το **ΕΝΤΥΠΟ Ε7**, το οποίο επιδίδεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του Μαρτίου κάθε έτους, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας τους και περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση κατοικίας κάθε δικαιούχου, τον αριθμό φορολογικού μητρώου του, το ποσό των αμοιβών, το φόρο που οφείλεται για αυτές, για κάθε μισθωτό ή ημερομίσθιο ή συνταξιούχο, κατά περίπτωση.

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

Κατά τη σύνταξη της οριστικής αυτής δηλώσεως φόρου μισθωτών υπηρεσιών πρέπει να διενεργείται εκκαθάριση φόρου, για το συνολικό ποσό των αμοιβών, ανεξάρτητα από τον τρόπο υπολογισμού του φόρου που παρακρατήθηκε και πρέπει να υπολογισθεί πάλι ο φόρος που αναλογεί στο σύνολο των αποδοχών, δηλαδή στο ποσό των μισθών, ημερομισθίων, πρόσθετων αμοιβών, επιδομάτων κτλ., μόνο για τους μισθωτούς οι οποίοι εργάστηκαν στον ίδιο εργοδότη ολόκληρη την μισθολογική περίοδο του προηγούμενου της φορολογίας οικονομικού έτους. Σε περίπτωση που κατά την διενεργούμενη εκκαθάριση προκύπτει ποσό φόρου για επιστροφή σε δικαιούχο μισθωτό, θα δηλώνεται το ποσό που πράγματι υπολογίσθηκε και που παρακρατήθηκε.

Ο φόρος θα επιστρέφεται στον δικαιούχο μισθωτό κατά την εκκαθάριση της υποβαλλόμενης δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του οικείου οικονομικού έτους. Επίσης, για τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο δεν θα γίνει εκκαθάριση φόρου σύμφωνα μετά πιο πάνω, αλλά θα δηλωθεί και θα αποδοθεί το ποσό του φόρου που υπολογίσθηκε και παρακρατήθηκε. Τέλος, δεν θα γίνει εκκαθάριση φόρου, σύμφωνα με τα πιο πάνω, για ποσά συντάξεων που καταβάλλονται από ταμεία επικουρικά, μετοχικά, αρωγής ή αλληλοβοήθειας .

Υποχρέωση για υποβολή οριστικής δήλωσης υπάρχει και στις περιπτώσεις που δεν έχουν υποβληθεί προσωρινές δηλώσεις Φ.Μ.Υ. , καθόσον δεν είχε προκύψει φόρος για απόδοση.

Η εμπρόθεσμη οριστική δήλωση απόδοσης φόρου μισθωτών υπηρεσιών, για την οποία δεν προκύπτει ποσό φόρου για απόδοση, υποβάλλεται αποκλειστικά και μόνο με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου. στο δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφορικών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.) www.gsis.gr .

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

Η εμπρόθεσμη οριστική δήλωση απόδοσης φόρου μισθωτών υπηρεσιών Φ.Μ.Υ., για την οποία προκύπτει ποσό φόρου για απόδοση καθώς και οι εκπρόθεσμες αρχικές ή τροποποιητικές οριστικές δηλώσεις Φ.Μ.Υ. του ιδίου οικονομικού έτους, ανεξάρτητα αν προκύπτει φόρος για απόδοση ή όχι υποβάλλονται αποκλειστικά στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ.. σε δύο αντίτυπα, από τα οποία το ένα παραμένει σε αυτήν και το άλλο αποστέλλεται στην Γ.Γ.Π.Σ. στην Διεύθυνση Εφαρμογών Η/Υ (Δ30) συνοδευόμενο υποχρεωτικά σε μαγνητικό μέσο, το οποίο περιέχει το σύνολο των στοιχείων που προβλέπεται να περιλαμβάνεται στις εκδιδόμενες βεβαιώσεις αποδοχών ή συντάξεων, ανεξάρτητα από την κατηγορία βιβλίων του Κ.Β.Σ. που τηρούνται και από τον τρόπο ενημέρωσης τους (μηχανογραφικά ή χειρόγραφα) καθώς και το σύνολο των λοιπών στοιχείων του εντύπου Ε7.

Η εκπρόθεσμη τροποποίηση οριστικών δηλώσεων Φ.Μ.Υ., αρχικά υποβληθεισών μέσω διαδικτύου, πραγματοποιείται με υποβολή στην Δ.Ο.Υ. Το νέο αρχείο (μαγνητικό μέσο) διαγράφει το αρχικώς υποβληθέν αρχείο. Ειδικά οι υπόχρεοι που ανήκουν σε Δ.Ο.Υ. μη ενταγμένη στο σύστημα TAXIS, υποβάλλουν, τις οριστικές δηλώσεις Φ.Μ.Υ. ως εξής:

- Οι υπόχρεοι της Δ.Ο.Υ. Αγίου Αθανασίου Θεσσαλονίκης στη Δ.Ο.Υ. Ιωνίας Θεσσαλονίκης.
- Οι υπόχρεοι της Δ.Ο.Υ. Πλοίων Πειραιά στη Δ.Ο.Υ. Δ' Πειραιά.²⁰

²⁰ (βλ . Καβαλάκης Γεώργιος , Κωδικοποίηση Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων, Εκδόσεις Δεδεμάδη)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δημήτρης Παρ., Σταματόπουλος, Κώδικας Φορολογικών Βιβλίων και Στοιχείων , 1ος τόμος , 7η έκδοση , εκδόσεις Σακκούλα

Δημήτριος Ι. Καραγιάννης ,Φ.Π.Α. Δηλώσεις ,12η έκδοση , Θεσ/νικη 2008

Καβαλάκης Γεώργιος , Κωδικοποίηση Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων, Εκδόσεις Δεδεμάδη

Λογιστικά , Κοστολόγηση , Φοροτεχνικά , Γ.Λ.Σ. , Κ.Β.Σ. ,Δημήτριος Ι.

Καραγιάννης , 19η Έκδοση , Θεσ/νικη 2004.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

www.gus.gr

www.gsis.gr

www.fle.gr

<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=143270>

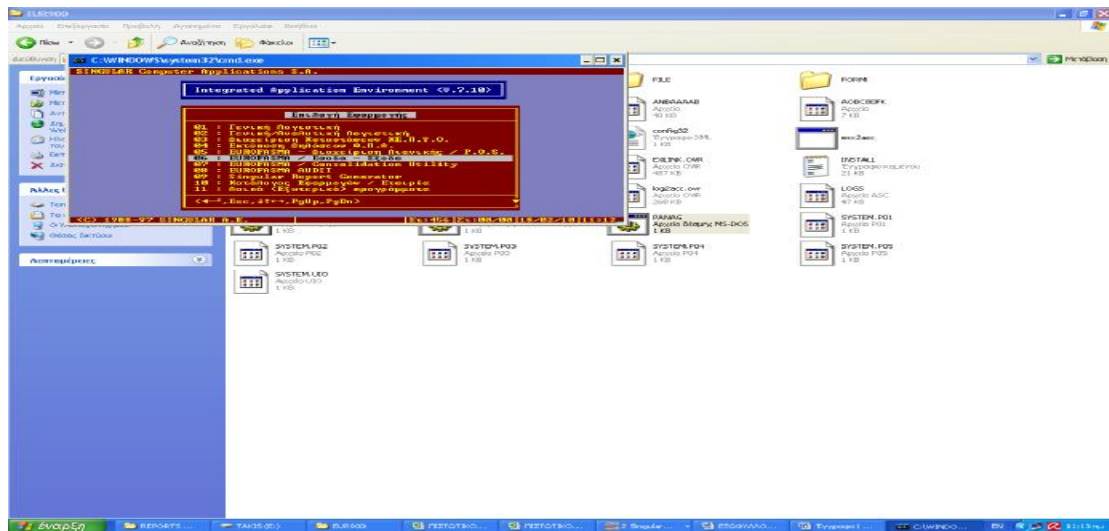
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΜΕ ΒΙΒΛΙΑ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

Τα γενικά πλήκτρα ενεργειών του προγράμματος είναι :

- Enter = καταχώρηση ενέργειας και μετάβαση στο επόμενο βήμα
- Esc = μετάβαση σε προηγούμενο επίπεδο
- F7 = αναζήτηση
- F10 = οριστικοποίηση καταχωρήσεων

Επιλέγουμε το πρόγραμμα που θέλουμε να δουλέψουμε και ποιο συγκεκριμένα τα έσοδα - έξοδα

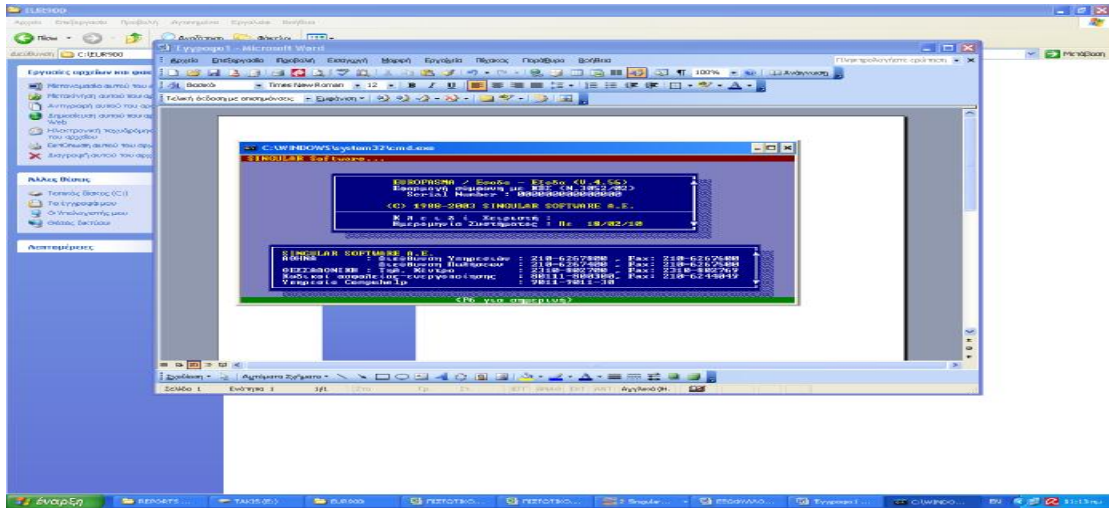
Με το F6 επιλέγουμε την σημερινή ημερομηνία .

Προσοχή :

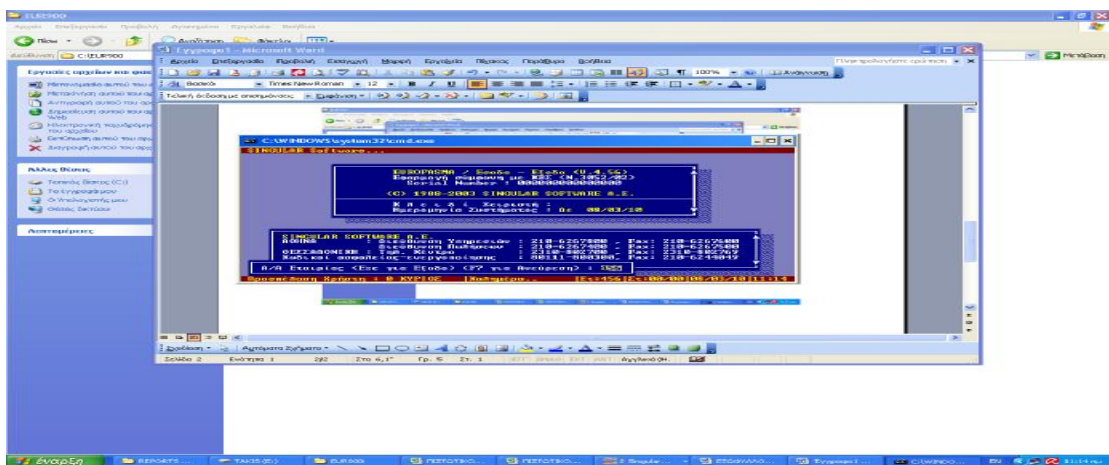
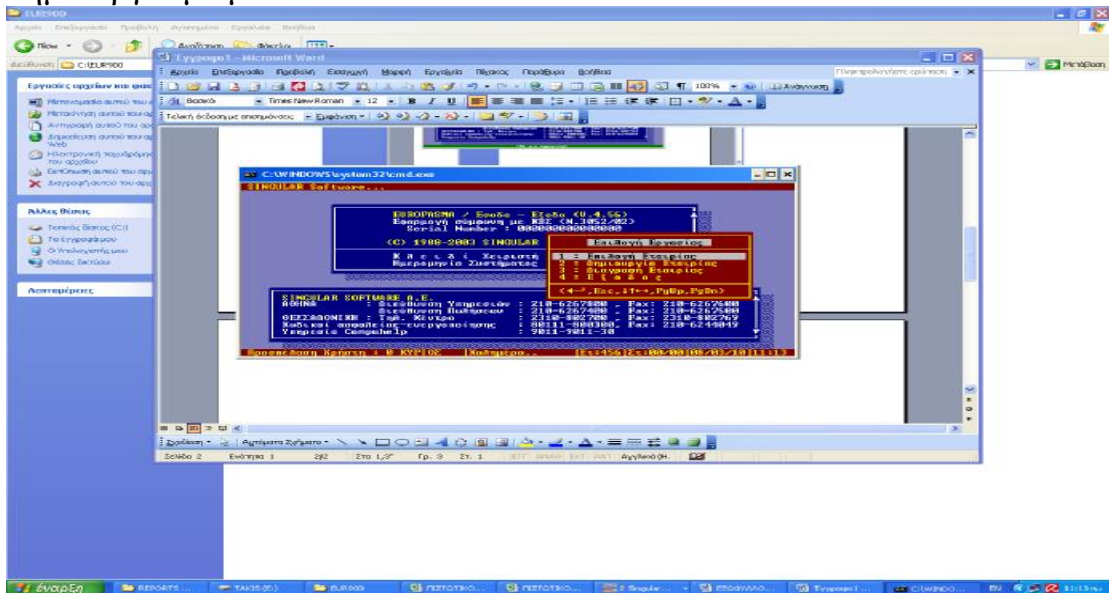
Πάντα πριν ξεκινήσουμε τις εργασίες μας στο πρόγραμμα ελέγχουμε την μπάρα στο κάτω μέρος του προγράμματος ότι είμαστε :

- Στην σωστή εταιρεία
- Με την ημερομηνία που επιθυμούμε να κάνουμε τις καταχωρήσεις μας

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

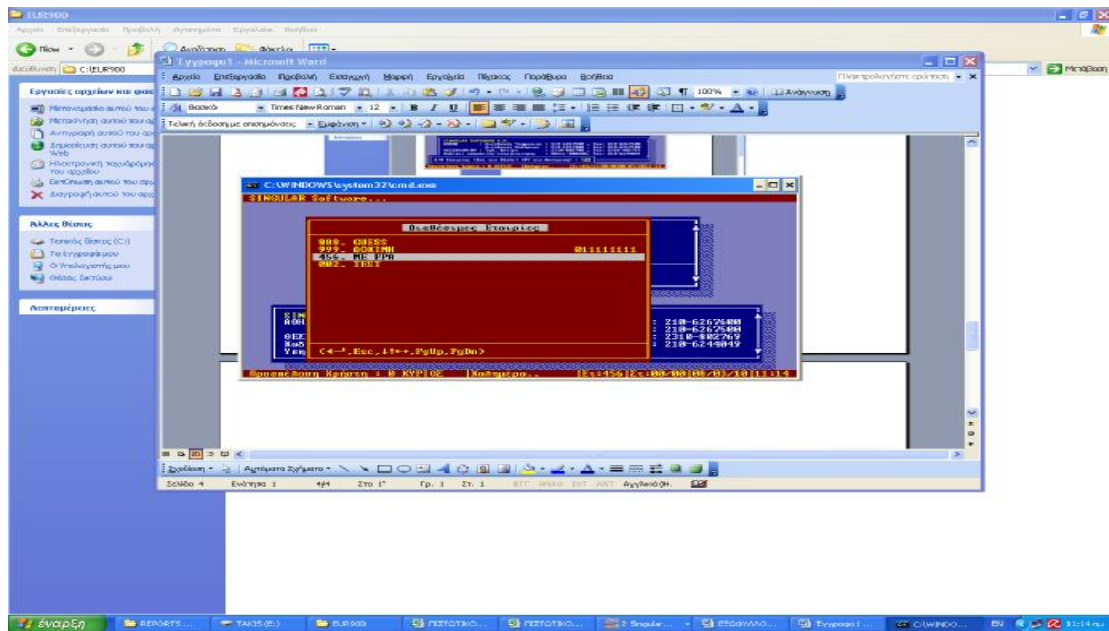

Εφόσον έχουμε δημιουργήσει εταιρεία την επιλέγουμε αλλιώς δημιουργούμε μια νέα

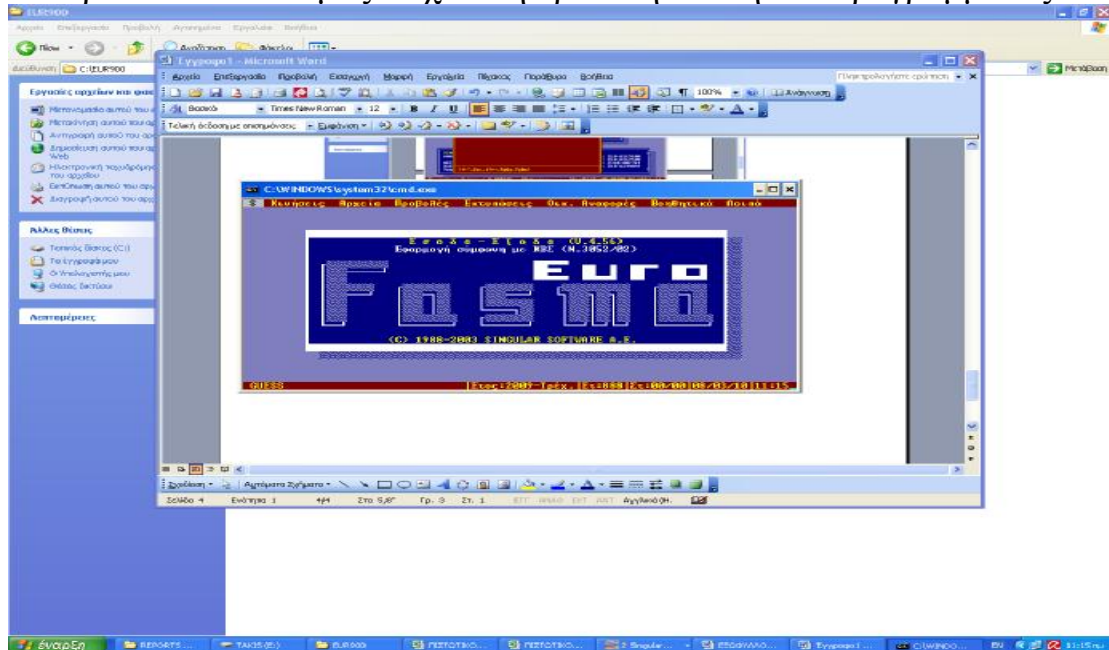

Με το πλήκτρο F7 κάνουμε αναζήτηση της εταιρείας που έχουμε ήδη δημιουργήσει

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

Η παρακάτω εικόνα μας δείχνει την βασική οθόνη του προγράμματος

Στην περίπτωση που δεν έχουμε δημιουργήσει εταιρεία ακολουθούμε τα παρακάτω βήματα :

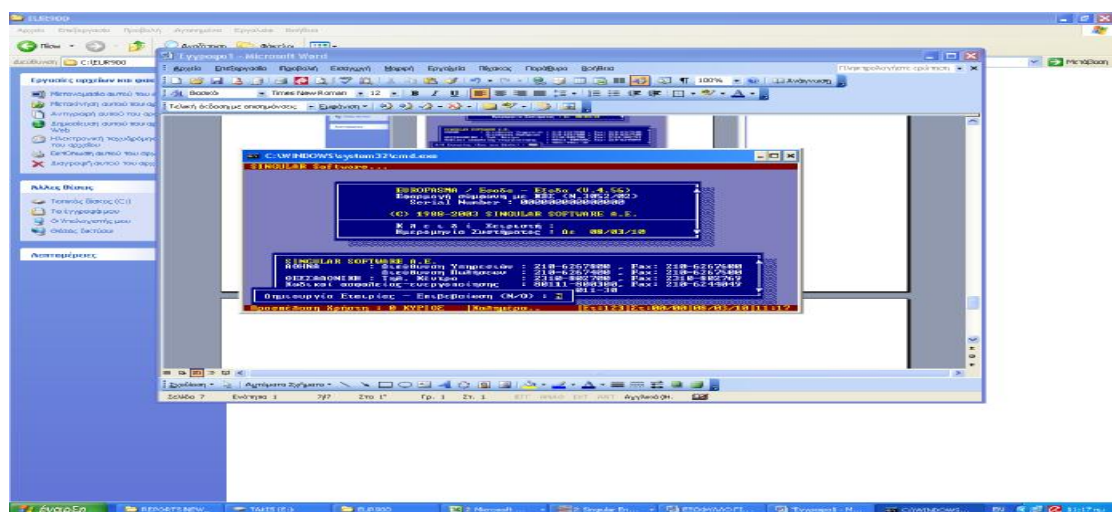
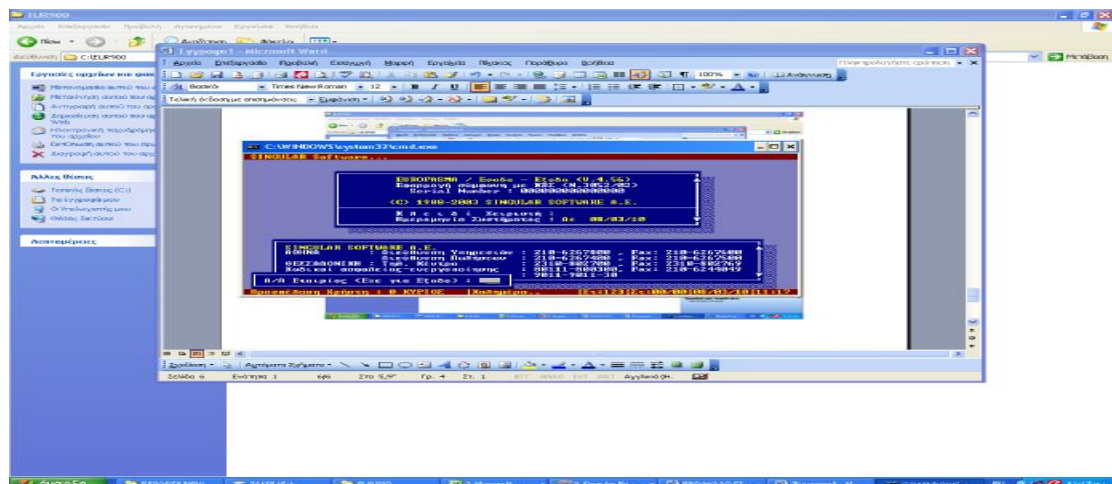
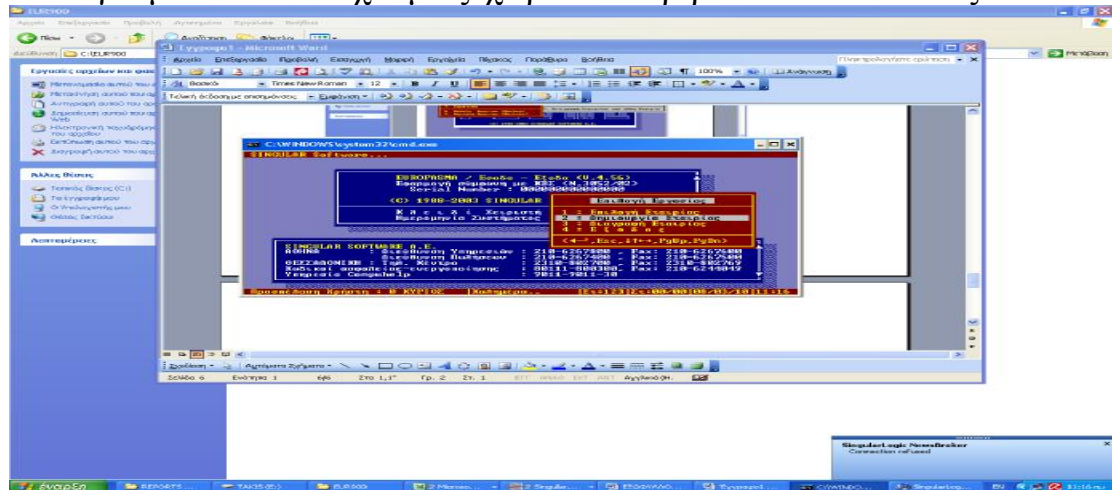
1. Δημιουργία εταιρείας
2. Δημιουργία των γενικών παραμέτρων της εταιρείας
3. Δημιουργία των αρχείων (φακέλων)
4. Δημιουργία των παραστατικών που θα χρησιμοποιούμε
5. Δημιουργία των στηλών του βιβλίου

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

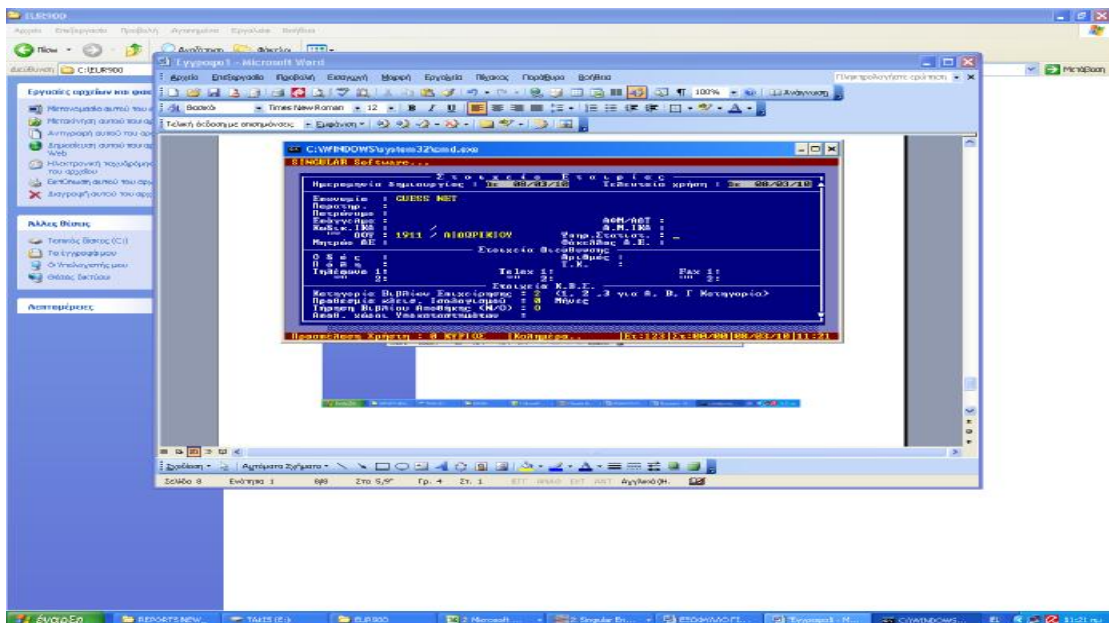
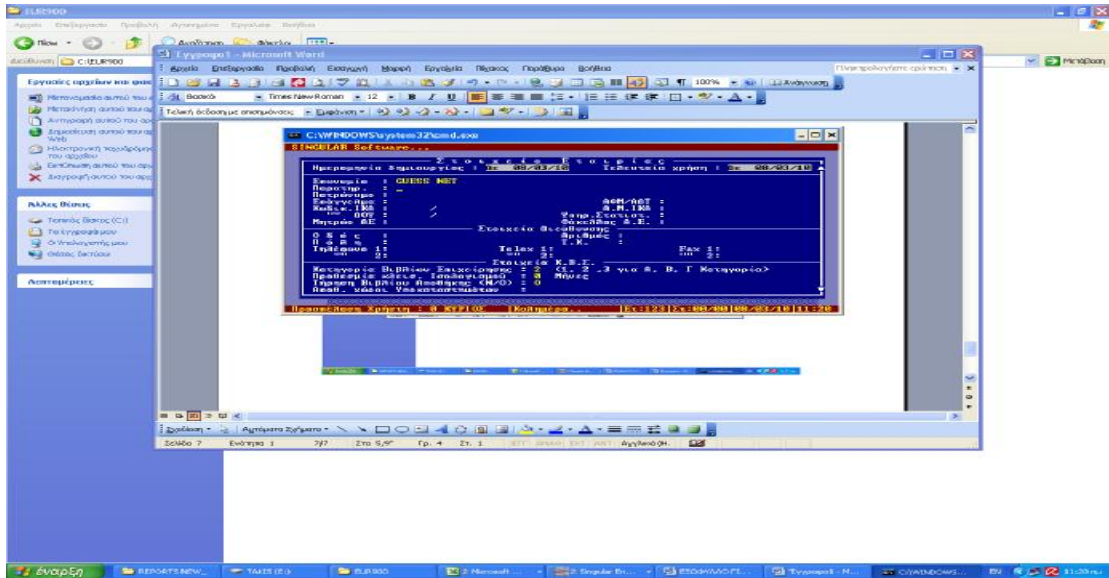
6. Δημιουργία της σειράς που θα εμφανίζονται οι στήλες που έχουμε δημιουργήσει στο βιβλίο εσόδων – εξόδων

Προσοχή

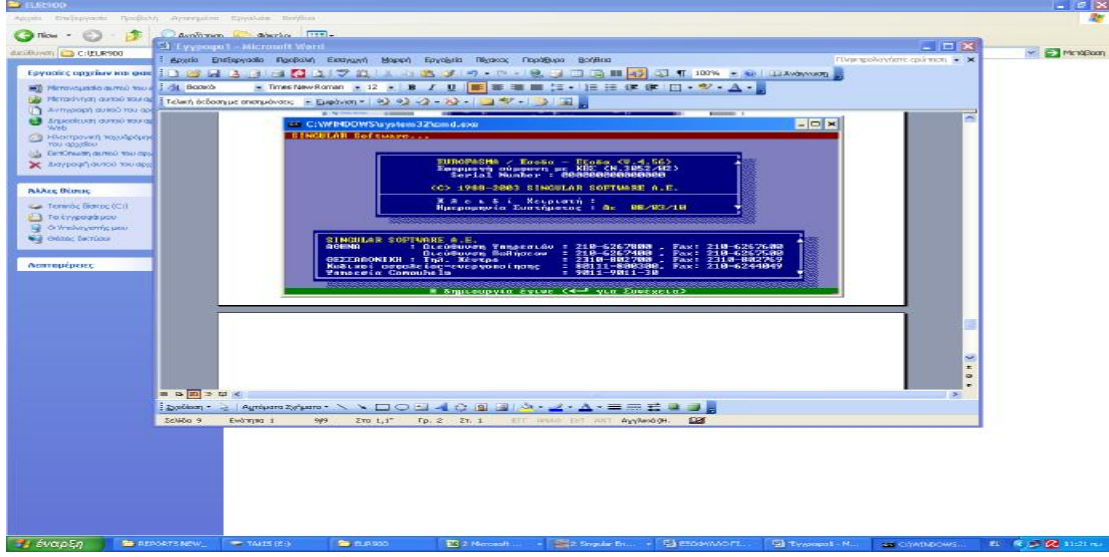
Επιλέγουμε πάντα να έχουμε ξεχωριστά το βιβλίο εσόδων και εξόδων

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

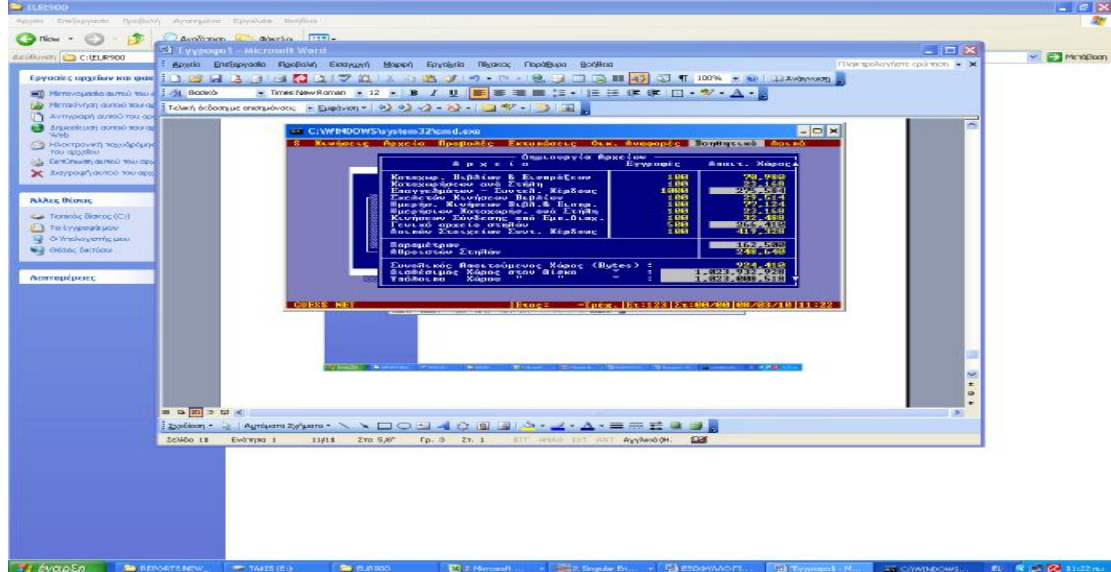
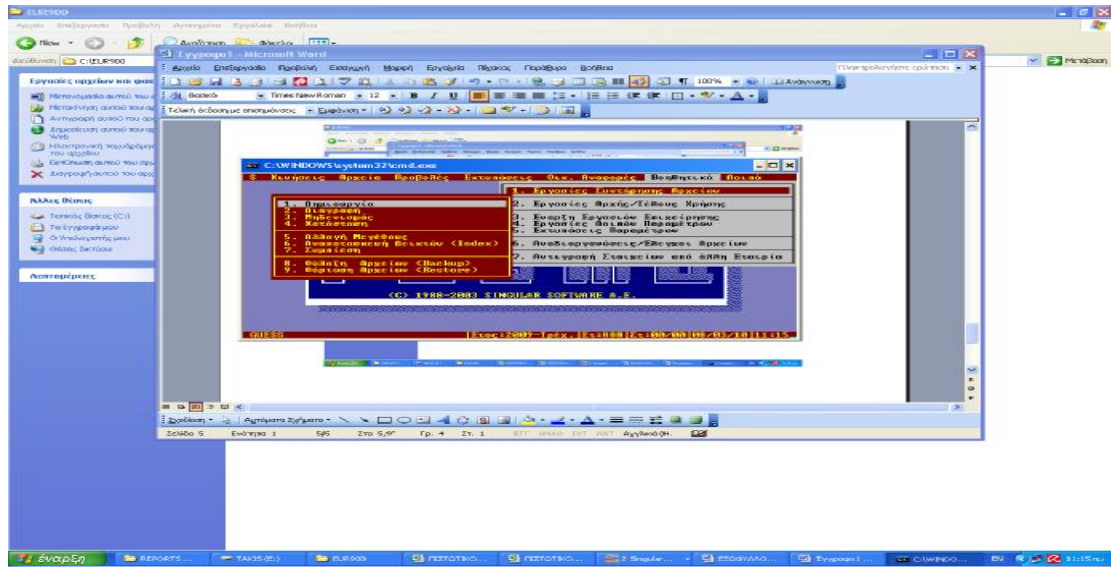
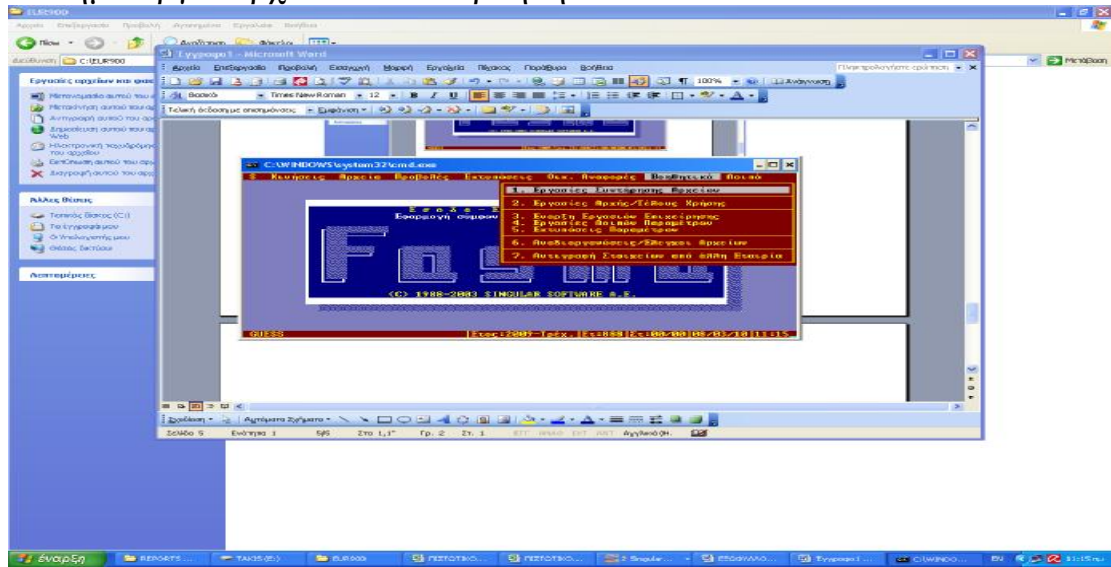

Με το F7 βρίσκουμε την ΔΟΥ που ανήκει ο πελάτης μας

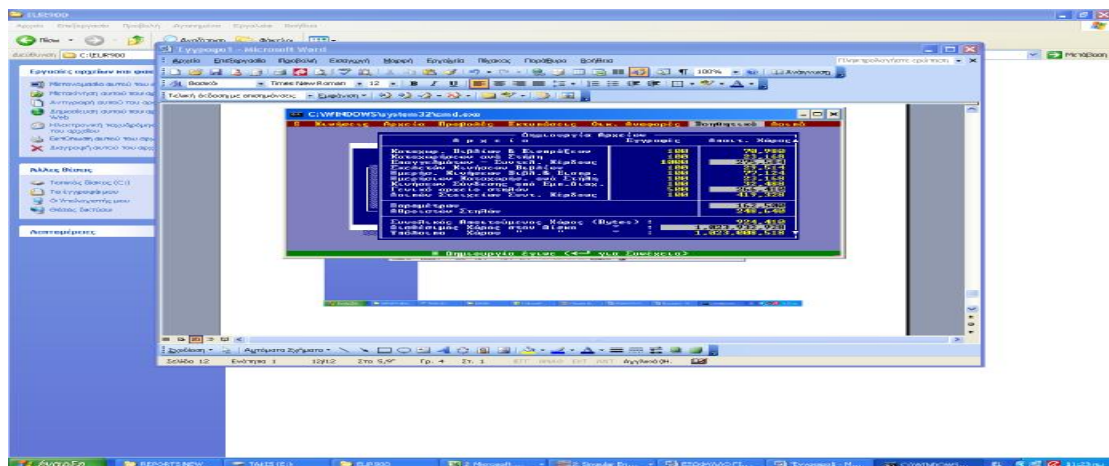
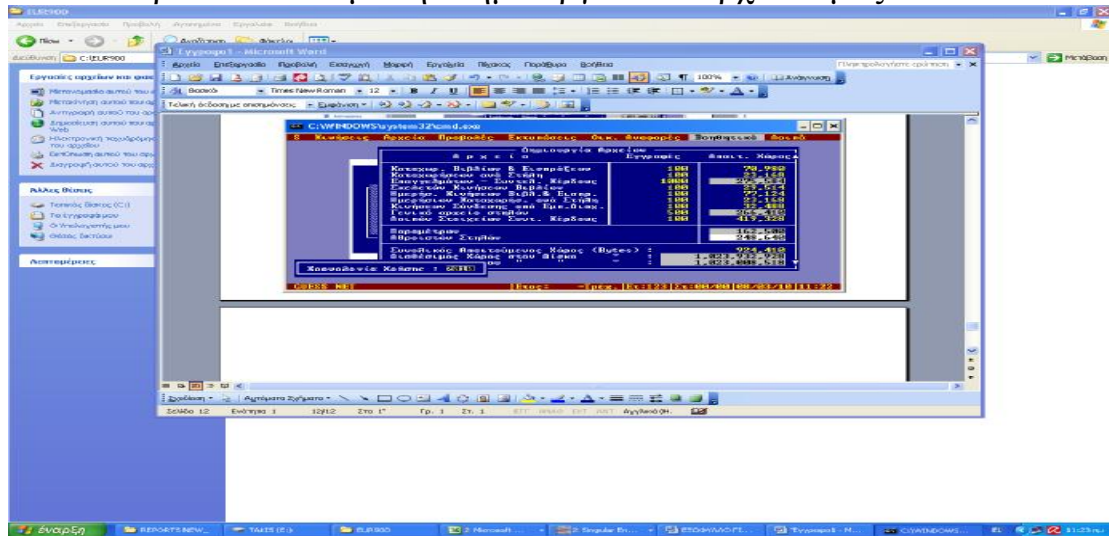
ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

Με την παραπάνω οθόνη έχουμε δημιουργήσει σωστά την εταιρεία μας
1. Δημιουργία αρχείων από τα βοηθητικά

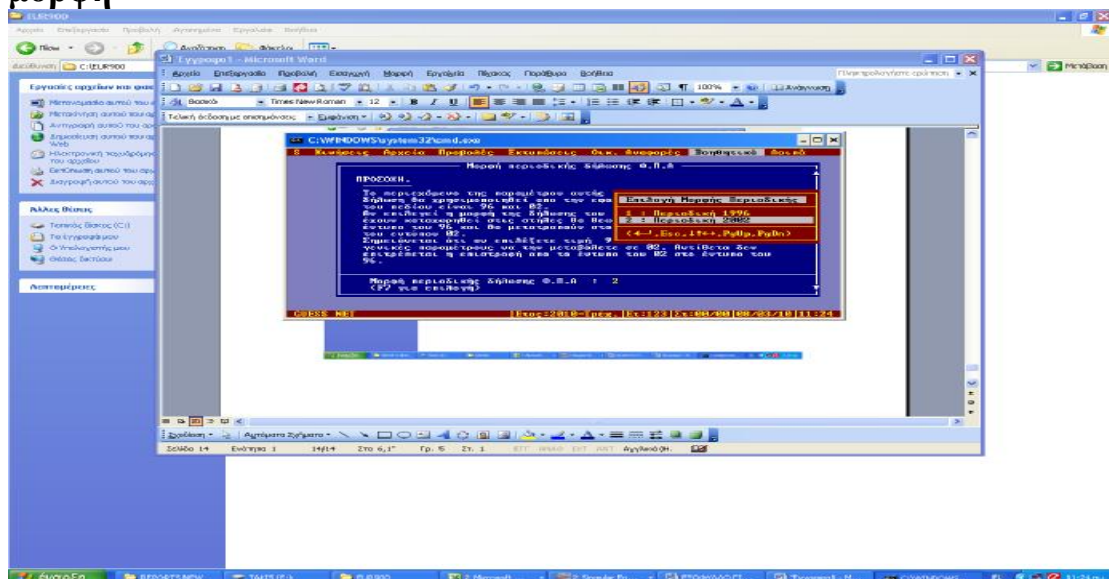

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

Με F10 οριστικοποιούμε την δημιουργία των αρχείων μας

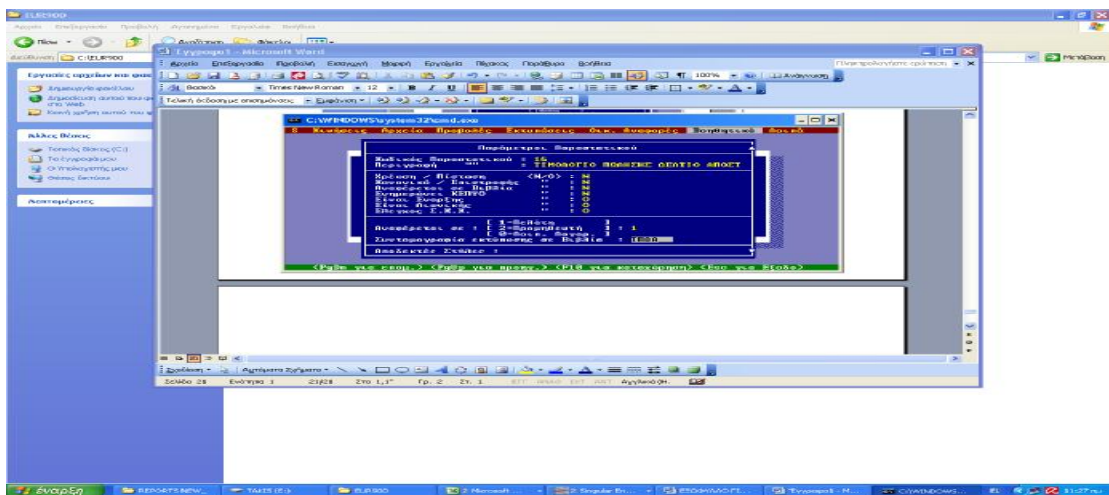
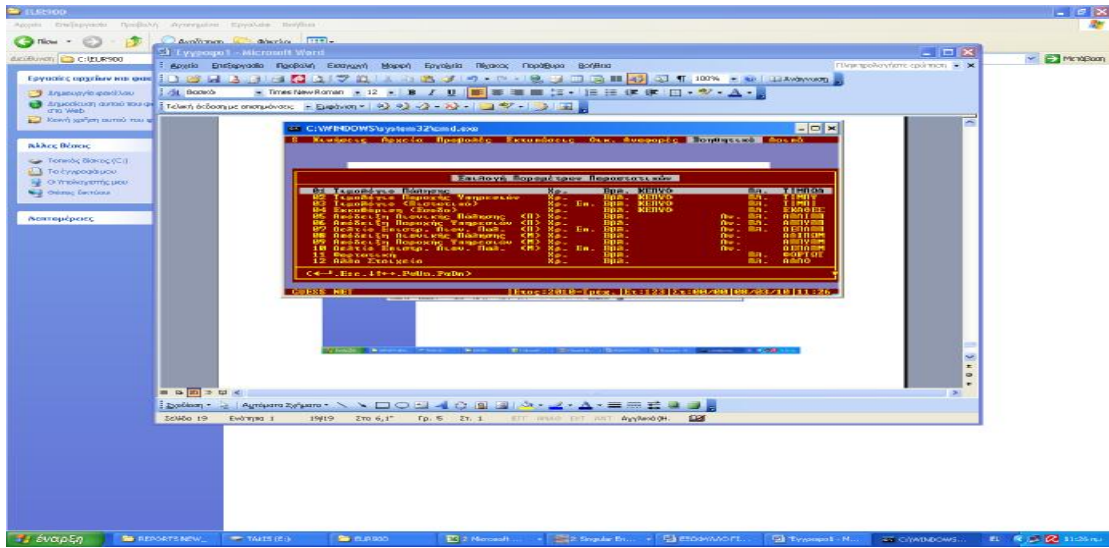

Επιλέγουμε την μορφή του έντυπου του ΦΠΑ – πάντα την τελευταία μορφή

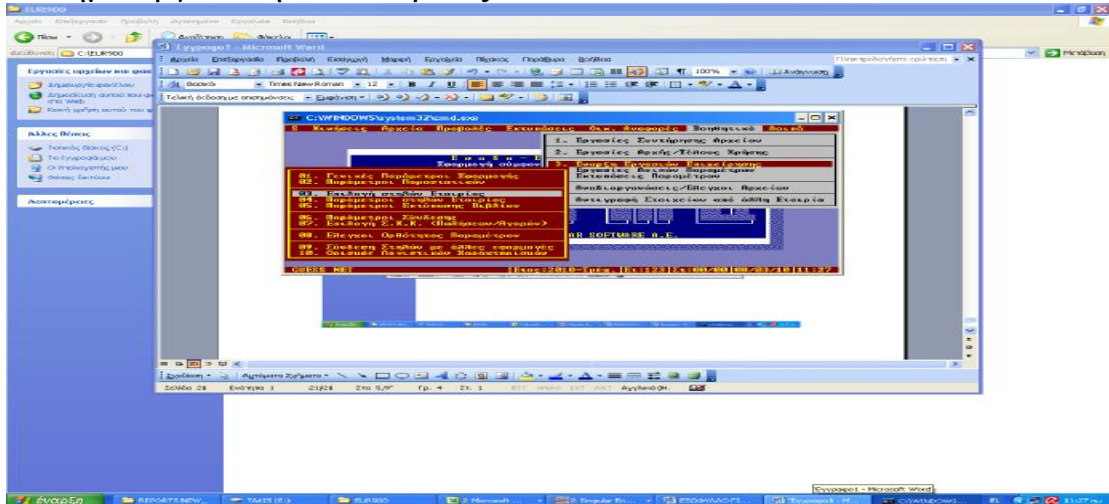

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

Το πρόγραμμα μας προτείνει κάποια παραστατικά τα οποία είτε τα χρησιμοποιούμε είτε δημιουργούμε νέα δικά μας που είναι και το πιο σωστό

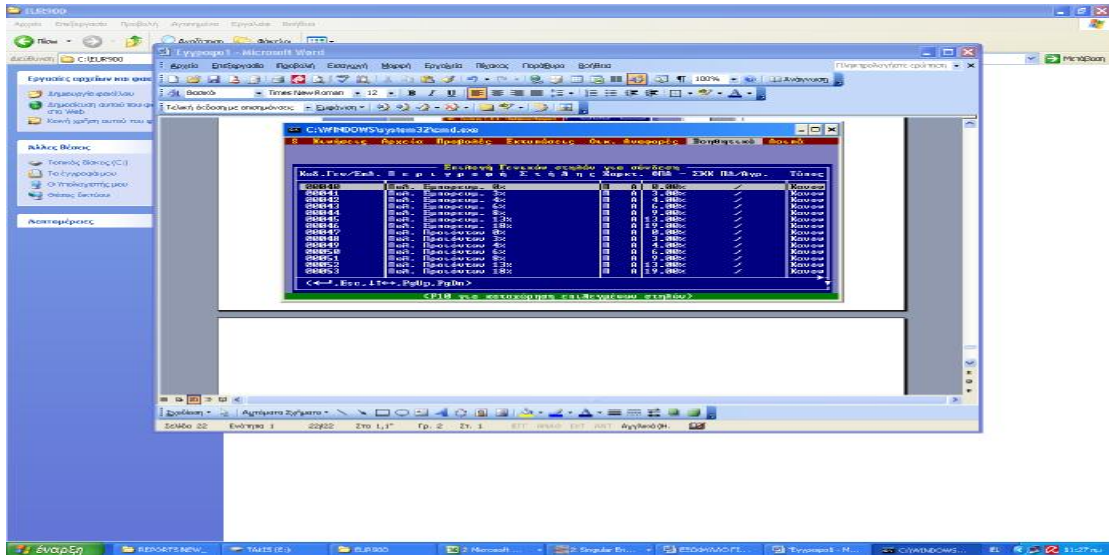

4. Δημιουργία στηλών εταιρείας

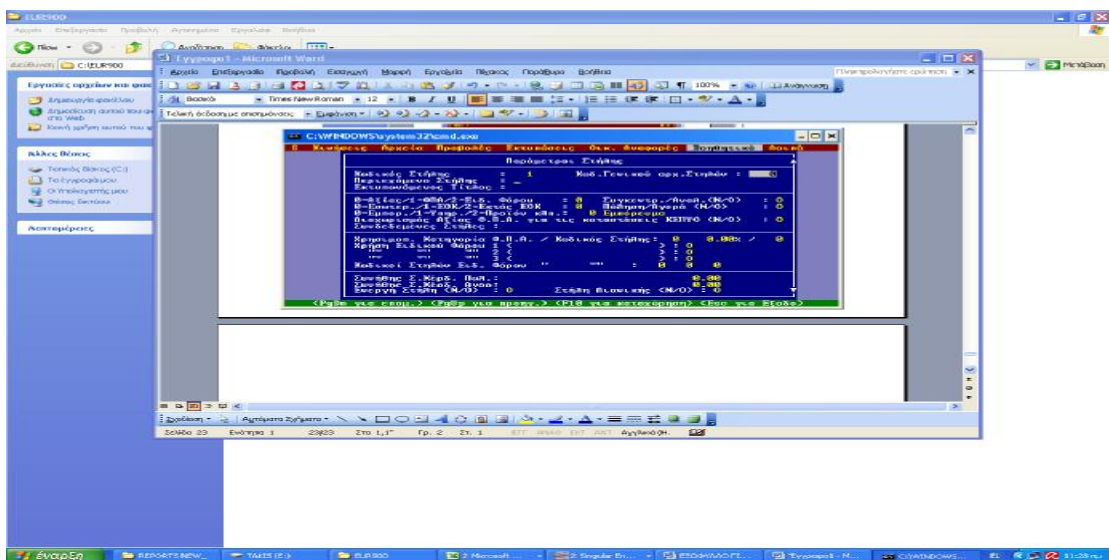
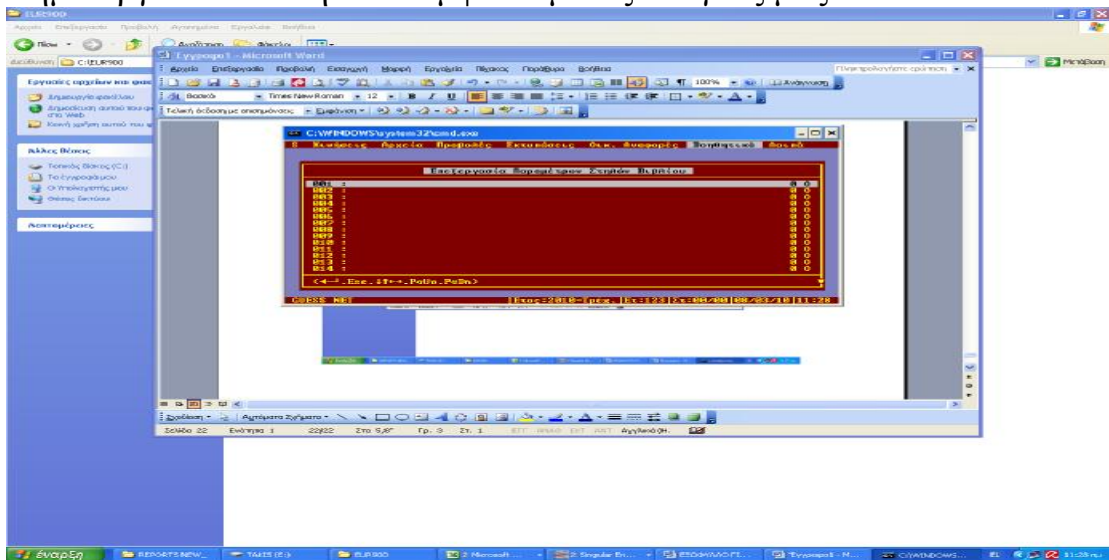

Στην παρακάτω οθόνη βλέπουμε τις στήλες που υπάρχουν ήδη στο πρόγραμμα.

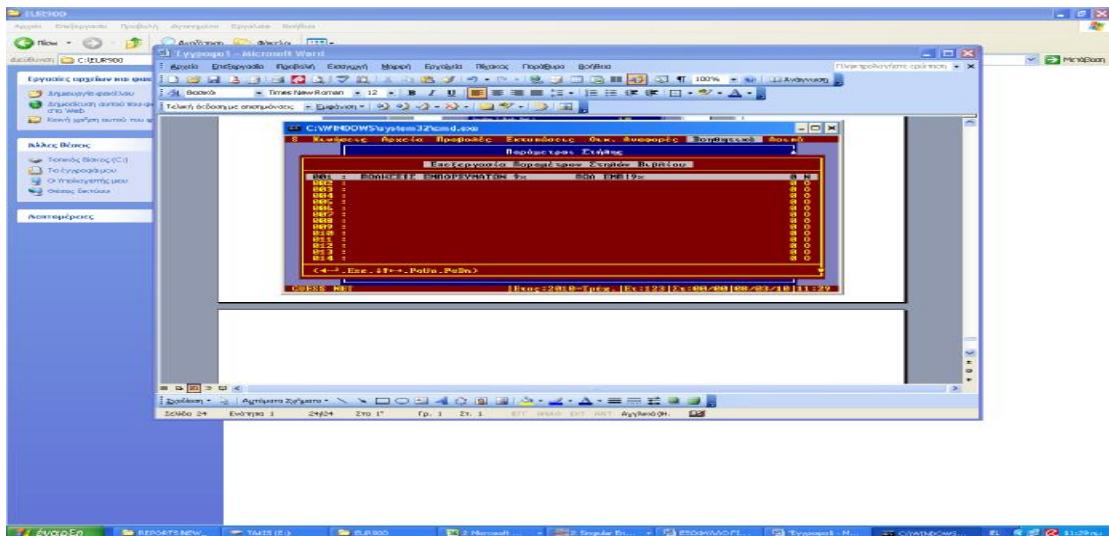
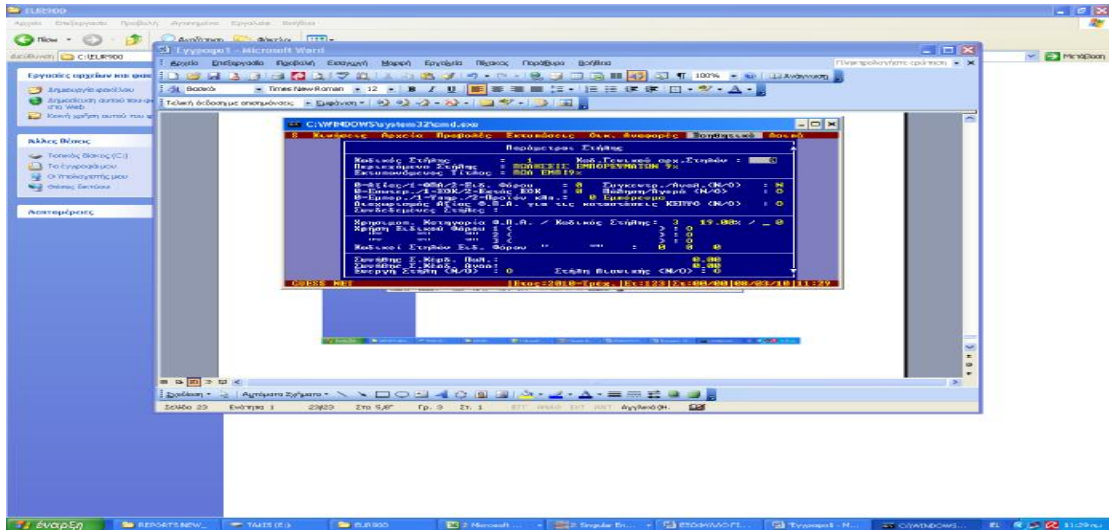
ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

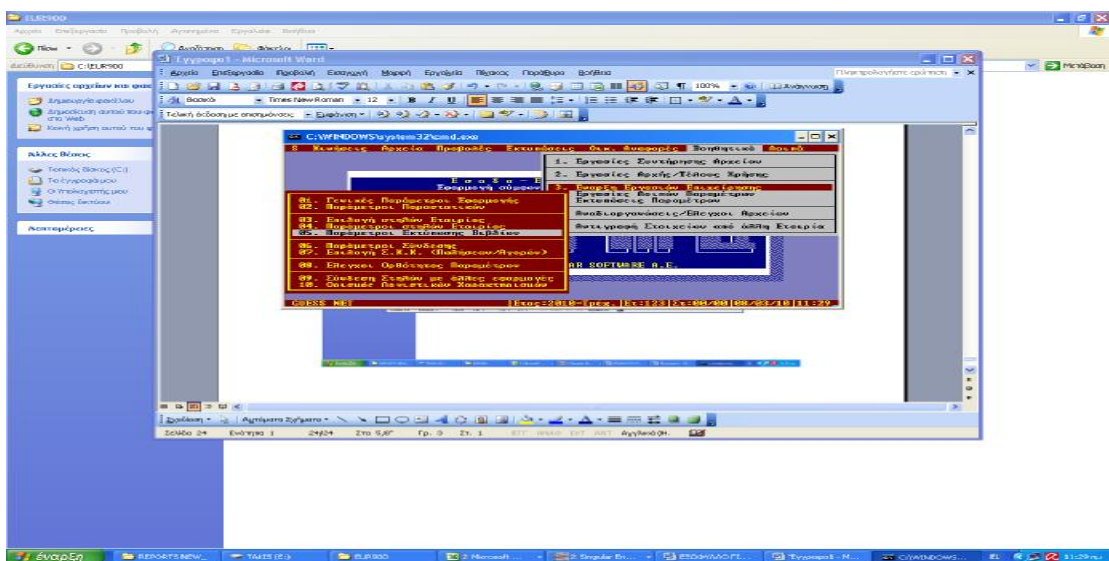
Δημιουργία νέων στηλών σύμφωνα με τις ανάγκες μας

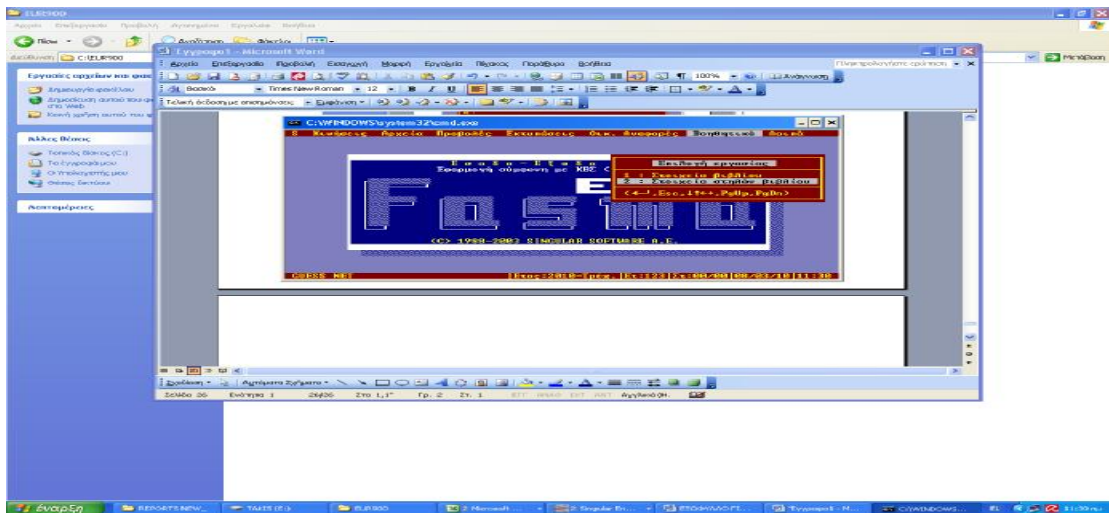
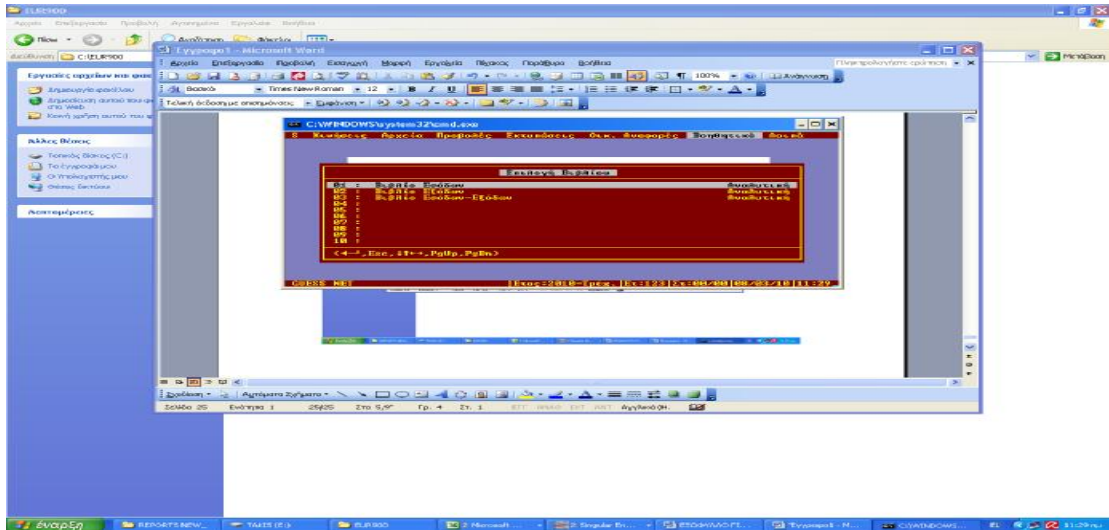
ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

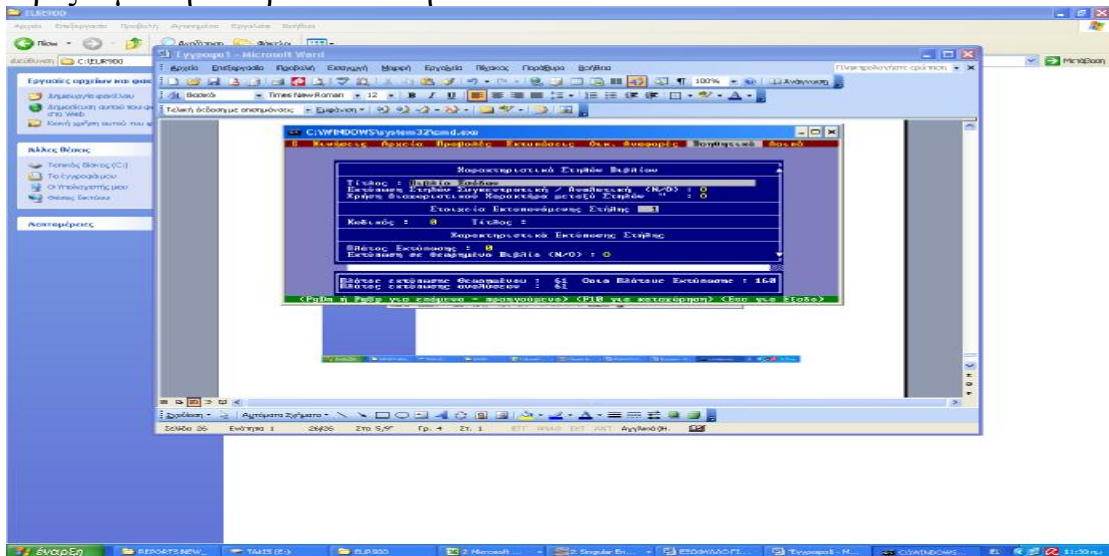
5. Δημιουργία σειράς εμφάνισης των στηλών στο βιβλίο μας

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

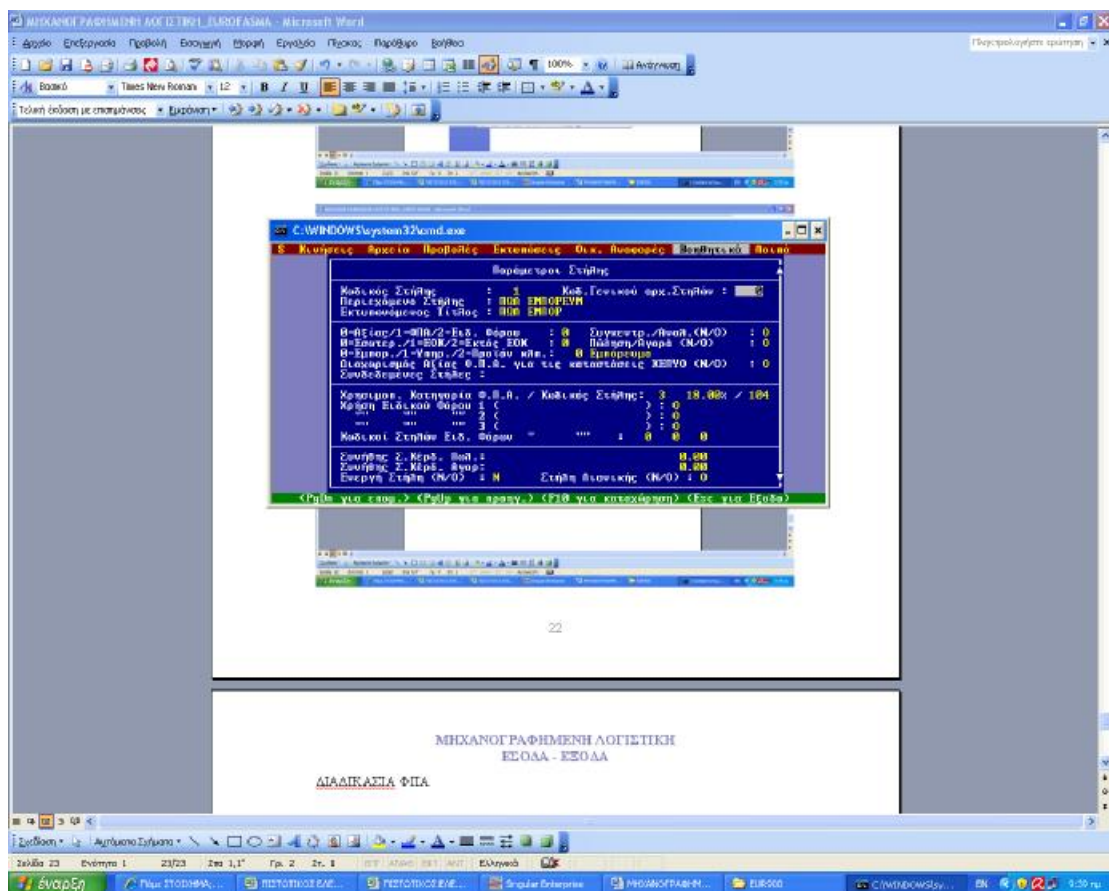
Ορίζουμε την σειρά των στηλών

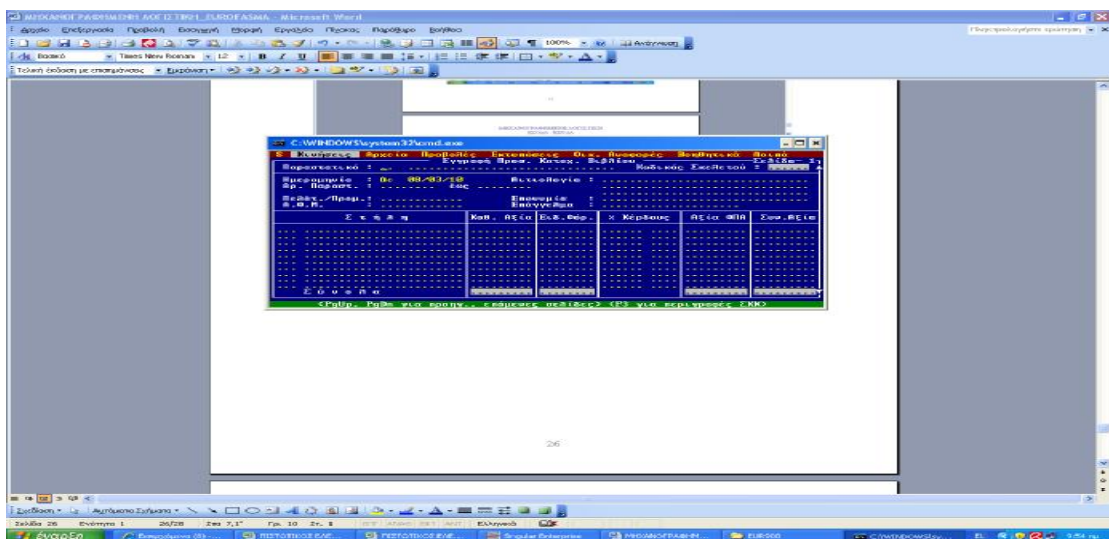
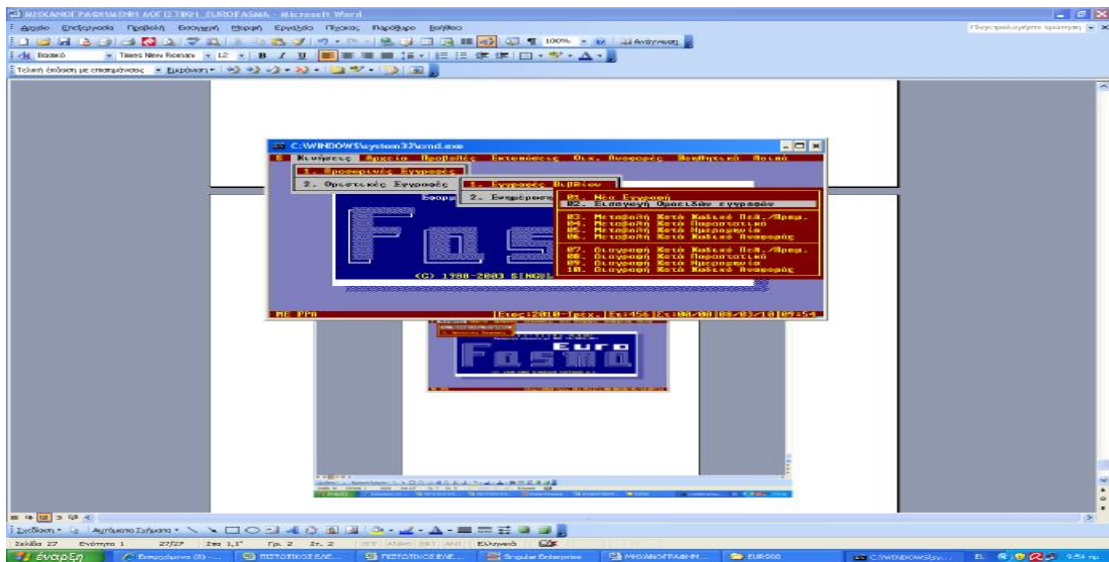
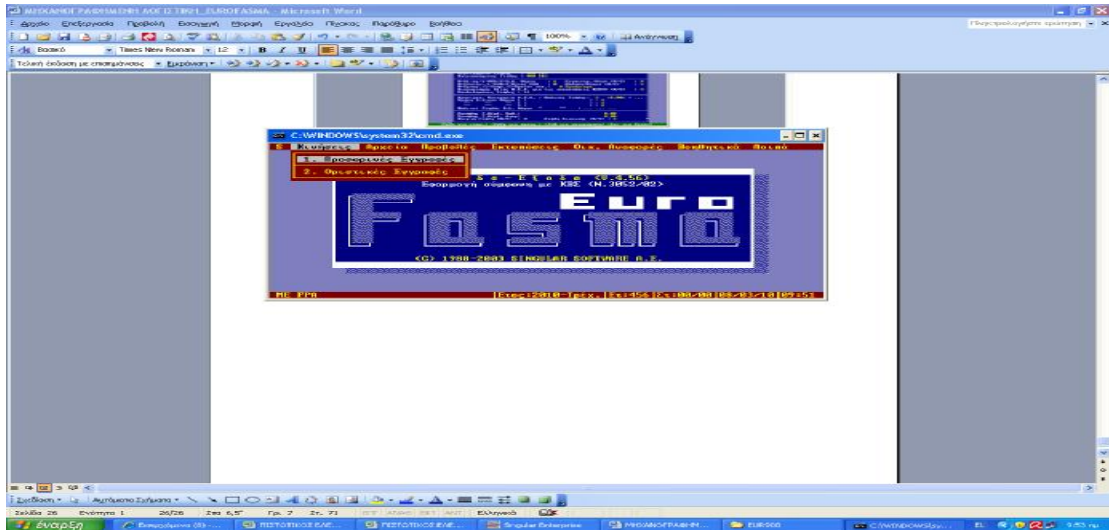
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΦΠΑ

Για να εμφανίζονται σωστά οι κινήσεις μας με χωριστά το ΦΠΑ θα πρέπει να ακολουθήσουμε τα παρακάτω βήματα :

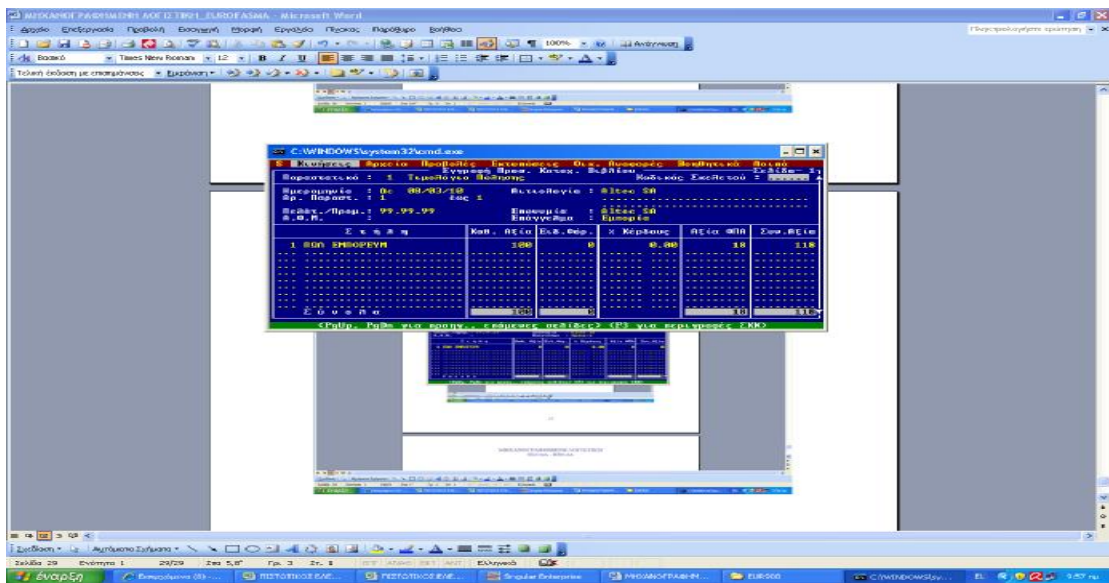
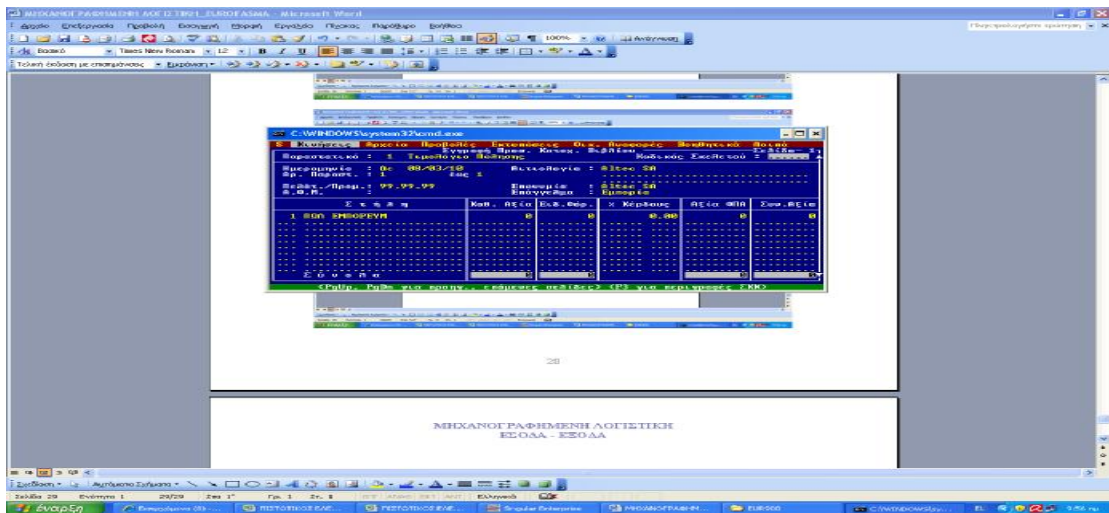
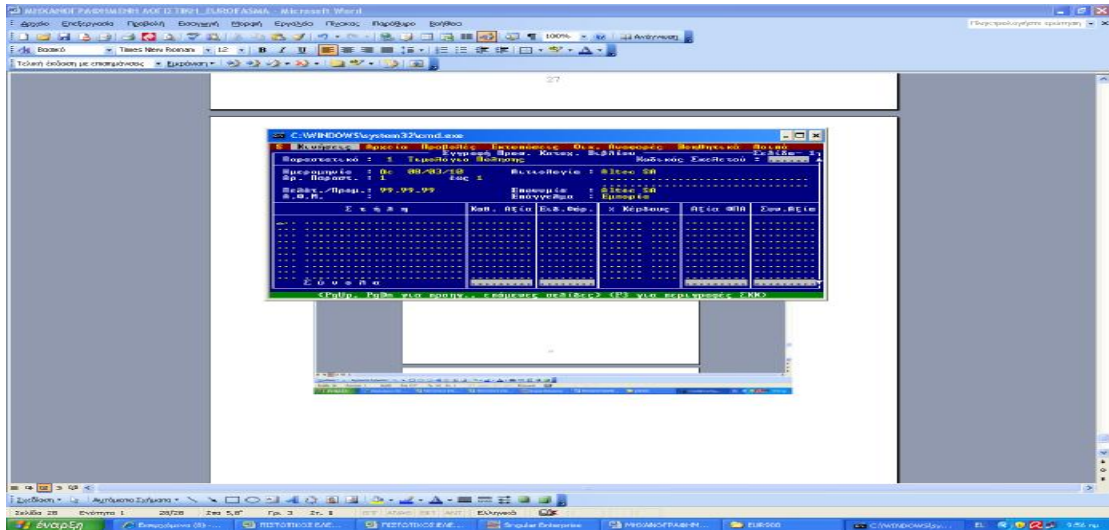
1. Δημιουργούμε μια στήλη για το ΦΠΑ των εισροών (αγορές – δαπάνες) και μια δεύτερη για το ΦΠΑ των εκροών μας
2. Δημιουργούμε στήλες μετά των αριθμό 100 με τους συντελεστές ΦΠΑ που χρησιμοποιούμε
Π.χ 101 ΦΠΑ 9%
102 ΦΠΑ 19%
3. Συνδέουμε τα παραστατικά των πωλήσεων και των αγορών μας με τις στήλες του ΦΠΑ που έχουμε δημιουργήσει (βήμα 2)
4. Συνδέουμε τις στήλες του ΦΠΑ εισροών και εκροών με τις στήλες του ΦΠΑ με τους συντελεστές.

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ

31

ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
ΕΣΟΔΑ - ΕΞΟΔΑ

02-07-10				
< από 01/03/10 έως 08/07/10 > ΠΡΟΔΟΣΗ : 000				
Παραστ. Α κ τ ο λ ο γ ι α				
ΠΡΟ ΕΜΠΟ ΕΥΗΘΟ Ο ΠΙΘ 19: ΠΡΟ ΕΜΠ				
ΣΤ				
Εσοδα από Μεταφορά :	1.750	90	90	0
		44		550
		24		300
Αίτες SA	100	18	18	
Εσοδα Περιόδου :	100	86	18	850
Εσοδα σε Μεταφορά :	1.850	176	108	850

(Home, →, End, ←, ↑, Ins=Κόπηση, De l=Διεύθυνση, ←, Esc)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΚΩΔΙΚΑΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 19

Άρθρο 19 Τροποποιήσεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων

Οι διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Π.Δ. 186/1992 – ΦΕΚ 84Α΄) όπως ισχύουν, αντικαθίστανται, τροποποιούνται και συμπληρώνονται ως εξής:

1. Τα τέσσερα τελευταία εδάφια της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ. - Π.Δ. 186/1992 – Α΄84) αντικαθίστανται ως εξής: «Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζονται επί ελευθέρων επαγγελματιών, επί επιτηδευματιών που πραγματοποιούν ακαθάριστα έσοδα από χονδρικές πωλήσεις κατά ποσοστό τουλάχιστον εξήντα τοις εκατό (60%) ή εξαγωγές ανεξάρτητα από ποσοστό, επί επιτηδευματιών που υποχρεούνται στην τήρηση πρόσθετων βιβλίων της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του παρόντος Κώδικα, ως και επί επιτηδευματιών που παρέχουν υπηρεσίες από επαγγελματική εγκατάσταση ή παρέχουν υπηρεσίες επισκευής ή συντήρησης τεχνικών έργων ή εγκαταστάσεων επιτηδευματιών ή μη. Ειδικά και ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων απαλλάσσεται από την τήρηση βιβλίων, ο πλανόδιος λαχειοπώλης, μόνο για τη δραστηριότητα αυτή».

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης γ΄ στις παραγράφου 3 του άρθρου 4 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής: «γ) Ο πρατηριούχος υγρών καυσίμων για την εμπορία βενζίνης και πετρελαίου, ο εκμεταλλευτής περιπτέρου, ο

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

πωλητής οπωρολαχανικών νωπών αλιευμάτων και λοιπών αγροτικών προϊόντων αποκλειστικά στις κινητές λαϊκές αγορές ή πλανοδίως, ο επιτηδευματίας του μητρώου ΔΙ.ΠΕ.ΘΕ. για την εμπορία πετρελαίου εσωτερικής καύσης (DIESEL) θέρμανσης και ο εκμεταλλευτής κινητής καντίνας.»

3.Οι παράγραφοι 4 και 6 του άρθρου 4 του Κ.Β.Σ. καταργούνται. 4.Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 4 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής: «7. Για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων 3 και 5 τα όρια για την κατηγορία τήρησης βιβλίων, ορίζονται με βάση το ύψος των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου, ως ακολούθως:

Κατηγορίες βιβλίων	Όρια ακαθάριστων εσόδων
Δεύτερη	μέχρι και 1.500.000 ευρώ
Τρίτη	άνω των 1.500.000 ευρώ

1.Στην παράγραφο 8 του άρθρου 4 του Κ.Β.Σ. προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής: «Ειδικά ο επιτηδευματίας της Α΄ κατηγορίας μπορεί να τηρήσει βιβλία ανώτερης κατηγορίας και από την αρχή κάθε μήνα, με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από το πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής».

2.Το άρθρο 5 του Κ.Β.Σ. με τον τίτλο «Βιβλίο Αγορών» καταργείται.

3.Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής: «Τα ποσά των εξόδων μέχρι εκατόν πενήντα (150) ευρώ έκαστο και ο Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί σε αυτά μπορεί να

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

καταχωρούνται καθημερινά στις στήλες που αφορούν συγκεντρωτικά με ένα ποσό, με αναγραφή και του πλήθους των αντίστοιχων δικαιολογητικών.».

4.Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 6 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής: «6. Ο επιτηδευματίας της δεύτερης κατηγορίας τηρεί και βιβλίο απογραφών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 27 και 28 του παρόντος Κώδικα, εφόσον τα ετήσια ακαθάριστα έσοδά του από πώληση αγαθών υπερβαίνουν το 10% του γενικού ορίου τήρησης βιβλίων Γ' κατηγορίας όπως αυτό ορίζεται από το άρθρο 4 του Κώδικα αυτού».

5.Η παράγραφος 4 του άρθρου 7 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής: «4. Το πρώτο, το δεύτερο και το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 6 έχουν ανάλογη εφαρμογή και για την τήρηση βιβλίων Γ' κατηγορίας.»

6.Η παράγραφος 2 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής: «2. Ο επιτηδευματίας που ενεργεί επεξεργασία για ίδιο λογαριασμό ή για ίδιο λογαριασμό και για λογαριασμό τρίτων, εφόσον κατά τις δύο προηγούμενες διαχειριστικές περιόδους τα ετήσια ακαθάριστα έσοδά του υπερέβησαν το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ ή το ποσό των έξι εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (6.500.000) ευρώ προκειμένου για επιτηδευματία που πωλεί τα προϊόντα του εκτός της χώρας ή ενεργεί επεξεργασία και για λογαριασμό κατοίκου άλλης χώρας κατά ποσοστό άνω του ογδόντα τοις εκατό (80%) του συνόλου των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του κλάδου επεξεργασίας, τηρεί βιβλίο αποθήκης πρώτων υλών, έτοιμων προϊόντων και υποπροϊόντων. Στο βιβλίο αποθήκης καταχωρούνται, για κάθε αγαθό, οι αγορές και πωλήσεις κατ' είδος, ποσότητα και αξία και η εντός και εκτός της

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

επιχείρησης ποσοτική διακίνηση κατ' είδος και ποσότητα. Όταν ο επιτηδευματίας ενεργεί επεξεργασία και για λογαριασμό τρίτων, στο βιβλίο αποθήκης παρακολουθούνται οι πρώτες ύλες και τα έτοιμα προϊόντα των τρίτων ξεχωριστά τουλάχιστον κατ' είδος και ποσότητα. Η αξία κτήσης των πρώτων υλών, που διατέθηκαν για την επεξεργασία, καθώς και το κόστος των έτοιμων προϊόντων και υποπροϊόντων που παράχθηκαν, αναγράφεται στο βιβλίο αποθήκης στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου και μέχρι την προθεσμία σύνταξης του ισολογισμού. Βοηθητικές ύλες και υλικά συσκευασίας παρακολουθούνται στο βιβλίο αποθήκης συνολικά μόνο κατ' αξία σε αντίστοιχο λογαριασμό. Ο παραπάνω επιτηδευματίας ο υπόχρεος σε τήρηση βιβλίου αποθήκης εκδίδει δελτίο εσωτερικής διακίνησης για την εντός της ημέρας εξαγωγή από την αποθήκη προς την παραγωγική διαδικασία πρώτων υλών, ιδίων ή τρίτων ή την επαναφορά τους στην αποθήκη, καθώς και για τα εντός της ημέρας παραχθέντα έτοιμα προϊόντα και υποπροϊόντα που εισάγονται στην αποθήκη ετοιμών. Στο δελτίο εσωτερικής διακίνησης αναγράφεται το είδος και η ποσότητα των αγαθών που διακινούνται, καθώς και ο χώρος προέλευσης και προορισμού των αγαθών».

7. Το δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. αντικαθίστανται ως εξής: «Στο υποκατάστημα από τα βιβλία του οποίου δεν εξάγεται αυτοτελές λογιστικό αποτέλεσμα, ή στον αποθηκευτικό χώρο μπορεί να μην τηρείται ίδιο βιβλίο αποθήκης, με την προϋπόθεση ότι θα δίνονται στον έλεγχο άμεσα τα ποσοτικά υπόλοιπα των μερίδων του βιβλίου αποθήκης του υποκαταστήματος ή του αποθηκευτικού χώρου, μέχρι την ημέρα που σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 17 και της παραγράφου 2 του άρθρου 24 έπρεπε να έχει γίνει ενημέρωσή του.».

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

8. Τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 6 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. αντικαθίστανται ως εξής: «Όταν οι εγκαταστάσεις του επιτηδευματία στεγάζονται στον ίδιο ή σε συνεχόμενο κτιριακό χώρο, μπορεί να τηρείται για κάθε αγαθό μία ενιαία μερίδα για όλες τις εγκαταστάσεις. Όταν επαγγελματικές εγκαταστάσεις του επιτηδευματία απαλλάσσονται από την έκδοση δελτίων αποστολής, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του Κώδικα αυτού, μπορεί να τηρείται για όλες τις απαλλασσόμενες εγκαταστάσεις από την έκδοση δελτίων αποστολής μία ενιαία μερίδα για κάθε αγαθό».

9. Η περίπτωση Α' της παραγράφου 7 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής: «Α) Στην έδρα ή στο υποκατάστημα με αυτοτελή λογιστική μερίδα «Κεντρικής Αποθήκης» για όλες τις εγκαταστάσεις, στην οποία καταχωρούνται για κάθε αγαθό: α) κατά ποσότητα και αξία οι αγορές και οι πωλήσεις, β) η ποσότητα των πρώτων υλών, που διατέθηκαν για επεξεργασία και γ) η ποσότητα των έτοιμων προϊόντων και υποπροϊόντων που παράχθηκαν. Η αξία κτήσης των πρώτων υλών, που διατέθηκαν στην παραγωγή, καθώς και το κόστος των έτοιμων προϊόντων και υποπροϊόντων που παράχθηκαν τίθεται στο τέλος της χρήσης με την κοστολόγηση.»

10. Η περίπτωση «Β» της παραγράφου 7 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής: «Β) Στην έδρα βιβλίο αποθήκης σε ιδιαίτερες μερίδες ανά επαγγελματική εγκατάσταση και ανά τρίτο κατ' είδος και ποσότητα κατά την εισαγωγή και εξαγωγή».

11. Η υποπερίπτωση α' της περίπτωσης Α' της παραγράφου 8 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής: «α) Εντός δέκα ημερών από την ολοκλήρωση της πρώτης παραγωγής κάθε προϊόντος οι τεχνικές προδιαγραφές αυτού. Οι τεχνικές προδιαγραφές περιλαμβάνουν πλην των

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

άλλων τεχνικών δεδομένων τη για κάθε μονάδα παραγόμενου έτοιμου προϊόντος απαιτούμενη ποσότητα πρώτων υλών, καθώς και την προϋπολογιζόμενη φύρα παραγωγής. Για τα εξατομικευμένα αγαθά που κατασκευάζονται κατόπιν παραγγελίας του πελάτη αντί της αναγραφής τεχνικών προδιαγραφών καταχωρείται πριν από την έναρξη της παραγωγής στο βιβλίο τεχνικών προδιαγραφών ή στο βιβλίο αποθήκης πλήρης περιγραφή των προϊόντων που παραγγέλλονται.».

12. Η υποπερίπτωση α' της περίπτωσης Β' της παραγράφου 8 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής: «α) Συγκεντρώνονται το βραδύτερο εντός της προθεσμίας σύνταξης του ισολογισμού οι εντός της διαχειριστικής περιόδου που έληξε ποσότητες πρώτων υλών που αναλώθηκαν για την παραγωγή έτοιμου προϊόντος και υποπροϊόντος, καθώς και οι ποσότητες έτοιμου προϊόντος και υποπροϊόντων που παρήχθησαν μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο.»

13. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του Κ.Β.Σ. προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Παρέχεται η δυνατότητα μη τήρησης των πιο πάνω βιβλίων, εφόσον οι συναλλαγές του υποκαταστήματος καταχωρούνται στα βιβλία της έδρας και ειδικά οι αγορές και οι πωλήσεις κάθε υποκαταστήματος παρακολουθούνται χωριστά από τα αντίστοιχα δεδομένα της έδρας ή άλλου υποκαταστήματος.».

14. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 9 του Κ.Β.Σ. προστίθεται προτελευταίο εδάφιο ως εξής: «Παρέχεται η δυνατότητα μη τήρησης των πιο πάνω ημερολογίων και καταστάσεων εφόσον οι συναλλαγές του υποκαταστήματος καταχωρούνται στα βιβλία της έδρας και ειδικά οι αγορές οι πωλήσεις και το ταμείο κάθε υποκαταστήματος παρακολουθούνται χωριστά από τα αντίστοιχα δεδομένα της έδρας ή άλλου υποκαταστήματος και εφόσον δίνεται άμεσα στον έλεγχο το

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

υπόλοιπο ταμείου κάθε υποκαταστήματος για το οποίο δεν τηρούνται βιβλία μέχρι την ημέρα που σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 17 ή της παραγράφου 4 του άρθρου 24, έπρεπε να έχει γίνει η ενημέρωση των βιβλίων.»

15.Καταργείται η περίπτωση γ' του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του Κ.Β.Σ.

16.Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής: «Όταν για τη διακίνηση αγαθών, εκδίδεται δελτίο αποστολής δεν επιτρέπεται στη συνέχεια για την ίδια συναλλαγή η έκδοση συνενωμένου δελτίου αποστολής με φορολογικό στοιχείο αξίας και αντίστροφα με εξαίρεση την περίπτωση αγοράς από επιτηδευματία αγροτικών προϊόντων, από πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2, όπου εκδίδεται σε κάθε περίπτωση διακίνησης με σκοπό την αγορά τους ή άμεσα με την αγορά τους δελτίο αποστολής – τιμολόγιο.».

17.Η παράγραφος 6 του άρθρου 12 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως ακολούθως: «Ο επιτηδευματίας όταν αγοράζει αγροτικά προϊόντα από πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 εκδίδει δελτίο αποστολής – τιμολόγιο. Αν για τη διακίνηση των προϊόντων αυτών έχει εκδοθεί δελτίο αποστολής από τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2, ο αριθμός και η ημερομηνία έκδοσης αυτού αναγράφεται στο δελτίο αποστολής – τιμολόγιο. Όταν αγοραστής των αγροτικών προϊόντων είναι πρόσωπο της παραγράφου 3 του άρθρου 2 εκδίδεται τιμολόγιο στο χρόνο που ορίζεται με τις διατάξεις της παραγράφου 15».

18.Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 13 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής: «Σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών η απόδειξη

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

εκδίδεται στο χρόνο που ορίζεται από τις διατάξεις των παραγράφων 14 και 15 του άρθρου 12 για το τιμολόγιο, με εξαίρεση την περίπτωση παροχής υπηρεσιών από τους ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα προς το Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, όπου η απόδειξη εκδίδεται με κάθε επαγγελματική τους είσπραξη, καθώς και την περίπτωση παροχής υπηρεσιών θεάματος ή μεταφοράς προσώπων όπου τα εισιτήρια εκδίδονται το αργότερο κατά το χρόνο έναρξης του θεάματος ή της μεταφοράς.»

19. Η φράση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 17 του Κ.Β.Σ. «Τα δεδομένα των βιβλίων του υποκαταστήματος μεταφέρονται στα βιβλία της έδρας:» αντικαθίσταται ως εξής: «Όταν στο υποκατάστημα τηρούνται ιδιαίτερα βιβλία, τα δεδομένα τους μεταφέρονται στα βιβλία της έδρας:».

20. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 6 του άρθρου 17 του Κ.Β.Σ. αντικαθίστανται ως εξής: «6. Με γνωστοποίηση στον προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. της έδρας παρατείνεται για μία φορά εντός της διαχειριστικής περιόδου η προθεσμία ενημέρωσης των βιβλίων που ορίζεται από τις παραγράφους 1, 2 περιπτώσεις α', β', και γ' και 5 του άρθρου αυτού μέχρι πενήντα ημέρες και όχι πέραν από την προθεσμία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ή το χρόνο κλεισίματος του ισολογισμού όταν τηρούνται βιβλία Γ' κατηγορίας. Με έγκριση του προϊσταμένου Δ.Ο.Υ και με τις ίδιες προϋποθέσεις η ανωτέρω προθεσμία ενημέρωσης των βιβλίων μπορεί να παραταθεί και πέραν των πενήντα ημερών ή και για κάθε επόμενη, πέραν της πρώτης φοράς, εντός της ίδιας διαχειριστικής περιόδου.»

21.α. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του Κ.Β.Σ. αντικαθίστανται ως εξής: «Ειδικά για την απόδειξη της συναλλαγής από

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

το λήπτη φορολογικού στοιχείου που αφορά αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και άνω απαιτείται η τμηματική ή ολική εξόφληση να γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με επιταγή έκδοσης του λήπτη του στοιχείου. Σε περίπτωση εκχώρησης επιταγών τρίτων εκδίδεται άμεσα λογιστική απόδειξη εκχώρησης αξιογράφων στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία των εκχωρούμενων επιταγών.» β. Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής: «Με επιταγή του αγοραστή ή με κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό αποκλειστικά και μόνο εξοφλούνται επίσης μερικά ή ολικά και τα φορολογικά στοιχεία αξίας χιλίων (1.000) ευρώ και άνω, που αφορούν αγορές αγροτικών προϊόντων από πρόσωπο που παράγει τα προϊόντα αυτά, καθώς επίσης και το ποσό που αποδίδεται από τον αντιπρόσωπο στον εντολέα, επίσης πρόσωπο που παράγει τα ως άνω αγροτικά προϊόντα, για τις διενεργηθείσες πωλήσεις των προϊόντων αυτών για λογαριασμό του, με βάση την εκκαθάριση της παραγράφου 7 του άρθρου 12 του Κώδικα αυτού μετά την αφαίρεση της δικαιούμενης προμήθειας.»

22.Στην παράγραφο 1 του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ. η φράση «Μέχρι την τριακοστή (30η) Σεπτεμβρίου» αντικαθίσταται σε «Μέχρι την εικοστή πέμπτη (25η) Μαΐου» και στην περίπτωση α' της ίδιας παραγράφου προστίθεται νέο εδάφιο ως ακολούθως: «Εξαιρετικά, δεν συμπεριλαμβάνονται στις καταστάσεις αυτές συναλλαγές, εφόσον η αξία ενός εκάστου στοιχείου που έχει εκδοθεί γι' αυτές δεν υπερβαίνει τα τριακόσια (300) ευρώ».

23.Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 21 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως ακολούθως: «3. Επιτρέπεται στους επιτηδευματίες του Κώδικα αυτού, να διαφυλάττουν τα φορολογικά στοιχεία εκδόσεώς τους, πλην των συνοδευτικών, σε μικροφίλμς ή σε ηλεκτρονική μορφή (οπτικοί

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

δίσκοι CD-ROM τεχνολογίας WORM) με φωτογράφιση ή ψηφιοποίηση από τα αντίστοιχα στελέχη, μετά την υποβολή των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος και φόρου προστιθέμενης αξίας, για όσο χρόνο ορίζεται στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, εφόσον υπάρχει και σύστημα αναζήτησης, εμφάνισης και εκτύπωσης (αναπαραγωγής) των φορολογικών στοιχείων».

24.Η παράγραφος 3 του άρθρου 25 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής: «Εφόσον η επαγγελματική εγκατάσταση διαθέτει απευθείας σύνδεση με την έδρα και δεν τηρούνται βιβλία στην εγκατάσταση αυτή, πρέπει να είναι δυνατή άμεσα η ανάγνωση και η εκτύπωση σε κάθε επαγγελματική εγκατάσταση, των ποσοτικών υπολοίπων των μερίδων του βιβλίου αποθήκης και επιπλέον για τα υποκαταστήματα του υπολοίπου του λογαριασμού ταμείου επί τήρησης βιβλίων τρίτης κατηγορίας, μέχρι την ημέρα που σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 24 έπρεπε να έχει γίνει ενημέρωση του βιβλίου αποθήκης ή των ημερολογίων.»

25.Οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 2 του άρθρου 36 του Κ.Β.Σ. αντικαθίστανται ως εξής: «α) να απαλλάσσει μετά σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου Επιθεωρητή, από την έναρξη της διαχειριστικής του περιόδου ή κατά την ένταξή του στη δεύτερη κατηγορία βιβλίων αα) τον υπόχρεο από την τήρηση βιβλίων δεύτερης κατηγορίας και από την έκδοση των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών ή πώλησης αγαθών και αβ) τον πωλητή αποκλειστικά σε υπαίθρια σταθερά σημεία πώλησης αγαθών όπως, κουλουριών, ψημένων καλαμποκιών και κάστανων, β) να εντάσσει τον επιτηδευματία, που απαλλάσσεται από την τήρηση βιβλίων με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Κώδικα αυτού, στη δεύτερη κατηγορία».

**ΒΙΒΛΙΑ Α ΚΑΙ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ & ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ**

26.Η παράγραφος 3 του άρθρου 36 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως ακολούθως: «3. Αν κατά τη διάρκεια φορολογικού ελέγχου διαπιστωθεί η ύπαρξη βιβλίων, στοιχείων ή εγγράφων, επίσημων ή ανεπίσημων, από τα οποία είναι ενδεχόμενο να προκύπτει απόκρυψη φορολογητέας ύλης, κατάσχονται από τον υπάλληλο που ενεργεί τον φορολογικό έλεγχο και παραδίδονται στον αρμόδιο προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., ο οποίος εφόσον με βάση αυτά ενεργεί φορολογική εγγραφή, τα διαφυλάσσει μέχρι την τελεσιδικία αυτής. Για τις κατασχέσεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των πέντε τελευταίων εδαφίων της επόμενης παραγράφου».

27.Η παράγραφος 5 του άρθρου 36 του Κ.Β.Σ. καταργείται.

28.Εντάσσονται την 1η Ιουλίου 2010 στη Β΄ κατηγορία βιβλίων οι επιτηδευματίες που τηρούν βιβλίο αγορών σύμφωνα με την απόφαση 1042718/295/0015/ΠΟΛ.1112/12.3.1993 του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 237 Β΄/7.4.1993) και τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 4 του Κ.Β.Σ., που καταργούνται με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, καθώς και οι επιτηδευματίες που απαλλάσσονταν σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Κ.Β.Σ. από την τήρηση βιβλίων και υποχρεούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου να τηρούν βιβλία.